

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

Πάσχα ἅγιον
Πάσχα μέγα
Πάσχα μυστικὸν
Πάσχα πανσεβάσμιον
Πάσχα ἐν χαρᾷ
ἀλλήλους περιπτυξόμεθα

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» (Δραγατσάνιου 6)

Τηλέφ. 3246-837

H.P. Blavatsky	Τό κλειδί τῆς Θεοσοφίας	250
»	Ἡ φωνή τῆς σιγῆς. — Τὰ πρώτα βήματα στὸν	
	Ἀποκρυφισμό	100
G. Leadbeater	Σ' ἐκείνους ποὺ πενθοῦν	50
Besant — Leadbeater	Ἡ Ἀτραπὸς τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ	300
N. Sri Ram	Προσέγγις πρὸς τὴν Πραγματικότητα	80
»	Αἱ βεβηρωθεὶς ὁψεις τῆς Ζωῆς	80
»	Εἰς ἀναζητήσιν τῆς Σοφίας	100
Ed. Arnold	Τὸ Φῶς τῆς Ἀσίας	100
Irving S. Cooper	Ἡ Μετενσάρκωσις	100
An. Besant	Ἡ ἀπόκρυφη ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου	100
Vivekananda	Κάρμα — Γιόγκα	100
J. van der Leeuw	Θεοὶ καὶ ἔξορα	50
ΒΕΝΕΤΙΟΥ Ἰλαριωνος	Φῶς στὴν Ἀτραπὸς	80
Krishnamurti	Βλέπε στὴν γ' σελίδα τοῦ ἐξωφύλλου.	
Αντ. Ἀδριανοπούλου	Ἀρχαῖοι Ἕλληνες φιλόσοφοι	300
»	Ὁ ἀνθρώπος καὶ ἡ Ζωὴ	200
»	Οἱ Νόμοι τῆς Ζωῆς	150
Ιω. Βασιλῆ	Τὸ Σημειωματάριον ἑνὸς Μυστοῦ	350
»	Τὰ φυσικὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου	150
Κ. Μελισσαροπούλου	Ἀπακρυφισμός καὶ Μυστικισμός ἁδ. 80, δεμ.	160
»	Μελετήματα — ἁδ. 180, δεμ.	300
»	Εἰσαγωγή στὴ Θεοσοφία ἁδ. 180 δεμ.	300
»	ΜΗΤΙΣ (Τὸ βιβλίον τῆς σοφίας) — δεμ.	300
»	Τὰ βήματα τῆς Φιλοσοφίας Α' ἁδ. 150, δεμ.	200
»	Τὰ βήματα τῆς Φιλοσοφίας Β'	150
»	Εκλογαὶ ἀπὸ τὸν Κρισναμούρτι	150
»	Ὁ Κρισναμούρτι γιὰ τὸν Διαλογισμό	80
»	Ὁ Ἰησοῦς	100
»	Ὁ Κομητὴς (Θέτρο ἰδεῶν)	80
»	« Ἀγνωστῶ Θεῷ »	30
»	Πέντε Τεκτονικαὶ Ὁμιλίαι εἰς Α'	60
»	Μεγάλαις πράξεσι στὴν ἱστορία τῶν Ἑλλήνων	250
Χριστοῦ Α. Ριζοπούλου	Οἱ πύλοι τῶν Ἑλλήνων Τεκτ. Στ. τῆς Κυπρου μὲ	
	εἰσαγωγή περὶ Ἑλεῦθ σμοῦ	200
Πιναζ	Αἰώνιος Δεῖπνος	50
Περιοδικόν «ΙΛΙΣΟΣ»	Τόμοι χαρτόδετοι 1971-76, ἑκάστος	200
	Τόμοι χαρτόδετοι 1977-81, ἑκάστος	300
«ΙΛΙΣΟΣ» — Ἐπιλογή 1956-58 — 1959-61, 1962-65, ἑκάστη χρυσ.		300

Ἀποστέλλετε τὸ ἀντίτιμον διὰ νὰ τὰ λάβετε ταχυδρομικῶς.

Αἱ ἀποστολαὶ ἐπὶ ἀντικαταβολῇ ἐπιβαρύνονται μὲ δραχμας 100

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 80

ΣΥΓΓΡΑΜΜΗ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 400 Ἐξωτερ. \$ 12 Ἀεροπ. \$ 20

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ
Δραγατσανίου 6 (Πλ. Κλαυθμώνος), ΑΘΗΝΑΙ - 122
Τηλ. 32.46.837

Διευθυντής ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ 27ον

Μάρτιος - Απρίλιος 1982

ΤΕΥΧΟΣ 147

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΥΛΕΑΣ

ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΦΥΛΑΧΤΟ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΟ

Ἦλιος ὁμοῦ καὶ σελήνη σκοτισθέντες Σῶτερ
δούλους εὐνοοῦντας εἰκονίζον, οἱ μελαίνας
ἀμφιέννυνται στολὰς. Ἐπιτάφιος Θρήνος

Σὰς θυμόμουν πάνω στο
Σταυρό μου τὴν τελευταία
νύχτα ποὺ πέρασα μαζί σας, ὅ-
ταν δὲν εἶχατε οὔτε ἓνα κόκκον
ἀγρύπνιας νὰ χαρίσετε στὴν
ἰδρωμένη ψυχὴ μου τὴν ἐναγώ-
νια καὶ οἱ χωροφύλακες καὶ οἱ
δάδες τῶν Φαρισαίων μὲ ζη-
τοῦσαν. Ἄ πόση χαρὰ καὶ πίκρα
μαζί ἐνιωθα στὸ Μυστικό μας
Δεῖπνο, ὅταν μ' ἀνήσυχα μάτια
καὶ νοήματα μοῦ φωνάζατε, ὅ-
ταν σὰς εἶπα πὼς κάποιος σας

θὰ μὲ προδώσει καὶ ἡ ταραχὴ
σας φώναζε: «Μήπως εἶμαι
ἐγώ, Κύριε, μήπως εἶμαι Ἐγώ,
Κύριε;» Ἦταν τώρα στὸ Σταυ-
ρό μου ἐκείνη ἡ θλιμμένη σας
Ἀπορία σὰν ἐπίδεσμος πάνω
στὸ Σωματικό μου πόνο, «Μή-
πως εἶμαι ἐγώ, Κύριε, μήπως
εἶμαι ἐγώ, Κύριε;» Μαζεύετε,
μαζεύετε σὰς ἔλεγα στὴν ἀπο-
θήκη τῆς καρδιάς σας, γιὰ ν'
ἀναπνέετε λεύτερα, ὅταν τὰ
βήματά της θὰ στένεβαν πολὺ

καὶ θὰ τὰ κόβαν ἐκεῖνοι ποὺ κατέβαιναν στὴν ἀγορὰ καὶ πουλούσανε τὸ ψέμα τους φανερά. Θυμόμουν τὴν ἀνθρωποθάλασσα τῶν Ὡσααννὰ καὶ τῶν «Σταυρωθείτω». Εἶχα διατάξει τὰ πόδια τοῦ παράλυτου νὰ περπατήσουν κι εἶχα ἀκούσει τὴν κραυγὴ τοῦ Δαίμονα νὰ μοῦ φωνάζει νὰ κάνω τὶς πέτρες ψωμί. Κι αὐτὰ μπερδεύονταν μὲ τὰ δάκρυα τῆς Μαρίας ὅπου ἔπλενε μαζί μὲ τὸ μύρο τὸ πολῦτιμο τοῦ ἀλάβαστρου καὶ τὸ χεῖμαρρο ἀπὸ τοὺς ἡλίους τῶν μαλλιῶν τῆς τὰ κουρασμένα μου πόδια. Συλλογιζόμουν τὰ χαμογελαστὰ δάκρυα τῆς Μαρίας, τ' ἀνθισμένα μάτια τῆς καὶ τὰχα σὰ γαλάζιο φυλαχτὸ πάνω στὸ στήθος μου, εἶχα σὰν ἀνθρώπινο φυλαχτὸ εἶχα τὰ γελαστὰ κάποτε κι ἀνθισμένα μάτια τῆς Μαγδαληνῆς Μαρίας. (Μὰ μήπως κρύβουμε ποτὲ κάτω ἀπὸ τὸ μόδιο, τὸ μέτρον αὐτὸ τοῦ σταριοῦ, τὸ φῶς; Καταδέχτηκα νὰ κατέβω στὴ γῆ νὰ παίξω, νὰ γίνω ἓνα μεγάλο χαρούμενο παιδί καὶ νὰ σᾶς δείξω πῶς ὁ θάνατος ἦταν ἓνα παιδικό, θεραπευτικὸ καὶ κομψὸ κρυφτούλι, νὰ τὸ παίζουμε σὰν παιδιά μὲ καθαρὴ καρδιά)

Ἄ κι ἐκεῖνος ὁ καλὸς μου Σίμωνας ὁ Κυρηναῖος ποὺ βοήθησε τὴν ἐξάντλησή μου, τὸ λαχάνισμα καὶ τὸ ξεπνόισμα τοῦ φορτωμένου τοῦ Σταυροῦ μου, γιὰ νὰ δείξω σὲ σᾶς τοὺς

πρῶν ἀγαλματοφόρους πῶς νὰ γεμίζετε τὸ χῶμα σας μὲ τοὺς ὀξυδερκεῖς τοὺς οὐρανοὺς σας. Κι ἡ Μὰνα μου ἔκλαιγε, γιὰτὶ τῆς πήρανε τὸ βάζο τῆς, τὸ ἀγαπημένο τῆς τὸ βάζο καὶ τὸ μύρο τοῦ τό 'χυσαν καὶ ρωτοῦσε παντοῦ ποῦ πῆγε τὸ μύρο τῆς; ποῦ ἐπῆγα ἐγὼ τὸ μύρο τῆς ποῦ πῆρα. Θυμόμουν πῶς ἦμουν ἓνα παιδί μαραγκόπουλο ποὺ χανόταν σὲ παιδικούς λόφους ἀνοιξιὰτικους ν' ἀκούει τὰ δέντρα ντυμένα μὲ τ' ἄνθη καὶ μὲ τὶς μέλισσες, μ' ἓνα ἀγεράκι γελαστὸ νὰ χαίρεται τὸ σφρίγος τοῦ τῆ στιγμῆ ποῦ ἀνέβαιναν στὰ δέντρα χρωματιστὰ σκουλήκια περιμένοντας ν' ἀνθίσουν τὰ φτερὰ τους πεταλούδες.

Συλλογιζόμουν πῶς οἱ ἄνθρωποι κάθε μέρα σκότωναν τὴν εἰρήνη καὶ μὲ τὴ γυμνὴ τὴ βουβὴ φωνή μου φώναζα ὅλα τὰ παιδιά τοῦ κόσμου δέντρα, δέντρα νὰ φυτεύουμε νὰ μαζεύουν τὰ νερά, δέντρα, δέντρα τῆς εἰρήνης φώναζα μὲ τὴ γυμνὴ φωνή μου νὰ φυτεύουμε, δέντρα νὰ φυτεύουμε νὰ συντηροῦμε τὴ μεγάλη μας τὴν ἀδελφούλα τὴ θάλασσα, φώναζα μὲ τὴ γυμνὴ φωνή μου φώναζα δέντρα νὰ φυτεύουμε, νὰ μὴ σκοτώνουμε τὰ παιδιά, τὰ παιδιά, τὰ λουλούδια τὰ ἔμψυχα λουλούδια νὰ μὴν τὰ σκοτώνουμε μὲ βόμβες καὶ μὲ τὴ δυναμίτιδα μέσα στὰ σπίτια τους τὴ νύχτα.

“Α εκείνη ἡ συκιά ποὺ πρόσταξα καὶ ξεράθηκε, γιατί δὲν εἶχε καρπὸ νὰ γλυκάνει τ’ ὀργισμένο μου φραγγέλιο ἐναντίον τῶν ἐμπόρων στὸ Ναό, ποὺ εἶχαν κάνει κάθε ἀρετὴ καὶ σωφροσύνη ἐμπορεύσιμη, ἂν ἦταν δυνατό νὰ γίνεи κάθε ἀρετὴ ἐμπόρευμα. “Α κι ἐκεῖνα τ’ ἄμυαλα τὰ γλυκὰ κορίτσια ποὺ δὲν εἶχαν ἀρκετὸ λάδι νὰ φωτίσουν τὴν προϋπάντησή μου μέσα στὰ μεσάνυχτα, γιατί δὲν εἶχαν ἀναμμένη ἀρκετὰ νὰ φωνάζουν τὴν κλεισμένη πόρτα τῆς χαρᾶς καὶ μὲ τὴ φωνὴ τοῦ φωτός του νὰ τὴν ἀνοίξουν. (Μὲ κλειστά χεῖλη φώναζα, σταματεῖστε τοὺς πολέμους καὶ σήμερα ἀκόμη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς σᾶς φωνάζω; πεῖτε, ὦ πεῖτε ἓνα θαρραλέο ὄχι σ’ ὅλους τοὺς ἐξοπλισμούς, σ’ ὅλους τοὺς ἐξοπλισμούς ρεκὸρ, γιατί μὲ τοὺς ρεκὸρ ἐξοπλισμοὺς μόνοι σας θ’ αὐτοκαταστραφεῖτε. Βγάλτε ἀπὸ τὴν κάθε τσέπη τῆς καρδιᾶς σας κάθε καχυποψία καὶ φωνάξτε τῆς ὁλόκληρον ἓνα σταθερὸ κι ἐμπράγματο καὶ τέλειον “Αλτ.

Βγάλτε τὸν ἥλιο ὅπου τὸν εἶχατε πνίξει στὰ πηγάδια κι ὅλοι σας μὲ τὸ ἴδιο φῶς τῆς δικαιοσύνης φωτιστεῖτε. Μὴν καταδεχτεῖτε νὰ μὲ θεωρεῖτε πάλι σάν ἓνα ξένο, σάν ἓνα δόγμα πάψτε νὰ μὲ θεωρεῖτε σάν ξένο καὶ νὰ μὲ σταυρώνετε κι ὕστερα νὰ φωνάζουν οἱ κρυφοί μου

μαθητές, δόστε μας νὰ θάψουμε τὸ θαυμάσιο ξένο. Μὴ μ’ ἀφήνετε ἀπὸ τὴν καρδιά σας ἔξω. Κάνετε με κυφέλη ἀδελφoσύνης παγκόσμιας, κάνετε μου καλοκαίρι ἓνα μεγάλο καλοκαίρι τῆς καρδιᾶς σας).

Μοῦ φώναζαν οἱ σταυρωτές μου νὰ κατεβῶ νὰ περπατήσω ἀπὸ τὸ καρφωμένο ξύλο τοῦ Σταυροῦ μου καὶ φανταζόμουν πῶς κατέβαινα καὶ περπατοῦσα, περπατοῦσα μὲ τὸ Σταυρὸ μου καὶ κήρυττα τὸ κήρυγμα τῆς παγκόσμιας χαρᾶς μὲ τὸ Σταυρὸ μου, τὸ λύτρο αὐτὸ τῆς λύπης. Μόνο πονοῦσα πολὺ μετὰ καὶ σκέπαζα, καὶ σκέπαζα τὸν πόνο μου μὲ τὰ γελαστά κάποτε κι ἀνθισμένα μάτια τῆς Μαρίας, ἐκεῖνα τὰ μάτια τῆς τὰ χαριτωμένα, γιατί τὸ γέλιο τῆς Μαρίας ἦταν ἀνθισμένο γεράνιο καὶ τὸ φοροῦσα στὸ στηθος μου φυλαχτὸ κι αὐτὸ ἐπλενα, ἐπλενα τὸν πόνο μου μὲ τὰ γελαστά τῆς μάτια, ἐπλενα τοὺς βαρεῖς χτύπους, τοὺς ἀνθρώπινους χτύπους τῆς καρδιᾶς μου καὶ τὴν κραυγὴ μου τρυφέραινε «Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί μ’ ἐγκατέλειπες;» Γιὰ νὰ μὴ βογγᾶω ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ κρεμασμένου μου κορμιοῦ φύτευα, φύτευα καιρὸ φύτευα αὐτὸ τὸ σπάνιον ἄνθος ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς Μαρίας τὸ φύτευα, τὸ φύτευα ἐκεῖνο τὸ προφυλακτήριο χαμόγελό της πάνω στὴν κραυγὴ τῶν πληγῶν μου καὶ τίς τρικυμισμένες ὑλα-

κές τῶν μυῶν μου. Γιά νά μὴν οὐρλιάζω ἔντυνα τὸ πονεμένο στήθος μου μὲ τὴν ἀκοή τῆς φωνῆς της καὶ τοποθετοῦσα στὴν ὀδύνη μου τὰ μάτια της γιὰ φυλαχτὸ καὶ τὸ φοροῦσα. Γι' αὐτὸ ὅταν ὕστερα πάτησα τὸ θάνατο μὲ τὸ θανατό μου καὶ τὸν νίκησα πρῶτα στὸν Σωματικὸ κῆπο τῆς Μαρίας παρουσιάστηκα καὶ τῆς ἔλεγα, γιατί κλαίεις κι ἐκείνη μοῦ ἀποκρινόταν. Κλαίω γιατί μοῦ πῆραν τὸν

Κύριο μου ἀπὸ τὸν τάφο καὶ δὲν ξέρω ποῦ τὸν τοποθέτησαν. Κι αὐτὴ καθὼς γύριζε καὶ μ' ἀναγνώριζε δακρυογέλαγε καὶ φώναζε: ὁ Κύριος τῆς καρδιᾶς κι ὁ Θεός μου. Κι ἐμεῖς, Κύριε, Σοῦ φωνάζαμε πάντα καὶ Σοῦ φωνάζουμε:

Κατοίκησε, Κατοίκησε, κατοίκησε τὴν καταληστευμένη καρδιά μᾶς κατοίκησέ την, Κύριε, καταδέξου τὴν νά τὴν κατοικήσεις, Κύριε, Καταδέξου τὴν.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΠΙΝΙΑΡΗΣ

Χαμένος Χριστός

Εἶναι θλιμμένη ἡ καρδιά μου ὅπως χτὲς
ὅπως σὰν ὅλες τὶς φορὲς ἔτσι κί' ἀπόψε,
πί' ἀναζητοῦσα μ' ἀγωνία νὰ σέ βρῶ
ὅπως ἡ γῆ πί' ὅλο διψᾷ γιὰ πρωτοβρόχι,

Μὰ δὲ θυμᾶμαι νὰ σέ ἡῦρα οὔτε χτὲς,
κί' ἔμεινα πάλι μοναχός μὲ τ' ὄνειρό μου
κί' ἂν δὲ θρονιάστηκες ἐντός μου τί να πῶ;
εἶναι καιρός πού ἔχω χάσει τό σκοπό μου.

Ἔτσι ἀμυδρά θυμᾶμαι κάτι δίχως φῶς,
κάτι πού χάνεται στ' ἀπόμακρα τῆς μνήμης
κάποιο παιδιάστικο πού μοῦπαν παραμύθι,
πὼς τάχα πάτησε τὴ γῆ μας ὁ Χριστός.

Ἔτσι θαροῦσα, μά ἡ ἐλπίδα μου μακρυά,
κί' ὅλο βυθίζομαι στό χάος σὰν βρεθῶ,
ἀγώνας μάταιος μί' ἀχτίδα σου νὰ πιάσω
καὶ μὲς σ' αὐτὴν νὰ τυλιχτῶ, καὶ νὰ χαθῶ

Εἶναι καιρός πού σταματήσανε οἱ δρόμοι
κί' ἔμεινα κεῖ στό σταυροδρόμι τῆς σιωπῆς,
κί' ὅλο μικραίνει ἡ χαρὰ τῶν ὀριζόντων
γιὰ νὰ σαλπάρω στό ταξίδι τῆς φυγῆς.

Νοιώθω τὴ φλόγα τῆς ἀλήθειας νὰ μὲ καίει
καὶ ζῶ στό ψέμμα τό γλυκό κί' ἀπατηλό,
κάτι ἐντός μου σὰν παρόρμηση μοῦ λέει,
πὼς δὲν ὑπάρχει ἄλλη ὁδός νὰ πορευτῶ.

Καὶ τότε Κύριε, ἡ ἀπόγνωση μὲ δέρνει
καὶ στέκεται περίλυπη ἡ ψυχὴ μου
μὰ ἡ σκέψη μου στό δράμα σου μὲ φέρνει
καὶ γαληνεύει, καὶ προσμένει, καὶ ἐλπίζει.

ΛΟΥΛΑ Δ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

Ἡ Ἀττική καὶ ὁ χρόνος

Χαῖρε τῆς Ἀττικῆς ἡμέρα!

Ἄτολμη ἐγώ, σοῦ γνέφω τώρα
μέσ' ἀπ' τὴν ἀναπνοὴ τῶν πεύκων, τὸ λόγο.
Τίποτα πιὸ γοητευτικὸ στὴν αἰώνια σιωπὴ σου.
Ἀκούω τὸ θρόϊσμα τοῦ τριφυλιοῦ στὴν Ἐλευσίνα,
τὴν ἡχώ ἀπ' τὰ κύματα στὸν κόλπο τῆς Σαλαμίνας,
τὸ περπάτημα τῆς λυσίκομης κόρης, καὶ λέγω:
Ἰδοῦ, Κύριε, ὁ χρόνος ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους.
Ἰδιος κι ἀπαράλλαχτος αἰῶνες τώρα,
Πῶς λοιπὸν νὰ θρηνήσω ἄλλο
τῇ ματαιότητῃ τοῦ κόσμου τούτου;

Σαλαμίνα

Τὸ κάστρο τοῦ Σαρωνικοῦ

Ἱστορικό, μαγευτικὸ νησί,
πελεκημένο μαυρόκαστρο τοῦ Σαρωνικοῦ,
δεύτερη πατρίδα τῶν ξεριζωμένων Ἀθηναίων,
λάνμεις περήφανο ἀντίκρυ στὸν Πειραιᾶ,
σ' ἓνα πέλαγος ἀφρισμένο ἀπὸ κατάσπαρτα πανιά,
σὲ μιά θάλασσα, γαλάζιος πάπυρος ἀνοιχτὸς
γιά νὰ γράψει πάλι τοὺς «Πέρσες» του ὁ Αἰσχύλος,
ἔπνευση θεία στὸ κύλισμα τῶν αἰώνων.

Λαμπερό, δοξασμένο νησί,
κατάφυτο μέ πεῦκα καὶ μέ λιόδεντρα,
φωλιά τῶν γλάρων καὶ τῶν ὀνείρων μου.
Σοῦ τραγουδῶ μέ χεῖλη διψασμένα ἀπ' τὴν ἀλμύρα,
Τὸν πυρετό, ποὺ τρώει τὶς μνῆμες μου,
ἴδια, ὅπως μιά Ἀθηναία τοῦ 480 πρὸ Χριστοῦ,
ποὺ βρῆκε καταφύγιο στὰ φιλόξενα χῶματά σου,
ἔτσι κι ἐγὼ θέλω νὰ περπατήσω πάλι
ἀπὸ τὴ μίαν ἄκρη ὡς τὴν ἄλλη, θωρώντας τὰ καράβια,
νὰ κυνηγοῦν τοὺς εἰσβολεῖς, πέρα ὡς τὶς Κυκλάδες,
νὰ ρίχνω μέ τὶς φοῦχτες μου στάρι κι ἐλιές στοῦ κύμα.

Ἱστορικό, γοητευτικό νησί,
Ἔλα καὶ ξαναζῆσε ἀκόμα μιά φορά, ὅπως τότε,
ὅπως καὶ σήμερα, ποὺ σοῦ χαρίζω τὴν καρδιά μου.

Ἐσὺ μονάχο ταξιδεύεις μέ τὴν Ὀστρία,
ὄραμα ἀνεπιτήδευτο, γεμάτο φῶς κ' ἱριδισμούς,
ἀπ' τὰ βαθιά νερά, ποὺ ἀντανακλοῦν τὴ δόξα τῶν Θεῶν,
τὴν ταπεινὴ ὁμιλία τῶν ἀνθρώπων, ποὺ σπουδάζουν,
ἐπάνω σ' ἓνα μαλακὸ ὄστρακο τὴν τύχη τῆς Γῆς
καὶ ποὺ γητεύουν μέ τὴ λάμψη τῶν ματιῶν,
χωρὶς προανάκρουσμα κανένα τὸ χρόνο ποὺ ἔρχεται
μέσ' ἀπ' τὴ θάλασσα καὶ μέσ' ἀπὸ τὰ βράχια,
ἄγνωστος, ἀνήμερος, ἐλάφι θαλασσινό, πόνος καὶ δόξα,
ἔρωτας καὶ καημός γιὰ μιά Πατρίδα Αἰώνια!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΓΑΛΑΝΑΚΗ-ΒΟΥΡΛΕΚΗ

Τοῦ Δροσίνη

Τὰ σπιτάκια τοῦ χωριοῦ,
ὁ καπνὸς ποὺ πάει ψηλά,
οἱ γεροβοσκοί, οἱ κάμποι,
τὰ τραγούδια τ' ἀπαλά.

Τὸ κοπάδι ποὺ γυρνάει,
ἡ παιδοῦλα ποὺ ξυπνάει,
ἡ φλογέρα, ἡ ἐσπέρα,
τῶν πουλιῶν ἡ καλημέρα.

Γίνανε μὲ σένα πόνος
κί' ἔρωτας κί' ἀποθυμιά...
Στὴν αἰώνια ξενητειά,

ποῦφυγες καλέ μας μόνος,
δὲ θ' ἀκοῦς τοῦ καλογιάννου
τὸ χαιρέτισμα κεῖ πάνω!

ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗ

Γιατί;

Γιατί νά ψάχνης
για νά βρῆς
Χαρὲς ποὺ δὲν ὑπάρχουν;

Γιατί ὁλόκληρη Ζωὴ
Ἐσὺ νά περιμένεις;

Γιατί νά τρέχουν δάκρυα
γιὰ ὄνειρα χαμένα;

Πές μου τί θέλεις, τί ζητᾷς
Τὰ ἰδανικά σου θέλεις
Γιατί ζητᾷς τὰ θαύματα
περάσανε τὰ χρόνια
Καὶ Ἐσὺ ζητᾷς ἀκόμα

Ἄσε τὴ φαντασία σου
νά τρέχη καὶ νά τρέχη
καὶ ὅταν θὰ φύγη ἀπὸ τὴ Γῆ
στρέψε τὸ βλέμμα σου ψηλὰ
Στὸν οὐρανὸ μὲ τὰ Ἄστρα
Ἐκεῖ ὑπάρχουν τὰ ὄνειρα
Ἐκεῖ εἶναι φυλαγμένα.

«Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐτυχία...»

Μιά μαργαρίτα ἔστεκε κατα-
μεσίς στὸν κάμπο καὶ λουζόταν
ὀλάκερη, ἀπὸ ἥλιο. Χαμηλὰ
χορτάρια, χαμόμηλα, παπαροῦ-
νες, κι ἀγριοβότανα ἔνα-γύρω
της, τὴν ἄφηναν νὰ ξεχωρίζη,
ψηλότερη καὶ πιὸ λυγερὴ ἀπὸ
δαῦτα, ἔτσι, ποὺ καὶ ἀπὸ 30
βήματα πέρα φαίνονταν. Στ' ἀλή-
θεια ἔμοιαζε ἀλλοιώτικη ἀπὸ τ'
ἄλλα ἀγριοβοτάνια, κάποια δια-
σταύρωση ποὺ σκάρωσαν οἱ
μέλισσες ἔπλασε τοῦτο δῶ τὸ
διαφορετικὸ λουλούδι ποῦχε
τὴν ὀμορφάδα τοῦ ἀγροῦ καὶ
τὸ μπόι τοῦ καλλιεργημένου
ταυτόχρονα.

Τὴν ἐθαύμαζε κι αὐτὸς ὁ ἥ-
λιος ἀκόμα.

Ἔστελνε, λές, ὀλόκληρο τὸ
φῶς του ἐπάνω της, κι αὐτὴ
τέντωνε τὸ ψηλὸ της μίσχο, ἄ-
πλωνε ὅσο μπορούσε τὰ φυλ-
λαράκια της, τὰ διάφανα σὰν
ὕδραργυρο καὶ φούσκωνε τὴ
χρυσὴ καρδούλα της ὀλόχαρη.

Ἐνα πουλάκι πέρασε, ἔσκισε
τὸν ἀκίνητο ζεστὸν ἀγέρα τοῦ

κάμπου καὶ τιτίβισε: «αὐτὴ εἶναι
ἡ εὐτυχία, νὰ πετᾷ πάνω ἀπὸ
ἕναν ἡλιόλουστο κάμπο».

«Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐτυχία, σιγο-
ψιθύρισε τὸ χορτάρι καθὼς ἔ-
στελνε στὶς ρίζες του δροσιὰ ἡ
πηγὴ γλυκοκελαρύζοντας: «Νὰ
αἰσθάνεσαι νερὸ στὶς ρίζες
σου».

«Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐτυχία, μουρ-
μούρισε ἡ ἀνεμώνα, κλείνοντας
ἀπαλὰ τὰ πέταλά της κι ἀγκα-
λιάζοντας μιὰ πολὺχρωμη πετα-
λούδα. «Νὰ νοιώθεις νὰ σ' ἀγα-
ποῦν».

«Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐτυχία», ἔ-
σκουξε ἕνας τζίτζικας κρυμένος
σὲ κάτι φυλλώματα. «Νὰ τρα-
γουδᾷς τὴ ζέστη μὲ στεγνὸ λα-
ρύγγι».

«Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐτυχία», συ-
λογίσθηκε ἕνα σκεφτικὸ μυρ-
μήγκι καθὼς τραβοῦσε μὲ κόπο
μισὸ σπόρο «Νὰ φροντίζης γιὰ
τὸ μέλλον σου».

Ἡ μέρα προχώρησε, πέρασε
τὸ καφτὸ μεσημέρι, ἔγυραν οἱ

άχτινες τοῦ ἡλίου στὸν κάμπο,
κι ὕστερα, σιγά-σιγά, ἄρχισε νά
σουρουπῶνῃ.

Μονάχη, ψηλόκορμη καὶ λυ-
γερή, ξεχώριζε ἡ Μαργαρίτα.
Εἶχε γύρει τὸ κεφαλάκι της στὸ
πλαῖ καὶ κόντευε στὸ τέλος της.

Τὸ πολύωρο ἀγνάντι της μὲ

τὸν ἥλιο τὴν εἶχε τσουρουφλί-
σει, κάθε της χυμὸς εἶχε στε-
γνώσει κόντευε νά πεθάνῃ.
«Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐτυχία», σκέ-
φτηκε πρὶν ἀπὸ τὴ ζάλη της κυ-
λήσει στὸν αἰώνιο ὕπνο. «Νά
πεθαίνῃς ἀπὸ ἔρωτα γιὰ τὸν ἡ-
λιο».

Ε.Μ.

Τὸ περιοδικὸ ἐλευθέρας σκέψεως

“ΙΛΙΣΟΣ”

Δ/νσις Δραγατσανίου 6, τ. 122, Τηλ. 324.6837, ὥραι
9,30-12,30
πλὴν Σαββάτου

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ ἔτος 1956

Οἱ τόμοι 1956 - 1970 ἔχουν ἐξαντληθεῖ.

Ἐχουν ὅμως ἐκδοθῇ ἐπιλογαὶ περιεχομένων τόμων, ὡς ἑξῆς:

Τόμος ἐπιλογῆς περιεχομένων τόμων τριετίας 1956 - 1958

Τόμος ἐπιλογῆς περιεχομένων τόμων τριετίας 1959 - 1961

Τόμος ἐπιλογῆς περιεχομένων τόμων τετραετίας 1962 - 1965

Ἄρχισε νά τυπῶνεται τόμος ἐπιλογῆς πενταετίας 1966 - 1970

Ἐκαστος τόμος ἐπιλογῆς χρυσόδετος δρχ. 300

Οἱ τόμοι 1971 - 1976, χαρτόδετοι, ἑκαστος δρχ. 200

Οἱ τόμοι 1977 - 1981, χαρτόδετοι, ἑκαστος δρχ. 300

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 1982 Δραχμὲς 400

ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Τόμος Α΄

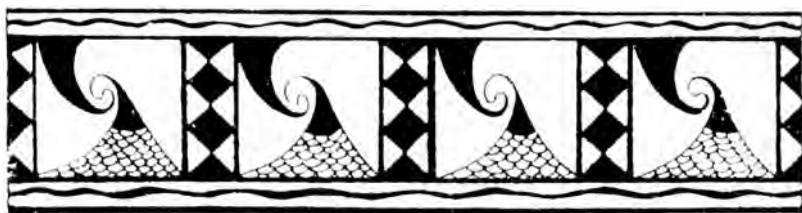
**Ἀπὸ τὴν Προϊστορία
μέχρι τὴν Ἀναγέννηση:**

Τόμος Β΄

**Ἀπὸ τὴν Ἀναγέννηση
ὥς τοὺς σημερινούς**

Α΄ Τόμος δρχ. 150

Β΄ Τόμος » 150

ΖΩΗ καὶ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΒΙΟΣ, ΑΝΕΛΙΞΙΣ

Ρωμύλου Βαμβακοπούλου

Μέρος 2ον

Κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος περί «ΖΩΗΣ καὶ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ» ἐλέχθη ὅτι τὸ πᾶν μέσα στὸ Σύμπαν «ζει», ἢ μᾶλλον «ζωὴν περικλείει πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει», καὶ ὅτι «ΖΩΗ» εἶναι τὸ συνεκτικὸν ἐκεῖνο στοιχεῖον τῆς βασικῆς Οὐσίας τοῦ Παντός, τὸ ὁποῖον, τόσον εἰς τὸ ὑλικὸν ὅσον καὶ εἰς τὸ ψυχικὸν ἄτομον, ἀποτελεῖ τὸν πυρῆνα τοῦ «εἶναι» των, καὶ τὴν πηγὴν τῆς κινήσεως πρὸς ἐκδήλωσιν τῶν ιδιοτήτων καὶ τῶν δυνάμεων αἱ ὁποῖαι ὠθοῦν ταῦτα πρὸς μίαν ἀένανον μεταβολὴν ἢ μετάρθεσιν, καὶ πρὸς μίαν ἰδιάζουσαν ἐξελικτικὴν πορείαν ἐπὶ τοῦ «ἀνιόντος τόξου» τοῦ παγκοσμίου «γίγνεσθαι» καὶ «συμβαίνειν».

Ἐλέχθη ἀκόμη, ὅτι «ΖΩΗ» εἶναι ἡ ἔκφρασις τῆς ἰδίας τῆς πνοῆς τοῦ ὑπάτου Δημιουργοῦ ὄντος (τοῦ Δημιουργοῦ ΛΟΓΟΥ), καὶ ὅτι οἱ μύσται δὲν δύνανται νὰ ἀντιληφθοῦν ὕλην ἢ ὁποία δὲν εἶναι ζῶσα, οὔτε καὶ νὰ ἀντιληφθοῦν Ζωὴν ἢ ὁποία δὲν εἶναι ἐν-συνεΐδητος, καθ' ὅσον ἡ Συνεΐδησις τοῦ ΛΟΓΟΥ εἶναι παρούσα ἀκόμη καὶ εἰς τὸ ἠλεκτρόνιον, διέπουσα ὅλες τῖς φάσεις, ὅχι μόνον τῆς πορείας καὶ διαπλάσεως τῆς ὕλης, ἀλλὰ καὶ τῆς πραγματώσεως τῶν Μορφῶν καὶ τῶν ὄντων εἰς ὅλα τὰ Βασίλεια, τόσον κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν σύστασιν καὶ συναρμογὴν.

Διευτυπῶθῃ ἐξ ἄλλου, ὅτι τὴν βαθμιαίαν καὶ συνεχῇ μεταβολὴν ἢ ὁποία ἐπέρχεται ἀφ' ἑαυτῆς εἰς τὰ πράγματα καὶ τὰ ὄντα ἐν γένει, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ αὐτοεκδίπλωσις καὶ αὐτομόρφωσις προχω-

ρεῖ ἐκ τοῦ ἀπλοῦ - ἀσυναρμόστου εἰς τὸ ποικίλως - συνηρμοσμένον πρὸς εἰδικεύσεις μορφολογικὰς καὶ λειτουργικὰς ἐντὸς μιᾶς προΐουσης διαφοροποιήσεως, καλούμεν ΕΞΕΛΙΞΙΝ, καὶ ὅτι ἡ τάσις καὶ ἡ φορὰ αὐτῇ τῆς Φύσεως (τ.ἔ. ἡ Ἐξέλιξις) ἔχει ἓνα σκοπὸν, ἓνα τέλος — ἔχει δηλαδὴ τελεολογικὸν χαρακτῆρα.

— Μὲ ἓνα ξεδίπλωμα δυνάμεων καὶ ἰδιοτήτων, τὰ πάντα στο Σύμπαν, ἀκολουθοῦν μίαν κυκλικὴν ἐναλλαγὴν καὶ μεταλλαγὴν, μέσα σὲ μιὰ ἀέναο πορεία Ἐξελίξεως καὶ Ἀνελίξεως.

Οἱ μορφὲς ἐξαφανίζονται ἀπὸ τὸ προσκίνητο τῆς ΖΩΗΣ παραχωρόντας ὁλοένα τῇ θέσῃ τους σὲ ἄλλες καλλίτερες καὶ τελειώτερες, ὅχι τόσο μὲ σκοπὸ νὰ ἐξελιχθῇ ἡ μορφή, ὅσο κυρίως διὰ μέσω μιᾶς βελτιωμένης μορφῆς νὰ δυνηθῇ νὰ ἐξελιχθῇ ἡ ἐνοικοῦσα θεία Ζωὴ τῆς Πνευματικῆς Μονάδος — ἐν προκειμένῳ δὲ ἡ Συνείδησις καὶ ἡ Ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου.

— «Φυτὰ, Ζῶα, Ἄνθρωπος, εἶναι τὰ σκαλοπάτια πάνω στὰ ὁποῖα πατεῖ τὸ Πνεῦμα γιὰ ν' ἀνεβῇ» λέγει ὁ Καζαντζάκης στὴν «Ἀσκητική» του, καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀπήχησιν τῶν ἐσωτερικῶν διδασκαλιῶν ποὺ ἐκπροσωποῦν τὴν μεταφύτευσιν τῆς ἀρχαίας Σοφίας.

Ὁ φυσικὸς ἄνθρωπος, ὡς σωματικὸν ὑπόβαθρον, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ συνέχεια φορέων. Παρουσιάζει πολὺπλοκον κατασκευὴν ἢ ὁποῖα δὲν συναντᾶται εἰς τοὺς ἀτελῶς ἀνεπτυγμένους ὀργανισμούς. Τὸ πολὺπλοκον ὅμως τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος δὲν ἀφορᾷ μόνον τοὺς τομεῖς τοὺς ὁποίους μᾶς ἀποκαλύπτουν δι' αὐτὸ ἡ ἀνατομία ἢ ἡ φυσιολογία, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους τῆς ψυχολογίας, τῆς παραψυχολογίας, καὶ ἐν γένει τῆς μεταφυσικῆς καὶ τῆς ἀποκρυφολογίας, καθ' ὅσον εἰς τὸ ὄν «ἄνθρωπος» ὑπάρχει μία ἀλληλουχία καὶ διαδοχικὴ πραγμάτων τοῦ ἀνθρωπίνου, μία ἐκδήλωσις τῆς πρὸς σφαῖρας ἀνωτερότητος τεινούσης μεταλλαγῆς του ἀπὸ τὴν ΖΩΗ εἰς τὸν ΒΙΟΝ, κατὰ τὴν ὁποῖαν παρατηροῦμεν πραγμάτων ἰδεῶν, νοημάτων καὶ ἀξιῶν, πραγμάτων πράξεων ἐλευθέρας βουλήσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκδήλωσιν βιωμάτων καὶ συναισθηματικῶν ἀναβαθμῶν, ὡς ἐπίσης καὶ ἀνάπτυξιν στερεῶς Συνειδήσεως.

— Εἰς τὴν ΖΩΗΝ, ὁ ἄνθρωπος κινεῖται μέσα στὰ πλαίσια τῆς καθ' ὅλου δημιουργίας, εἰς τὸν ΒΙΟΝ, ὅμως εἰδικῶς ἀνελισσόμενος, καθίσταται δημιουργὸς ὁ ἴδιος...

Τὸ βασικὸν στοιχεῖον τὸ ὁποῖον συναπαρτίζει τὴν μονάδα «ἄνθρωπος» συνίσταται εἰς τὸ «Ἐγώ», δηλ. τὴν ἀληθῆ ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, τὸν πραγματικὸν «ἀνώτερον ἐαυτὸν του». Ὁ Πλάτων τὸν ἀποκαλεῖ «Δαίμονα»· εἶναι ἡ οὐσιαστικὴ «ἀτομικότης» ἐκάστου ἀν-

θρώπου, δηλ. (κατά τὴν ἀρχαίαν ὁρολογίαν) ἓνα ἄτομο τῆς μεριστῆς κοσμικῆς οὐσίας, ποὺ χάρις εἰς τὴν μακράϊωνα πορείαν του ἐντὸς τῶν καταστάσεων τῆς ὕλης, ἔφθασε κάποτε νὰ γίνῃ «ψυχικὸν ἄτομον», νὰ γίνῃ ΨΥΧΗ.

- Ἡ «ἀτομικότης» εἶναι μία καθορισμένη ὄντοτης ἀθάνατη, ἀδιάσπαστη καὶ ἀκίνητη. Κατέχουσα ἀνεξάντλητο δυναμισμό, δονεῖται συνεχῶς ἐκ τῶν ἔνδον, μὴ περιοριζομένη οὔτε ἀπὸ τὸν χῶρον, οὔτε ἀπὸ τὸν χρόνον.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπὶ Γῆς Ζωῆς τῆς μονάδος «ἄνθρωπος» (εἰς δοθεῖσαν ἐποχὴν, εἰς μίαν ἰδιάζουσαν φυλὴν καὶ χώραν, ὡς ἀνὴρ ἢ γυνή) φορεὺς τῆς «ἀτομικότητος» τ.ἑ. τοῦ «Ἐγώ» εἶναι ἡ «προσωπικότης» (ἀπὸ τὸ πρὸ ὄψ. δηλ. αὐτὸ τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν) τ.ἑ. ἓνα ὄν τὸ ὁποῖον ἀντιλαμβάνονται αἱ αἰσθήσεις μας.

- Ἡ «προσωπικότης» εἶναι μία συγκεκριμένη μορφή θνητῆ, διαλυτῆ καὶ ἑτεροκίνητη, μὲ περιορισμένη δυναμικότητα. Ἐμποδίζεται εἰς τὴν δρᾶσιν της ἀπὸ τὸν χῶρον, τὸν χρόνον καὶ τοὺς φυσικοὺς καὶ πνευματικοὺς νόμους.

Ἡ «προσωπικότης», ἡ ὁποία κατέχει καὶ χρησιμοποιοῖ ἐν νοητικόν, ἐν θυμικόν, καὶ ἐν ὕλικόν σῶμα, ἀντιστοιχεῖ εἰς ὅ,τι συνήθως καλοῦμεν «κατώτερον ἑαυτόν», ἀποτελεῖ δέ, τρόπον τινά, ἓνα μᾶλλον ἢ ἥττον τμηματικόν ἀντιπρόσωπον τῆς «ἀτομικότητος», καθ' ὅσον μέρος μόνον τῶν ἐγγενῶν ἰδιοτήτων καὶ δυνάμεων τοῦ «Ἐγώ» ἐκδηλώνεται κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ Βίου, ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπον παραμένει ὑπὸ λανθάνουσας κατάστασιν. Ὡς ἐκδηλώσεις τῆς τριαδικῆς ὑποστάσεως τοῦ φορέως (μὲ ἄλλους λόγους τῆς «προσωπικότητος», κατὰ τὸν ἐπὶ γῆς Βίον αὐτῆς) ἔχομεν, πέραν τῶν βιολογικῶν λειτουργιῶν καὶ φαινομένων τοῦ ὕλικου σώματος, τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰ συναισθήματα τοῦ θυμικοῦ, ὡς καὶ τὰς σκέψεις τοῦ νοητικοῦ.

Ἡ μεταξὺ «ἀτομικότητος» καὶ «προσωπικότητος» σχέσις δύναται νὰ ἐκφρασθῇ παραστατικῶς διὰ συμβόλων, ὅπως εἶναι π.χ. τὸ κατὰ τὰ ἀρχαία Μυστήρια χρησιμοποιούμενον περιδέραιον μαργαριτῶν, ὅπου τὸ νῆμα παριστᾷ τὴν ἀτομικότητα, οἱ δὲ μαργαρίται διακρίτους προσωπικότητος κατὰ τὰς διαδοχικὰς αὐτῶν ἑνσαρκώσεις.

Παραστατικὴν ἐπίσης εἰκόνα τῆς ἀτομικότητος, τ.ἑ. τοῦ «Ἐγώ», προσφέρει τὸ εἰκοσάεδρον (τὸ μὲ τρεῖς διαστάσεις γεωμετρικόν στερεόν) μὲ τὰ τρίγωνα τῆς ἐξωτερικῆς αὐτοῦ ἐπιφανείας, τὰ ὁποῖα συμβολίζουν τὰς παρὰ τοῦ «Ἐγώ» δημιουργουμένης προσωπικότητος, δηλ. τοὺς ἐκάστοτε φορεῖς αὐτοῦ ἐν τῷ ὕλι-

κῶ κόσμῳ, οἵτινες (ὡς εἶπομεν) καθίστανται κάτοχοι ἑνὸς νοητικοῦ, ἑνὸς θυμικοῦ, καὶ ἑνὸς ὕλικου σώματος, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἐκδηλώνει περιορισμένην ζωὴν καὶ συνείδησιν, τελείως διάκριτον τῆς ζωῆς καὶ τῆς συνειδήσεως τοῦ «Ἐγώ» ὅπερ τὰ χρησιμοποιεῖ μέσῳ τῆς προσωπικότητος.

— Ἡ συνείδησις τοῦ σώματος, καίτοι περιορισμένη, ἀρκεῖ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς του καὶ τὰς φυσικὰς αὐτοῦ λειτουργίας, καθ' ὅσον πολλαὶ ἐκ τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ὕλικου σώματος εἶναι φυσικαὶ καὶ δὲν ἔχουν ἀνάγκην οὐδεμιᾶς μεσολαβήσεως τοῦ κατόχου τοῦ σώματος.

Ἡ συνείδησις ὁμῶς αὕτη εἶναι δοχεὺς τῆς πείρας πασῶν τῶν δοκιμασιῶν τῆς ἡδονῆς καὶ τοῦ πόνου, ἔχει δέ παντοειδεῖς ἀναμνήσεις πρὸς τὰς ὁποίας συχνάκις στρέφεται, ὅταν ἡ Συνείδησις τοῦ «Ἐγώ» ἀναπαύεται. Εἶναι ἡ συνείδησις τὴν ὁποίαν ἀνακαλύπτουν ἐν μέρει αἱ ἔρευναι τῶν ψυχολόγων τῶν σχολῶν τοῦ Janet, τοῦ Freud, καὶ τοῦ Jung.

— Ἡ συνείδησις τοῦ θυμικοῦ σώματος ἔχουσα ἀνάγκην νὰ αἰσθανθῇ ὅτι ζεῖ ὅσον τὸ δυνατόν κατὰ πλείονας καὶ ποικίλους νέους τρόπους κλυδωνίζεται μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον κατωτέρων καὶ πλησιεστέρων πρὸς τὴν ὕλην κραδασμῶν οἱ ὁποῖοι περισσότερον τῆς ἀρέσκουσιν.

Εἰς τοῦτο νομίζω ἔγκειται τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀποστ. Παύλου καθορισθέν ὡς «ἀμάρτημα τὸ ἐνοικοῦν ἐν ἐμοί», «ὁ ἕτερος νόμος (ὡς λέγει), ὁ εἰς τὰ «μέλη μου, ὅστις μάχεται κατὰ τοῦ ἐν τῷ πνεύματι μου νόμου».

— Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συνείδησιν τοῦ νοητικοῦ σώματος, αὕτη ἐπιζητεῖ πάντας τοὺς νοητικούς κραδασμοὺς τοὺς ὁποίους εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχη.

Τὸ νοητικὸν ἔχει ὡς φυσικὴν λειτουργίαν ν' ἀποκρίνεται εἰς τὴν σκέψιν· ἡ δὲ σκέψις, ὅταν τίθεται ἐπὶ τὸ ἔργον ὑπὸ τοῦ «Ἐγώ» καθίσταται μέσον πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ κόσμου ἐν τῷ ὁποίῳ ζεῖ ἡ προσωπικότης.

Ἡ συγκεκριμένη σκέψις σταθμίζει καὶ μετρεῖ τὸ Σύμπαν, ἐνῷ ἡ λειτουργία τῆς ἀφηρημένης σκέψεως μεταμορφώνει τὰς ἐμπειρίας καὶ τὰς δοκιμασίας τοῦ νοητικοῦ σώματος ὡς καὶ ἐκείνας τοῦ θυμικοῦ καὶ τοῦ φυσικοῦ, εἰς αἰωνίας συλλήψεις ὑποκειμένας εἰς ἀφομοίωσιν ὑπὸ τῆς ψυχῆς.

Πλὴν ὁμῶς, ἐλάχιστος ἀριθμὸς τῶν σκέψεων τῆς προσωπικότητος εἶναι τοιούτου εἶδους, καὶ τοῦτο διὰ δύο λόγους:

α. κατὰ πρῶτον, διότι τὸ νοητικὸν δυσκόλως συγκεντρώνεται,

σπανίως δέ διαλογίζεται· προσκολλᾶται συχνάκις εἰς σκέψεις τὰς ὁποίας ἔσχομεν ἄλλοτε, καὶ ἀντιτίθεται εἰς τὸ νὰ τὰς ἀποδιώξη. (Αἱ προκαταλήψεις π.χ. ἀνήκουν εἰς αὐτὸν τὸν τύπον σκέψεως).

β. κατὰ δεύτερον λόγον, διότι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σκεπτόμεθα εἶναι ὀλιγότερον δημιουργία μας παρὰ δάνειον ἀπὸ ἄλλους.

Αἱ σκέψεις ὅμως τὰς ὁποίας οἱ ἄλλοι συνεχῶς διαχέουν εἰς τὴν νοητικὴν ἀτμόσφαιραν κεντρίζουν καὶ ἀφυιτνίζουν ἐν ἡμῖν εἰς ἀπάντησιν, παρεμφερεῖς ἄλλες σκέψεις.

(Αὐτὸ μήπως δὲν συμβαίνει καὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν μέ τὰ ὅσα φέρω ἐνώπιόν σας; Μάλιστα δέ, ὀφείλω, ἐφ' ὅσον ἄνοιξα αὐτὴ τὴν παρένθεση, νὰ σημειώσω καὶ πάλιν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐτόνισα κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὸ πρῶτον σκέλος τοῦ ἄρθρου ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον μᾶς ἀπασχολεῖ, τὸ ὅτι δηλ.

— τὰ ὅσα ἀναπτύσσονται καὶ ἀπομένουν νὰ ἀναπτυχθοῦν εἶναι σκέψεις κατὰ τὸ πλεῖστον ὑποκειμενικὲς δίχως ἀξίωσι νὰ γίνουν παραδεκταί.

Ὁ συνδιασμός τῶν πορισμάτων καὶ ἡ ἐξαγωγή συμπερασμάτων ἀνήκει εἰς ἕνα ἕκαστον).

Χρειάζεται συνεπῶς εἰδικὴ προσπάθεια καὶ μεγάλη προσοχὴ κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν σκέψεων αἱ ὁποῖαι εἶναι ὄντως χρήσιμοι εἰς τὸ ἔργον τῆς ψυχῆς μας.

Ἡ μετουσίωσις πάντως, τῆς διὰ τῆς σκέψεως κτηθείσης πείρας τῶν αἰσθημάτων, τῶν πράξεων, καὶ τῶν δοκιμασιῶν, εἰς αἰωνίαν συλλήψεις, ἐπιτελεῖται (κατὰ τὴν προσωπικὴν μου ἀντίληψιν) ἐν μέρει μόνον ἀπὸ τὴν προσωπικότητα κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς ἐπιγείου ζωῆς.

— Ὡς ἐκ τούτου, καὶ τὸ «Ἐγώ» τὸ ἐπὶ τοῦ «ἀνιόντος τόξου» πορευόμενον, ὅπερ εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένον μέ τὴν ἐπὶ γῆς προσωπικότητα (τὴν κάτοχον τοῦ θυμικοῦ καὶ νοητικοῦ) ὀλίγας μόνον ὡς χρησίμους εὐρίσκει ἐκ τῶν ἀντιστοιχῶν ἐνεργειῶν τῶν ἐκδηλώσεων καὶ τῶν σκέψεων τοῦ φορέως (τ.ἔ. τῆς προσωπικότητος). Τοῦτο δέ προκαλεῖ μιὰν συνεχῆ πάλιν ὑπερিশύσεως μεταξὺ τοῦ «Ἐγώ» καὶ τοῦ φορέως του, τὴν ὁποίαν περιγράφει καὶ πάλιν ὁ Ἄπ. Παῦλος ὅταν λέγει: «οὐ γὰρ ὁ θέλω ποιῶ ἀγαθόν· ἀλλ' ὁ οὐ θέλω κακόν. τοῦτο πράττω».

Μέσα ὅμως στό κοσμικὸ «γίνεσθαι καὶ συμβαίνειν» ἡ πορεία τῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς ἀνελίξεως τοῦ ἀνθρώπου δὲν περιορίζεται εἰς τὰ ἐνδιάμεσα μεταξὺ γεννήσεως καὶ θανάτου διαστήματα, ποὺ δὲν ἀποτελοῦν ἀπλῶς συμβάντα ἢ γεγονότα, ἀλλὰ ἐκπροσωποῦν

κατηγορήματα φαινομενικὰ χαρακτηριστικῶν στιγμῶν τῶν μεταλλακτικῶν μεταβατικῶν καὶ μεταμορφωτικῶν φάσεων τοῦ Βίου, καὶ τῆς εἰς ἀπροσμέρητον βάθος χωρούσης ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως.

- Εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἃς ἀνοίξωμεν παρένθεσιν ἐπαναφέροντες πρὸς στιγμὴν εἰς τὴν σκέψιν μας τὸ ἐπιλεγέν διὰ τὸ «Ἐγώ» σύμβολον (τὸ στερεὸν εἰκοσάεδρον) καὶ τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ τρίγωνα, τὰ ὁποῖα θεωροῦμεν ὡς σύμβολα ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὰς προσωπικότητας, διὰ νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας ὡς τὴν βασικὴν ἀρχὴν ὅτι, τὰ τρίγωνα τῆς ἐπιφανείας τοῦ εἰκοσαέδρου, ἔστω καὶ ἡνωμένα μεταξὺ των, ἀδυνατοῦν νὰ παραστήσουν τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς ιδιότητος τοῦ στερεοῦ, ἥτοι τὴν τρίτην αὐτοῦ διάστασιν.
- Δεδομένου ὅμως ὅτι τὸ τρίγωνον ἔχει δύο μόνον διαστάσεις ἐνῶ τὸ στερεὸν εἰκοσάεδρον τρεῖς, δύνανται κατὰ συνέπειαν νὰ ἐξαχθοῦν ἐξ αὐτοῦ ἀπειράριθμα τρίγωνα.

Κλείοντες τὴν παρένθεσιν δεόν νὰ σημειώσωμεν ἐν προκειμένῳ ὅτι, κατ' ἀνάλογον τρόπον, ἐκάστη προσωπικότης, καὶ πᾶσαι αἱ προσωπικότητες τὰς ὁποίας δημιουργεῖ τὸ «Ἐγώ» δὲν δύνανται νὰ ἀποκαλύψουν παρὰ μόνον ὠρισμένας τινὰς τῶν ιδιοτήτων καὶ δυνάμεων αὐτοῦ.

Ἀντιστρόφως πάλιν, τὸ «Ἐγώ» δύναται νὰ δημιουργήσῃ ὅσασδήποτε προσωπικότητας ἐπιτρέπουν εἰς αὐτὸ αἱ ἐγγενεῖς ιδιότητές του καὶ δυνάμεις, χωρὶς νὰ ἐξαντλῇ τὰς δυνατότητας τῆς ἀληθοῦς φύσεώς του.

Πάντως, στὴν ἐσωτερικότητά του, ὁ κόσμος περικλείει κατὶ τὸ πολὺ βαθύτερον ἀπὸ τὸ φαινόμενον τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου, πού εἶναι ἀπλῶς εἷς τῶν μηχανισμῶν τῆς μεγαλειώδους ὑφάνσεως τῆς Ὑπερτάτης Συνειδήσεως τοῦ «ΛΟΓΟΥ».

- Μὲ τὸν φαινομενικὸν θάνατον, ἡ συνθέτουσα τὴν μορφήν ὕλη ἐπιστρέφει εἰς τὰ ἑαυτῆς στοιχεῖα, καὶ ἡ ἀτομικὴ Συνείδησις ἀποσύρεται καὶ αὐτὴ εἰς τὸ οἰκεῖον πεδίον της, ἕως οὗ ἔλθῃ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου διὰ νὰ προσδεθῇ ἐκ νέου στὴν ὕλην καὶ νὰ βλαστήσῃ νέα προσωπικότης, ὡς νέος σπóρος ἐφωδιασμένος μὲ ὅλες τὰς ἐμπειρίας καὶ τὰς δυνάμεις πού προσεπορίσθη διὰ μέσου τῶν προηγουμένων μορφῶν...

Ὁ ἄνθρωπος ἀνήκει εἰς ἓνα μακρότατον παρελθόν, ἡ δὲ δύναμις τῆς Ἐξελέξεως εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία καθ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς γηίνης ὑπάρξεώς του, ἐνεργοῦσα ὡς σύμμαχός του, τὸν ἀπεμάκρυνε ἀπὸ τὴν πρωτόγονον κατάστασιν τοῦ ἀγρίου, καὶ τὸν ὁδήγησεν εἰς τὸ σημερινὸν τῆς προαγωγῆς του ἐπίπεδον, διὰ μέσου μιᾶς σταδιακῆς αὐξήσεως τῆς εὐαισθησίας του, ἵνα τὸν παρα-

σείρη βαθμηδόν καὶ κατὰ τρόπον πλέον ἔντονον πρὸς ἓνα χείμαρρον ἐμπειριῶν καὶ γνώσεων, μὲ ἐνισχυμένας τὰς δυνατότητας διὰ τὴν ἀσφαλῆ πορείαν τῆς Ἀνερίξεως του.

— Καθῆκον λοιπὸν παντὸς ἀνθρώπου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς Βίου, πρωτίστως εἶναι, νὰ προσπαθῇ νὰ ἀνακαλύψῃ· εἰς τί συνίσταται ὁ ἑαυτός του; τί εἶναι ὁ κόσμος, καὶ τί ὁ «Λόγος», «ἐν τῷ ὁποίῳ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν».

Μακροὶ αἰῶνες πείρας δράσεως καὶ προσπαθειῶν ἐδέησε νὰ παρέλθουν, πρὶν ἢ ἡ ἀνθρωπότης ὡς σύνολον, ἀλλὰ καὶ ἕκαστος ἀνθρωπος κεχωρισμένως, ἀρχίσῃ νὰ ἀντιλαμβάνεται τὴν «Σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ», καὶ νὰ κατανοῇ τὸ Σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ὅπερ εἶναι ἡ Ἐξέλιξις καὶ ἡ Ἀνερίξις ἐπὶ τοῦ «ἀνιόντος τόξου» τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν προαιώνιον πατρίδα εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει.

— Ὅταν ὁμως κατὰ τὸν Βίον, ἕκαστος ἀνθρωπος τελῶν ἐν γνώσει τῶν κεκρυμμένων ιδιοτήτων τοῦ «εἶναι» του, κατορθῶνῃ νὰ χρησιμοποίῃ καταλλήλως τὴν θέλησιν του, ὡς καὶ τὴν Συνείδησιν τοῦ «ἀνωτέρου του ἑαυτοῦ», ἵνα κυριαρχῇ ἐπὶ τῶν φορέων τοῦ φυσικοῦ, τοῦ θυμικοῦ, καὶ τοῦ νοητικοῦ πεδίων, εἶναι δυνατόν νὰ διανύῃ μίαν ἐνεργὸν καὶ ἐνσυνείδητον ἐπὶ γῆς ζωὴν, ἀνελίσσόμενος καὶ ἀντανεκλῶν ὁλοέν καὶ περισσότερον τὴν κεκρυμμένην ιδιότητα τῆς ὑφῆς του.

Τὸ διατυπώνει παραστατικώτατα ὁ Ἀπ. Παῦλος εἰς τὴν Α΄ πρὸς Κορ. ὅταν λέγει:

«... ἐγένετο ὁ πρῶτος ἀνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν, ὁ ἔσχατος εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν· ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν ἀλλὰ τὸ ψυχικόν. Ὁ πρῶτος ἀνθρωπος ἐκ τῆς γῆς χοϊκός· ὁ δεῦτερος ἀνθρωπος ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ... καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου...».

Ἡ περικοπὴ αὕτῃ ἐπεξηγεῖ μὲ διαφορετικὸν βεβαίως τρόπον τὴν ἀτομικοποίησιν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἐκ τῶν κατωτέρων Βασιλείων, καὶ τὴν ἀνελικτικὴν πορείαν τοῦ «ἐσωτερικοῦ εἶναι» πρὸς τοὺς ἀνωτέρους καὶ φωτεινότερους ἐκείνους κόσμους (ἀγνώστους καὶ ἀσυλλήπτους δι' ἡμᾶς τουλάχιστον σήμερον) τῶν ὁποίων τὸν μυστικὸν πέπλον ἐλάχιστοι κατωθρώνουν νὰ ἀνασηκώσουν, καὶ αὐτοὶ δι' ἐπιπόνων προσπαθειῶν καὶ συνεχοῦς βελτιώσεως, τὰς ὁποίας ἀπέκτησαν ἐπὶ τῆς ἀτραποῦ τῆς ἀνερίξεως, ὡς μόνον ἄφθαρτον δῶρον τῆς προόδου, βαδίζοντες οὕτω ἐπαξίως κορυφαῖοι καθοδηγηταὶ τῆς ἀνθρωπότητος.

— Εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν ἀνήκουν οἱ ἀνά τοὺς αἰῶνας ποδηγέται, μυσταγωγοί, καὶ μεγάλοι ἐκπαιδευταί.

Ἐνδέχεται νὰ μὴ γνωρίζῃ ἀκόμη ὁ ἀνθρωπος ὅλην τὴν ἀλή-

Θειαν σχετικὰ μέ τὴν ΖΩΗΝ καὶ τὴν ΕΞΕΛΙΞΙΝ, καὶ ἐνδέχεται νὰ μὴν κατανοῇ τὰ πάντα σχετικὰ μέ τὸν ἑαυτὸν του. Παραδιδόμενος ὁμως ἔστω καὶ ἀκουσίως εἰς τὸν παγκόσμιον ροὺν τῆς Ἐξελίξεως καὶ Ἀνελίξεως, ὁ ἄνθρωπος, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ΒΙΟΥ του, ἐπιτελεῖ κάτι τὸ ἀνεπανάληπτον, κάτι τὸ μοναδικόν.

- Ταυτίζεται μέ τὸ περιβάλλον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζεῖ, ἐπιδρῶν ἐπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ δεχόμενος ἐπίδρασιν ἐκ τούτου· μετέχει εἰς τὴν βίωσιν τῆς κάθε στιγμῆς τοῦ παρόντος ἐνῶ διατηρεῖ τὴν μνήμην τοῦ παρελθόντος, καὶ ἀναπτύσσει φαντασίαν ὡς πρὸς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ μέλλοντος.
- Ὀπλίζεται οὕτω μέ λογισμόν ποῦ ἐνισχύει τὴν πνευματικότητά του καὶ προσδίδει εἰς ἑαυτὸν τὴν ἀπαιτουμένην δυνατότητα διὰ θεώρησιν, ἀκρόασιν, καὶ ἐσωτερίκευσιν στοιχείων πλουτιζόντων τὰς γνώσεις του.

Λαμβάνων δέ προοδευτικῶς ἐναργεστέραν γνῶσιν τοῦ ἐσωτέρου του ἑαυτοῦ, κατορθώνει νὰ ἴσταται «ἐνώπιος ἐνωπίω» καὶ νὰ συνειδητοποιῇ γεγονότα καὶ ἐμπειρίας, αἱ ὁποῖαι τὸν βοηθοῦν νὰ ἀναμορφώσῃ νοήματα καὶ ἰδέες πρὸς αὐτογνωσίαν καὶ συναισθηματικὰς διαβαθμίσεις, ἥθος καὶ κάλλος, εἰς ἐκδήλωσιν τῶν ἐν ἑαυτῷ θείων ἰδιοτήτων καὶ δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι παρέχουν εἰς αὐτὸν τὴν δυνατότητα δημιουργικῆς δράσεως διὰ προσέγγισιν καὶ συνάντησιν ἐντὸς κύκλων πανανθρωπίνου συνεργασίας.

Ἀλλὰ καὶ πέραν τοῦ σημείου τούτου, παρέχουν εἰς αὐτὸν ἐπὶ πλεόν τὴν δυνατότητα νὰ ἀναπτύξῃ καὶ νὰ τελειώσῃ τὰ βιώματα ἐκεῖνα, καὶ τὰς ἐμφύτους πνευματικὰς ροπάς, αἱ ὁποῖαι θὰ τὸν καθοδηγήσουν ἀνελικτικῶς πρὸς τὴν διακόσμion, ἢ τὴν ὑπερκόσμion πρόοδον, τῆς ὁποίας τὸ τέρμα ἐνδέχεται νὰ εἶναι ἰδιότης τείνουσα εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν θέωσιν, καθότι ὁ ἄνθρωπος κέκτηται τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἐπὶ γῆς ἐξελίξεως, καὶ κατέχει εἰς ὑπολανθάνουσαν μορφήν ἰκανότητος καὶ δυνατότητος δυναμένης νὰ ἀναπτυχθῇ εἰς τοιοῦτον σημεῖον ὥστε νὰ ἀποδεικνύεται ἐμφανῶς ἡ κατὰ θεῖαν εἰκόνα προερχομένη ὑπόστασις του...

Δυστυχῶς ὁμως, εἰς τὸ ὡς ἄνω σημεῖον, οἱ περισσότεροι τῶν ἀνθρώπων ἀστοχοῦν, ἐξαναγκαζόμενοι τρόπον τινὰ νὰ προχωροῦν μετ' ἐμποδίων ὑπὸ τὴν πίεσιν ἀντιξοοτήτων καὶ κυρώσεων ποῦ ἐπιβάλλουν οἱ μυστικοὶ νόμοι τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας καὶ τάξεως.

Διὰ κάθε ἐνσυνείδητον ὁμως, καὶ ψυχικῶς ἀνώτερον ἄτομον, ὑποχρέωσις ἰδιαίτερα ὑπάρχει, νὰ ἀναζητῇ καὶ ἐξευρίσκῃ τὰ εὐεργετικὰ μέσα ἐνδυναμώσεως ὅλων τῶν μερῶν τοῦ ἑαυτοῦ του

πρὸς ἐκουσίαν καὶ συστηματικὴν ἐπίσπευσιν τῆς ἐξελίξεως καὶ ἀνελιξέως του.

— Οὕτω, ἀναπτύσσων ΒΙΟΝ διάφορον ἐκείνου τῶν συνήθων ἀνθρώπων, ὁ Ἀναζητητὴς ὀφείλει πρωτίστως νὰ «ἐναρμονίζῃ ἑαυτὸν πρὸς τὸν παγκόσμιον ρυθμόν», πρὸς ἀνασύνθεσιν καὶ ἀναπτέρωσιν τῶν ἐν ἑαυτῷ ἀθανάτων μελωδημάτων τοῦ Πνεύματος τοῦ Ὑπεραιωνίου Μουσηγέτου Δημιουργοῦ.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα, τὴν ἀπάντησιν θὰ ἀναζητήσῃ καὶ θὰ δώσῃ ἕκαστος δι' ἑαυτὸν ἐκ τῶν ἔνδον τοῦ ψυχικοῦ του κόσμου.

Εἶναι δέ πολὺ φυσικόν, ἐν τῇ ἀναζητήσει ταύτῃ, ὁ ἐκλεκτὸς νὰ παραπλανηθῇ καὶ νὰ τεθῇ ὑπὸ δοκιμασίαν· ἡ δοκιμασία ὅμως αὐτὴ καὶ ἡ ὁδὸν ἀποτελοῦν στοιχεῖα τῆς διδαχῆς, τῆς παιδείας καὶ τοῦ ὄντως ἐξαγνισμοῦ, ἀπαραιτήτων βαθμίδων, αἵτινες καθοδηγοῦν ἀσφαλῶς πρὸς τὴν πύλην τῆς πραγματικῆς μυήσεως...

— Τότε δέν θὰ εἴμεθα πλέον κοπιῶντες συνοδοιπόροι· θὰ ἔχωμεν διέλθῃ διὰ μέσου τῶν ἐκλάμπρων Πέπλων, καὶ θὰ ἰστάμεθα πρὸ τοῦ ἀδιασείστου Βωμοῦ, ἀτενίζοντες μετὰ δέους...

Ἐπᾶσι μὲν οἱ Μυσταγωγοί·
τὰ δέ Ἅγια τοῖς ἀγίοις.

A. Besant

Ἡ ἐνέργεια τῆς σκέψεως

Ἡ δημιουργικὴ ἐνέργεια τῆς σκέψεως αὐξάνει τὴ διανόησιν καὶ μορφώνει τὸν χαρακτήρα. Ἐπισπεύδει τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐγκεφάλου.

Μὴν ἀφήνετε τὴ σκέψιν σας νὰ σταματᾷ στὰ ἐλαττώματά σας, ἀλλὰ νὰ σκέπτεσθε τὶς ἀντίθετες ἀρετές. Ἔτσι τὰ ἐλαττώματα ἐξαφανίζονται.

Συνήθιζα νὰ συναθροίζω νοερῶς γύρω μου ὅλους τοὺς ἐνοχλητικοὺς καὶ δυσάρεστους ἀνθρώπους καὶ ὑπερέβαλα κατὰ φαντασίαν τοὺς προκλητικούς τρόπους τους, προσπαθώντας νὰ αὐξήσω τὴν ὑπομονή μου. Καὶ ἔτσι, κατὰ φαντασίαν, οἱ ἄλλοι προσεπάθουν νὰ μὲ ἐκνευρίσουν, ἐνῶ ἐγὼ διατηροῦσα ἀγγελικὴ γλυκύτητα καὶ ὑπομονή. Ὅταν κατόπιν συναντοῦσα τὰ ἐνοχλητικὰ αὐτὰ πρόσωπα, δὲν εἶχαν πιά τὴ δύναμιν νὰ μὲ ταραξοῦν, οὔτε τὰ εὗρισκα πιά ἐνοχλητικά. Αὐτὴ εἶναι ἡ δύναμις τῆς σκέψεως.

Ἄν συγκεντρώνουμε τὴ σκέψιν μας καθημερινῶς γιὰ 10'-15', θὰ ἀπορήσουμε γιὰ

τὴν καταπληκτικὴ αὐξηση τῆς δυνάμεως ποῦ θ' ἀποκτήσῃ.

Πρέπει νὰ διώχνουμε ἀπὸ τὴ σκέψιν μας κάθε δυσάρεστη καὶ λυπητερὴ ἰδέα.

Οὐδεὶς πόθος λησμονεῖται, οὐδεμία σκέψιν χάνεται, οὐδὲν ἰδανικὸν καταστρέφεται.

Τὸ νοητικὸν σῶμα δὲν λαμβάνει γνώσιν πολλῶν δονήσεων ποῦ τὸ περιβάλλουν, διότι δὲν κατέχει τὰ κατάλληλα ὄργανα, ὅπως καὶ τὸ φυσικὸν σῶμα δὲν ἀντιλαμβάνεται τὶς δονήσεις στὶς ὁποῖες δὲν μπορεῖ ν' ἀνταποκριθῇ, ἐλλείπει τῶν καταλλήλων ὀργάνων. Μὲ τὸ νὰ μὴ ἔχει συνείδησιν αὐτῶν, δὲν αἰσθάνεται τὴν ἔλλειψή τους. Ὅσον περισσότερο καθιστάμεθα σ' αὐτὲς τὶς δονήσεις, τόσο εὐρύνεται ὁ ὁρίζων τῆς ζωῆς μας.

Κάθε ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἔχη ἓνα ἰδανικόν, ἰδίως οἱ νέοι, διότι ἔχουν ὅλον τὸν καιρὸ νὰ τὸ πλησιάσουν. Προσηλώνοντας τὴ σκέψιν σας στὸ ἰδανικόν σας, ἔστω καὶ γιὰ λίγες μόνον

στιγμές κάθε πρωί, θά γίνετε ἡ ἐκπλήρωση τοῦ ἰδανικοῦ σας. Μὴ διστάζετε νὰ πλάθετε ὥραϊα καὶ ὑψηλὰ ἰδανικά, φοβούμενοι ὅτι δὲν θά μπορέσετε νὰ τὰ φθάσετε. Τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ συνελάβατε εἶναι ἡ ἐγγύηση τῆς ἐπιτυχίας σας. Ἐκεῖνο ποὺ πλάθετε μὲ τὴ φαντασία σας, θά γίνετε ἱκανοὶ νὰ τὸ ἐκτελέσετε. Ἡ ζωὴ εἶναι ἀτελεύτητη καὶ δὲν περιορίζεται ἀπὸ τὸν χρόνον. Ἀκολουθεῖτε τὰ ὄνειρά σας καὶ θά τὰ ἴδῃτε πραγματοποιούμενα. Ἀρκεῖ νὰ ἔχετε ἕνα σκοπό. Μὴ διαβαίνετε τὴ ζωὴ ἀμέριμνοι, ἀνάξιοι νὰ λέγεσθε ἄνθρωποι. Δημιουργήσατε ἕνα ἰδανικό. Ἀκολουθήσατέ το περισσότερο μὲ ἔργα καὶ ὀλιγότερο μὲ λόγια. Λατρεύσατέ το σὲ σκέψεις, σὲ πράξεις, σὲ ροπές. Τότε ἡ ζωὴ σας θά πλησιάσῃ τὸ κάλλος, τὴ δύναμη καὶ τὴ σοφία τοῦ ἰδανικοῦ σας.

Σκοπὸς τῆς ἀληθινῆς φιλοσοφίας εἶναι ἡ κατάπαυση τοῦ πόνου. Ἀνυψώσατε τὴ συνείδησή σας ὑπεράνω ἀπὸ τὶς μέριμνες καὶ τὶς φροντίδες τοῦ κόσμου τοῦτου καὶ διατηρήσατε τὴ γαλήνη σας ἀνάμεσα στὶς ταραχές ποὺ σᾶς περιστοιχίζουν, εὐτυχεῖς καὶ γαλήνιοι στὸ μέσον τοῦ σάλου τῆς ζωῆς, φαιδροὶ ἐκεῖ ὅπου ὁ ἄνθρωπος τοῦ κόσμου εὐρίσκει δυσἀρέσκεια καὶ ἀπογοήτευση. Ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ζῇ πνευματικῶς εἰς ἀνώτερον ἐπίπεδον

καὶ τότε γνωρίζει τὴν εἰρήνην τῆς αἰωνιότητος ἐν μέσῳ τῶν προσκαίρων φαινομένων τῆς ἐπίγειας ζωῆς.

Ἡ πνευματικὴ ζωὴ δὲν εἶναι ἡ διόραση καὶ ἡ διακοή, δὲν σημαίνει εὐρύτερη γνώση τῶν ἀοράτων κόσμων, οἱ ὁποῖοι εἶναι γεμάτοι ἀπὸ φαινόμενα, ὅπως καὶ ὁ φυσικὸς κόσμος. Πνευματικότης εἶναι ἡ γνώση τῆς ἐνότητος, τῆς ὁποίας ἐπακόλουθον εἶναι συμπεριφορὰ σύμφωνη πρὸς αὐτὴ τὴ γνώση, στὴν καθημερινὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Πνευματικὴ ζωὴ εἶναι ἡ ἐκτέλεση τοῦ καθήκοντος, εἶναι ἡ Ἀγάπη.

Ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐνωθῶμεν μὲ τὸν Θεόν, μὲ τὰ μεγάλα πνεύματα, μὲ τοὺς ἁγίους. Εἴμεθα ὅμως ἐπίσης πρόθυμοι νὰ ἐνωθῶμεν μὲ τὸν ἄσωτον, τὸν διεφθαρμένον, τὸν κακοποιόν; Καὶ εἰς αὐτοὺς ἐπίσης ἐνοικεῖ ἡ Θεία Ζωή. Ἐὰν εἴμεθα ἄγνοοι, ὀφείλομεν νὰ ἀναμιγνυόμεθα μὲ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, νὰ τοὺς ἐξαγνίζωμεν διὰ τῆς ἀρετῆς μας, βοηθώντας τοὺς νὰ πλησιάσουν στὴν πραγματοποίηση τῆς Θείας Ζωῆς. Ἐὰν εἴμεθα μορφωμένοι, ὀφείλομεν νὰ βοηθῶμεν τοὺς ἁμαθεῖς. Ζητοῦμεν πάντοτε ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους μας νὰ κατέρχωνται πρὸς ἡμᾶς διὰ νὰ μᾶς ἀνυψώσουν. Ὅφειλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ τείνωμεν τὴν χεῖρα πρὸς τοὺς κατωτέρους μας, διὰ νὰ τοὺς

άνυψώσωμεν εἰς τὸ ἰδικόν μας ἐπίπεδον. Χωρὶς αὐτὸ δὲν ὑπάρχει πνευματικότης, ἀλλὰ ἐγωϊσμός καὶ ἐπιθυμία τοῦ κατωτέρου νὰ φαίνεται ἀνώτερος.

Ἕνας γλύπτης, ποὺ εἶναι πραγματικὸς καλλιτέχνης, δὲν ἔχει τὴν αἴσθησιν ὅτι μεταμορφώνει ἕναν ἀκατέργαστον ὄγκον μαρμάρου εἰς ἄγαλμα, ἀλλ' ὅτι ἀποκαλύπτει ἕνα ἄγαλμα κρυμμένο μέσα στὸν μαρμάρινον ὄγκον, τοῦ ὁποίου τὴν μορφὴ βλέπει μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς μεγαλοφυΐας του. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ἄνθρωπον. Σὲ καθέναν ἀπὸ μᾶς ἐνοικεῖ τὸ πνεῦμα, κεκαλυμμένον

ἀπὸ τὴν σάρκα, κρυμμένο πίσω ἀπὸ τὰ συναισθήματα καὶ τὶς σκέψεις, ἀόρατον στοὺς ἐξωτερικοὺς ὀφθαλμοὺς. Ὁ Θεὸς εἶναι ἐντὸς ἡμῶν, ἀναμένων νὰ ἐκδηλωθῇ. Ἐξαφανίσατε μὲ προσοχὴ ὅ,τι ἐμποδίζει αὐτὴ τὴν ἐκδήλωσιν. Μεταχειρισθεῖτε τὴ δύναμιν τῆς θελήσεως καὶ τὴ σκέψιν. Ἐξαφανίσατε κάθε τι ποὺ δὲν εἶναι Ἐκεῖνος. Τότε πίσω ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινην ζωὴ θὰ ἀποκαλυφθῇ τὸ θεῖον ἄγαλμα. Τὸ πνεῦμα θὰ λάμψῃ, διὰ νὰ θερμάνῃ καὶ νὰ φωτίσῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Μὲ τὴ θερμότητα τῆς Ἀγάπης καὶ μὲ τὸ Φῶς τῆς Ἀλήθειας.

Ἐπιφυλλίδες «Πρωΐας» 24/10/32

Ἀνθρωποκαλλιέργεια

Τοῦ Νικ. Καρβούνη

«Κ' ἐμίλησα χωρίς ντροπή κ' εἶπα:

— «Θάμαι φρόνιμος καὶ δίκαιος κ' ἐλεύθερος καὶ πρᾶος,
ἂν ἔχω μέσα μου τέτοια δύναμη, γιατί ἀπόστασα νὰ βλέπω
τοὺς ἐγῴστές καὶ τοὺς δυνάστες νὰ τυραννοῦν ἀκόμη τὸν
κόσμο, ἀκατηγόρητοι καὶ ἀνενόχλητοι».

(Shellev, «Ἡ Ἐπανάστασις τοῦ Ἰσλάμ», Ἀφιέρωσις, IV, 4)

«Ὡστε νομίζετε-παρατηροῦν μερικοὶ-ὅτι ἡ ἀνθρώπινη φύσις εἶνε κάτι ποὺ μπορεῖ εὐκόλα νὰ μεταβληθῇ, νὰ μεταπλασθῇ, ἀρκεῖ ν' ἀλλάξουν αἱ ἐξωτερικαὶ συνθῆκαι, μέσα στὰς ὁποίας ζῇ σήμερον τὸ πολὺ πλῆθος τῆς ἀνθρωπότητος ποὺ ὑπόκειται εἰς ἓνα ἄδικον οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν καθεστῶς; Πιστεύετε, λοιπόν, ἀληθινά, ὅτι, ἂν καθιδρυθῇ κάποια περισσότερη ἢ λιγώτερη, ἰσότης καὶ δικαιοσύνη κοινωνική, ἰσότης δικαιωμάτων ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἐπάνω στὴ Ζωή, οἱ ἄνθρωποι θὰ γίνουν ἓνα εἶδος ἀγγέλων; Ὅτι τ' ἀδικήματα θὰ ἐξαφανισθοῦν, ὅτι τὸ ἐγκλημα θ' ἀπομείνῃ σὰν κάποια ἱστορικὴ ἀνάμνησις; Καὶ ξεχνᾶτε, ὅταν μᾶς θυμίζετε ὅτι στὴν παλὰ Ἑλληνικὴ «κολλεκτίβα» τῶν Ἀμπελακιῶν δὲν ἐγίνοντο ἀδικήματα γιὰ λόγους περιουσιακοὺς ἢ κληρονομικοὺς, ξεχνᾶτε ὅτι ἐνα σωρὸ ἐγκλήματα ἔχουν ἐλατήρια ὄχι οἰκονομικά, ὄχι χρηματικά, ὄχι σφετερισμοῦ ξένης ἰδιοκτησίας, ἀλλὰ ἐλατήρια τιμῆς; Ὅτι ὁ ἐγῴσμός, ἡ φιλαυτία, ὁ ἔρως, τὸ ἔνστικτον τοῦ φύλου δημιουργοῦν τόσες τραγωδίες στὶς κοινωνίες τῶν ἀνθρώπων; Πῶς φαντάζεσθε ὅτι μπορεῖ ν' ἀλλάξῃ αὕτῃ ἡ ἀνθρώπινη φύσις μὲ τὴν ριζικὴν, ἔστω, τὴν ἀνατροπὴν τοῦ ἀστικοῦ τοῦ συστήματος; Δὲν σᾶς

φαίνεται ὅτι αὐτὸ εἶνε μία οὐτοπία; «Ὅτι οἱ ἄνθρωποι, ἡ ἀνθρώπινη φύσις δηλαδή, θὰ μένῃ πάντοτε ἡ ἴδια κατὰ βάθος, εἴτε μὲ τὴν διατήρησιν τῶν παλιῶν αὐτῶν κοινωνικῶν συστημάτων, εἴτε κάτω ἀπὸ τὰ καινούργια; Μήπως θέλετε νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι ἡ ἀλλαγὴ ἐνὸς καθεστῶτος ἀλλάζει συγχρόνως τὰ ἐνστικτα, τὸν τρόπον ποῦ ἐρωτεύονται οἱ ἄνθρωποι, τὸν τρόπον ποῦ τὸ ἄτομον ἀμύνεται ὅταν πειραχθῇ;»

Ἰδοὺ μία ἐρώτησις ποῦ ἀξίζει νὰ τὴν ἐξετάσωμεν ἀπροκάλυπτα καὶ προσεχτικὰ. Θὰ μᾶς βοηθήσῃ αὐτὸ νὰ ξεκαθαρίσουμε μερικὰ πράγματα ἀρκετὰ μπερδεμένα στὰ μυαλά μας, ὄχι δι' ἄλλον λόγον, ἀλλὰ μόνον διότι ἀποφεύγομεν συνήθως νὰ σκεπτώμεθα ἥρεμα γιὰ λογαριασμό μας καὶ βρίσκουμε βολικώτερο νὰ προσδεχώμεθα μερικὲς ἰδέες ἐτοιμασμένες ἐκ τῶν προτέρων, μὲ τὴν ἐνδόμυχην πεποίθησιν, ὅτι ἀνταποκρίνονται πραγματικῶς εἰς κάτι ποῦ τὸ πιστεύομεν βαθειά.

Ἡ ἐρώτησις θὰ μπορούσε νὰ συνοψισθῇ οὐσιαστικὰ ὡς ἐξῆς: Ἡ μεταβολὴ τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ πλέον ἰδιοκτησία ἀτομικὴ, ἄνισος κατανομή ἀγαθῶν, ἐκμετάλλευσις ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπον, θὰ μεταβάλῃ τὰς κοινωνικὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἐξάψεως τοῦ ἐνστίκτου τοῦ φύλου, θὰ σταματήσῃ τὰ «δράματα τιμῆς», τὰ ἐγκλήματα διὰ λόγους φιλοτιμίας ἀτομικῆς;

Πρῶτα-πρῶτα εἶνε ἀνάγκη νὰ διατυπωθῇ μία διευκρίνισις: τίποτε στὸν κόσμον-οὔτε καὶ ἡ ἀνθρώπινη φύσις-δὲν μεταβάλλεται, διὰ μαγείας, ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην στιγμὴν. Κατὰ συνέπειαν, ἡ ἀπότομη μεταβολὴ ἐνὸς οἰκονομικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ πολιτικοῦ καθεστῶτος ἀσφαλῶς δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἄμεσὴν μεταβολὴν τῶν μυαλῶν, τῶν συνηθειῶν καὶ τῶν ἀντιλήψεων τῶν μαζῶν εἰς ὅσα σχετίζονται μὲ τὸ ἐνστικτον, μὲ τὸ ὑποσυνείδητον, μὲ προλήψεις ποῦ δὲν εἶνε πάρα πολὺ ἐμφανεῖς. Γιὰ νὰ μεταβληθῇ ἔνα κοινωνικὸν καὶ πολιτικὸν καθεστῶς, θὰ πῇ ὅτι προϋπῆρξε σημαντικωτάτῃ ἤδη μεταβολή, ἀληθινὴ ἐπανάστασις, στὰ μυαλά τῶν μαζῶν. Ἀλλέως καμμία μεταβολὴ δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐπιβληθῇ, χωρὶς ἀνθρώπινον θεμέλιον. Ἄλλ' ἐὰν ἡ ἐκχέρσωσις τοῦ ἀνθρώπινου πεδίου ἀπὸ προλήψεις καὶ προκαταλήψεις καὶ δογματισμοὺς ποῦ ὑπηρετοῦσαν συμφέροντα ὀλίγων, ἀντίθετα πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς ὁλότητος, πρέπει νὰ ἐχῇ γίνεῖ γιὰ νὰ στερεωθῇ ἡ καθεστωτικὴ μεταβολή, πάντοτε θ' ἀπομένουν ἀγκάθια κακὰ καὶ ζιζάνια ποῦ θὰ πρέπει νὰ καταστραφοῦν, μέσα σ' ἀρκετὸν καιρόν, μὲ ὑπομονήν, μὲ νόησιν, μὲ σταθερότητα. Ἡ ἐναλλαγὴ τῶν ἀτόμων

μέσα στο σύνολον τῆς Ἀνθρωπότητος, ἡ ἐναλλαγή τῶν γενεῶν ἄς ποῦμε ἀπλούστερα δίδει καλὰς εὐκαιρίας γιὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀναγκαίας ἐκχερσώσεως. Τὰ παιδιὰ ποὺ θὰ μεγαλώσουν μέσα στὰς νέας συνθήκας ἐνὸς καινούργιου περιβάλλοντος θὰ μορφωθοῦν κατὰ τρόπον σύμφωνον πρὸς τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ νέου καθεστῶτος ἐνῷ ὁλοένα ἡ παλὴ γένεα θὰ ἐξαφανίζεται, κατὰ τὸν ὠραῖον φυσικὸν νόμον τῆς φθορᾶς, ποὺ εἶνε πραγματικῶς ὁ νόμος τῆς διαρκοῦς ἀναγεννήσεως τοῦ συνόλου μὲ τὴν κατανάλωσιν τῶν ἀτόμων του.

Κατὰ συνέπειαν, ἡ μεταβολὴ τῆς ἀνθρώπινης φύσεως δὲν μπορεῖ, μὲ κανέναν τρόπον, νὰ εἶνε ἄμεση καὶ ἀπότομη. Ὡς ἰδοῦμε τώρα τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος: εἶνε πραγματικῶς δυνατὴ; Μήπως ὁ ἀταβισμός, ἡ κληρονομικότης δὲν εἶνε καὶ αὐτὰ νόμοι βιολογικοί, δηλαδὴ φυσικοί; Μήπως τὸ ὑποσυνειδητὸν δὲν παρουσιάζει μίαν ἐπιμονωτάτην διάρκειαν διαφόρων ἐκδηλώσεών του διὰ μέσου τῶν ἀνθρώπων γενεῶν; Ναί, ἔτσι εἶνε αὐτὰ τὰ πράγματα. Ἀλλὰ καὶ πάλιν, ὅταν πρόκειται περὶ συνειδητῆς βελτιώσεως τῆς ἀνθρώπινης φύσεως, δὲν πρέπει νὰ κάνωμεν τὸ λάθος νὰ μετροῦμε τ' ἀποτελέσματα μὲ τὸ στενὸν τὸ μέτρον ἐνὸς ἀνθρώπου βίου. Χρειάζεται πλατύτερη προοπτικὴ. Μὰς ἀρκεῖ νὰ διαπιστώσωμεν βασικῶς, ὅτι ἡ βαθμιαία συνειδητὴ μεταβολὴ τῆς ἀνθρώπινης φύσεως εἶνε δυνατὴ. Μποροῦμε νὰ τὸ διαπιστώσωμεν αὐτό; Ἀσφαλέστατα. Ἐχομεν τὴν πειραματικὴν ἀπόδειξιν ἀπὸ αἰῶνας. Ἡ ἐξέλιξις τῶν εἰδῶν—ἡ ἐξέλιξις τοῦ εἶδους τῶν ἀνθρώπων—εἶνε θεμελιώδης νόμος τῆς ἐκδηλώσεως τῆς Ζωῆς. Μποροῦμε νὰ τὸν μελετήσουμε, νὰ τὸν καθορίσωμεν εἰς σημεῖον ἀρκετὸν ἀπὸ τὰ βιολογικὰ δεδομένα, τὰ βιολογικὰ τὰ φαινόμενα. Ἄλλωστε, τί ἄλλο εἶνε ἡ ἐκπαίδευσις, ποὺ δίνουν ὅλοι οἱ πολιτισμένοι λαοί, ὅλες οἱ ἀνθρώπινες κοινωνίαι ἀπὸ τόσους αἰῶνας στὶς νέες των τὶς γενεές; Δὲν εἶνε μία συνειδητὴ καὶ μελετημένη προσπάθεια διὰ τὴν διάπλασιν τῆς ἀνθρώπινης φύσεως σύμφωνα πρὸς τὸ συμφέρον τῶν κατὰ καιροὺς καὶ κατὰ τόπους κοινωνικῶν συγκροτημάτων καὶ καθεστώτων; Συμπέρασμα: ἡ μετάπλασις τοῦ σημερινοῦ μέσου ὄρου τῆς ἀνθρώπινης φύσεως, ὅπως αὕτῃ ἐκδηλώνεται στὰς λεγομένας πολιτισμένας χώρας, εἶνε ἀπολύτως δυνατὴ, ὅσον καὶ ἂν ἀπαιτῇ καὶ αὕτῃ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα.

Ὑστερ' ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν αὐτὸ συμπέρασμα ἄς ἰδοῦμε ἂν τὸ ὑποσυνειδητὸν καὶ τὰ ἔνστικτα δὲν θὰ ἐξακολουθήσουν, ἐπὶ πολ-
λοῦς ἀκόμη αἰῶνας ἐξελίξεως τοῦ ἀνθρώπου εἶδους ἐπάνω στὸν

πλανήτην μας, νὰ συγκλονίζουν ἓνα νέον, ἀνθρωπινότερον, διακaiότερον καθεστὼς ἐὰν δὲν θὰ ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ τὸ νοθεύσουν καὶ σὺτὸ καὶ νὰ ξαναπέσῃ ἡ ἀνθρωπότης στὰ ἴδια καὶ εἰς χειρότερα, ὅπως πιστεύουν μερικοὶ ἰδεολόγοι σκεπτικισταί, ποὺ τρομάζουν ἀπὸ τὴν Ζωήν.

Καὶ ἐν πρώτοις, γιατίι τὸ ἔνστικτον τοῦ φύλου, γιατίι ἡ «τιμή» θὰ ἐξακολουθοῦσαν νὰ ἔχουν τὰς ἰδίας «ἐκρηκτικὰς» ἐκδηλώσεις μέσα σ' ἓνα περιβάλλον θεμελιωμένον στὸ ὁμαδικὸν συμφέρον, εἰς τὸν κολλεκτιβισμόν, εἰς τὴν ἔλλειψιν τάξεων, εἰς τὴν ἰσότητά ὧν τῶν ἀτόμων ὡς πρὸς τὰ μέσα τῆς ἀναπτύξεώς των, τῆς ζωῆς των; Μήπως ἡ φυλετικὴ ἐκδήλωσις ἦτο πάντα ἡ ἴδια κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς τῆς ἱστορίας; Τὸ ἔνστικτον τῆς ἀναπαραγωγῆς εἶνε πάντοτε τὸ ἴδιο, βέβαια, σ' ὅλες τῖς γενεές τῶν ὑγιῶν καὶ κανονικῶν ἀνθρώπων. Οἱ παρεκτροπές, οἱ διαστροφές, οἱ ἀνωμαλίες, τ' ἀδικήματα ποὺ ἔχουν ἀφετηρίαν καὶ ἄμεσην ἢ ἔμμεσώτερην αἰτίαν τὸ φύλον εἶνε, ἐν τούτοις, κατ' εὐθεΐαν ἀνάλογα πρὸς τοὺς περιορισμούς, τὰς δυσκολίας, τὰ ἐμπόδια ποὺ δημιουργοῦν οἱ κοινωνίες καὶ οἱ νόμοι τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὴν ἐλεύθερον λειτουργίαν του. Στους ἀρχαίους, πατριαρχικοὺς λαοὺς ποὺ ἐζοῦσαν ἀπλᾶ καὶ φυσικὰ μίαν ζωὴν ἕως ἑνὸς βαθμοῦ κοινοβιακῆν, ἡ ἀναπαραγωγὴ τοῦ εἶδους ἐλειουργοῦσε ὁμαλὰ, χωρὶς νὰ δίνει ἀφορμὰς εἰς διαμάχας καὶ εἰς ἀδικήματα. Ὅταν ἡ ἰδιωτικὴ ἰδιοκτησία ἀνεπτύχθη καὶ ἡ γυναῖκα ἐγίνε κτῆμα καὶ αὐτὴ, ἐδημιουργήθησαν αἱ δυσκολίαι καὶ οἱ κίνδυνοι τῶν κοινωνιῶν, ποὺ εἶνε συμφυεῖς πρὸς κάθε ιδεάν κτήσεως. Ἀκόμη καὶ πόλεμοι ἐκινήθηκαν γιὰ τὴν ἀρπαγὴν γυναικῶν, γιὰ τὴν ἀνάκτησιν ὧσων εἶχαν ἀπαχθῇ. Ὅταν, πάλιν, ἡ γυναῖκα ἐγινεν ἐμπόρευμα, ὅπως στήν ἀρχαίαν τὴν Ρώμην, τὸ ἔνστικτον τῆς ἀναπαραγωγῆς ἐξέπεσε τρομακτικὰ ἀπὸ τὸν ἱερὸν βιολογικὸν χαρακτῆρα του. Ἡ πρᾶξις τῆς ἀναπαραγωγῆς ἐμιάνθη καὶ ἐγινεν ὄργιον. Κατὰ τὸν Μεσαίωνα, πάλιν, ὅταν ἡ γυναῖκα τῆς τότε ἐπικρατούσης φεουδαρχικῆς τάξεως ἐκλείσθηκε στὰ καστέλλια καὶ στοὺς πύργους, ἐδημιουργήθη μία ἄλλη θλιβερά διαστροφή τοῦ ἀναπαραγωγικοῦ ἐνστίκτου: ὁ ἀρρωστιάρικος, ὁ ἀφύσικος, ὁ παράξενος ἱπποτικὸς ἔρως—κάποτε καὶ πρὸς μίαν «δέσποιναν τῶν λογισμῶν» ποὺ ὁ ἱππότης δὲν εἶχεν ἰδῇ ποτέ, ἀλλὰ γιὰ τὴν ὁποίαν ἐπροκαλοῦσεν ὅλον τὸν κόσμον, ἐσκοτῶνε καὶ ἐσκοτῶνετο. Ἄν, καμμιά φορά, αὐτὸ τὸ φανταστικὸ τὸ αἶσθημα, ποὺ ἦτο κατὰ βάθος ὑστερικὴ ἐκδήλωσις τοῦ ἀνικανοποίητου ἐνστίκτου «ἐξευγνίζε» κᾶπως τοὺς ἱππότες ποὺ ἔκαναν ἀρετὴν των τὴν ἀρπαγὴν καὶ τοὺς φόνους, αὐτὸς ὁ «ἐξευγενισμός» εἶνε πάρα πολὺ ἀμφισβητήσιμος. Διότι, στὸ τέλος, δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη εὐγένεια ἀπὸ τὴν κανονικὴν καὶ

ισόρροπην έκδήλωσιν ἑνὸς ὑγιοῦς ἀνθρώπου ποῦ δέν ἀπομακρύνεται ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς φύσεως, στῶν ὁποίων τὴν κατανόησιν στερεώνει τὴν λογικὴν του.

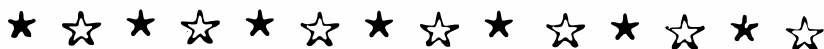
Ἔτσι, λοιπόν, γίνεται φανερόν ὅτι καὶ τοῦ φύλου ἡ έκδήλωσις μέσα στὶς ἀνθρώπινες κοινωνίες εἶνε ἀνάλογη πρὸς τὴν μεγαλύτερην ἢ μικρότερην ἀπομάκρυνσιν τῶν «πολιτισμένων» ἀνθρώπων ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς νόμους. Ποιὰ εἶνε ἡ σημερινὴ ἡ έκδήλωσις του μέσα στὶς κοινωνίες μας; Εἶνε νὰ κρύβῃ κανεὶς τὸ πρόσωπον ἀπὸ ντροπὴ γιὰ τόσον ἀνθρώπινον ξεπεσμόν ὅταν τὸ συλλογίζεται. Τὸ ἔνστικτον τοῦ φύλου ξυπνᾷ καὶ τώρα, ὅπως καὶ πάντα κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ εἴδους μας, κατὰ τὴν ὠρισμένην ἀπὸ τὴν Φύσιν ὥραν τῆς ἡλικίας τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ταρτουφισμὸς τοῦ ψευτοπολιτισμοῦ μας ἀφήνει τοὺς νέους ἀπληροφόρητους στὸ σπουδαιότατον αὐτὸ ζήτημα, ἀπὸ ἐκείνους ποῦ ὑποτίθεται ὅτι ἔχουν εὐθύνας γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν των. Ἀπληροφόρητοι, ὅμως, δέν μένουν καθόλου, ἰδίως στὰ ἀστικά τὰ κέντρα καί, ἀκόμη περισσότερο, στὰς μεγάλας πόλεις. Παίρνουν, ὅμως, ἀπ' ὅπου βροῦν, τὶς ἀτιμωτικώτερες, τὶς ἐξευτελιστικώτερες πληροφορίες γιὰ τὸν θεμελιωδέστερον αὐτὸν βιολογικὸν νόμον. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Ἀξιοθρήνητον. Ἐπειτα ὁ θεσμὸς τοῦ γάμου, ὅπως τὸν ἐκαταντήσαμεν, εἶνε, τὶς περισσότερες φορές, ἀπαγορευτικός: δύο νέοι ἐλκύονται μεταξύ των, ἀγαπιῶνται. Συμβαίνει, ὅμως, νὰ ὑπάρχῃ διαφορὰ τάξεως. Καὶ ἀρχίζει ἡ τραγωδία. Ἄλλοτε οἱ γονεῖς δέν συγκατανεύουν σ' ἕναν γάμον, γιὰ χρηματικοὺς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λόγους, ἢ διότι παρεμβάλλουν ἄλλες οἰκογενειακὲς φιλονικίες μεταξύ τῶν δύο παιδιῶν. Ἄλλα «δράματα». Ἐπειτα ὁ γάμος ἔχει γίνει μιὰ σωστὴ ἐπιχείρησις στὶς κοινωνίες ὅπου ἡ γυναῖκα εἶνε οὐσιαστικὰ εἰς κατώτερην μοῖραν ἀπὸ τὸν ἄνδρα, ὅπου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν ἄνδρα γιὰ τὴν συντήρησίν της, ὅπου, γι' αὐτό, ὁ ἄνδρας ζητεῖ προῖκα. Ὅλ' αὐτά, ἀκόμη καὶ οἱ δυσκολίες τῆς λύσεως τοῦ γάμου ὅταν μιὰ συμβίωσις ἔπαυσε νὰ στηρίζεται σὲ κανένα δεσμόν, δημιουργοῦν τὰ δράματα, τὶς τραγωδίες, τ' ἀδικήματα, τὰ κακουργήματα ποῦ δέν φαίνονται νὰ ἔχουν ἄμεσιν σχέσιν μὲ ζητήματα οἰκονομικά, ἀλλὰ προέρχονται ἀπὸ τὰς συνθήκας ποῦ ἔχουν θεμελιωθῇ στὴν βασικὴν ιδέαν τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας, τῆς ἀναδείξεως τοῦ ἀτόμου εἰς βάρος τοῦ συνόλου. Αὕτῃ εἶνε ἡ πρώτη πηγὴ τῆς ἐννοίας τῆς «τιμῆς». Τὶ εἶνε αὕτῃ ἡ «τιμὴ»; Πρῶτα-πρῶτα, δέν ὑπάρχει ἐνιαία ἀντίληψις γι' αὐτὴν μεταξύ τῶν ἀτόμων τῶν λεγομένων πολιτισμένων κοινωνιῶν. Εἶνε αὐτὸ μιὰ κοινοτοπία ποῦ δέν θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ αὐτὴν τὴν στιγμὴν. Πάντως, τὶς περισσότερες φορές ἡ «τιμὴ» τοῦ ἀτόμου εἶ-

νε ή βασανιστική προσπάθειά του νά ρυθμίξη τήν διαγωγήν του καί κάθε έκδήλωσίν του σύμφωνα, ὄχι πρὸς τὸ λογικόν, πρὸς τὸ λογικὸν τοῦ, ἀλλὰ πρὸς ὅσα ἀπαιτεῖ ή κοινή γνώμη. Γι' αὐτὸ ή «τιμή» του εἶχε διαρκῶς εἰς κατάστασιν ἐναγωνίου ἀμύνης, ἐπιθετική ἄλλοτε ἐναντίον ἄλλων, κάποτε τυραννική καί γιά τοὺς ἄλλους καί γιά τὸ ἴδιο τὸ ἄτομον. Πρὸ πάντων χρειάζεται ἀνθρώπινον αἷμα γιά νά καθαρισθῇ ὅταν ὑποτεθῇ ὅτι κηλιδώνεται...

Εἶνε ἀνάγκη νά προχωρήσωμεν ἀκόμη; Μήπως αἱ σκέψεις αὐταὶ δὲν εἶνε ἀρκεταὶ γιά νά μᾶς πείσουν, ὅτι ἐκεῖνα ποὺ τὰ χαρκτηρίζομεν ἔτσι ἄνετα καί βολικά ὡς ἐνστικτα, ὡς ἐκδηλώσεις τοῦ ὑποσυνειδήτου, ὡς «ἀνθρώπινην φύσιν» ἂν ὄχι ἐντελῶς ἀμετάβλητην, δυσκολομετάβλητην ὅμως, εἶνε, ἀπλουστάτα, ψυχολογικά παράγωγα τῆς καθολικῆς νοοτροπίας τῶν σημερινῶν κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν καί πολιτικῶν καθεστώτων; Γιὰ νά σταματήσουν βαθμηδὸν ἀρκεῖ νά φράξη κανεὶς τήν πηγὴν των, νά καταργήσῃ, δηλαδή, αὐτὰ τὰ καθεστῶτα. Μέσα εἰς ἓνα ἄλλο καθεστῶς ἰσότητος, καθεστῶς χωρὶς τάξεις, χωρὶς ἐκμετάλλευσιν ἀνθρώπων, ή ἐκδήλωσις τοῦ φυλετικοῦ ἐνστίκτου, ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς θεσμούς, ποὺ εἶνε σχεδὸν ὅλοι μία καθαρὰ ἀντινομία πρὸς τοὺς φυσικοὺς νόμους, δὲν θὰ εἶχε λόγον νά ἐμφανίζεται ὡς αἰτία τραγωδιῶν καί ἀδικημάτων. Ὅχι διότι θὰ ἔπαυαν οἱ ἄνθρωποι κ' ἐκεῖ νά ἔχουν κλίσεις καί προτιμήσεις ποὺ θὰμποροῦσαν νά εἶνε ἀντίθετες πρὸς κλίσεις συνανθρώπων των. Ἀλλὰ διότι, ὅταν λείψῃ ἀπὸ τὸ μέσον τὸ κτητικὸν στοιχεῖον καί εἰς τὸν ἔρωτα, ὅταν τὸ ἄτομον ἔξη παιδαγωγηθῇ στὴν ἀντίληψιν τῆς καθυποταγῆς του εἰς τὸ ὁμαδικὸν συμφέρον, αἱ ἐναντιότητες αὐταὶ δὲν θὰ σπρώξουν εἰς ἀδίκημα.

Χρειάζεται, λοιπόν, καλλιέργεια ἀνθρώπων. Ἀνθρώπων φυσικῶν, ὑγιῶν, κανονικῶν, ἀπλῶν, ἀτόμων ἐξυπηρετικῶν τῆς ἐξελίξεως τοῦ συνόλου. Καί γιά νά γίνῃ δυνατὴ αὕτη ή ἀνθρωποκαλλιέργεια εἶνε ἀνάγκη νά ὑπάρξῃ πρῶτα τὸ οἰκονομικόν, τὸ κοινωνικόν, τὸ ἀνθρώπινον πλαίσιον, μέσα στὸ ὁποῖο θὰ δημιουργηθοῦν οἱ ἀναγκαῖοι ὁροι γιά τήν ἐφαρμογὴ τῆς.

ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΟΥΣΙΩΣΕΙΣ

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ — ΥΠΑΡΞΙΑΚΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Τοῦ κ. ΓΕΩΡ. Δ. ΚΑΨΩΜΕΝΟΥ

Ἄν ἡ Μάχη τῆς Κρήτης ἔγινε διο-
σημεῖα —θεϊκό προκήρυγμα καὶ θαῦ-
μα— αὐτὸ δὲν ὀφείλεται στὴν ἀναμέ-
τρηση τῶν συντεταγμένων ἀντιπάλων
στρατευμάτων, πράγμα σὺνηθες στοὺς
πολέμους, ἀλλὰ στὴ δράση τῶν ἐλευ-
θερων σκοπευτῶν τῆς Κρήτης, ἀν-
δρῶν καὶ γυναικῶν.

Ἡ θαυμασὴ ἐκείνη παραδοξότητα
δὲν ὑπῆρξε προϊόν τυφλῆς παρόρμη-
σης ἢ στιγμιαίας συναρπαγῆς. Ὑπῆρξε
ἀπότοκος παραμονίμων ψυχικῶν διερ-
γασιῶν, στὰ ἐργαστήρια τῶν ὁποίων
ἀνακρίνεται ἡ πολιτικὴ δομὴ τῆς ζωῆς
καὶ ἡ ὑπαρξιακὴ μοῖρα τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ ὅρος φιλοπατρία δὲν εἶναι καθό-
λου ἀρκετὸς γιὰ νὰ ἐξηγήσει τὴν τιτα-
νικὴ ἐκείνη ἐξόρμηση τῆς λαϊκῆς ψυ-
χῆς.

Ἰσχύει ἐδῶ ὁ στίχος τοῦ Κάλβου:

«Ὡ δόξα διὰ τὸν πόθον σου
γίνονται καὶ πατρίδος
καὶ τιμῆς καὶ γλυκείας
ἐλευθερίας καὶ ὕμνων
ἀξια τὰ ἔθνη»

(Ὡδὴ εἰς Δοξάν, στροφή 25)

Πρῶτὴ ἔρχεται ἡ δόξα καὶ ἀκολου-
θοῦν ἡ πατρίδα, ἡ τιμὴ, ἡ ἐλευθερία,
οἱ ὕμνοι.

Αὐτὴ ὑπῆρξε ἡ διεγέρτια πνοὴ ποὺ
ἐφλόγισε τὰ στήθη τῶν ἐλευθέρων
μαχητῶν τῆς Κρήτης. Καὶ εἶναι ἡ πνοὴ
αὕτὴ πολυδιαστατικὴ καὶ πολυσήμαν-
τη. Τὸ νῆμά της καλύπτει ὅλους τοὺς
τομεῖς καὶ ὅλους τοὺς αἰθέρες τῆς
ὑπαρξιακῆς ἐμβέλειας τοῦ ἀνθρώπου
κατὰ τὴ διπλὴ του συσχετικότητά, ὡς
πολίτη τῆς νομικῆς πραγματικότητος
καὶ ὡς κυττάρου τῆς φυσικῆς πραγμα-
τικότητος.

Ἀσχάλλει καὶ δυσανασχετεῖ ὁ ἄν-
θρωπος κάτω ἀπὸ τίς ἀναγκαιότητες
τῶν πραγματικότητων αὐτῶν. Ἡ ἐνυ-
πάρχουσα ἐξάρτησή του ἀπεργάζεται
δουλικότητα, ποὺ δὲν τὴν ἀνέχεται ὁ
πυρήνας τῆς ὑπορξῆς. Στὸ ἀνέγνωρο
βάθος τῆς συνείδησης σφύζει ἡ αἰώνια
ἀποκαταδοκία τῆς χειραφείας - τῆς
ὑπαρξιακῆς ἐλευθερίας. Ὅχι τῆς ἐθνι-
κῆς ἐλευθερίας γιὰ τὴν ὁποία μίλησε ὁ
Κάλβος. Ἡ ἐθνικὴ ἐλευθερία, καθὼς
καὶ ἡ πολιτικὴ εἶναι μακρινές ἀπεικονί-
σεις τῆς ὑπαρξιακῆς ἐλευθερίας. Ἡ
ὑπαρξιακὴ ἐλευθερία εἶναι καθ'αυτὸ
ἀτομικὴ οὐσίωση καὶ κατακτῆση. Ἐκ-
φράζεται μόνον εἰς τοὺς ὅρους αὐ-
τοπραγμάτωσης, αὐτοκαταξίωσης, αὐτο-
τελείωσης.

Πρόκειται γιὰ μιὰ ὀριακὴ τομὴ στὴν

έντελέχεια τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἱστορίας
 μὲ ἀποκαλύψεις μεγάλων ἀναζυμώ-
 σεων. Ὅ,τι πρυτανεύει εἶναι ἡ μετά-
 λαξ καὶ σφαιρική μεταλλαγή πρὸς τὴν
 κατεύθυνση νά σφυρηλατηθεῖ ὁ θρό-
 νος τῆς ἐπικυριαρχίας τῆς ἀνθρώπινης
 ὑπαρξης ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων.

Τὸ ὁρόσημο εἶναι ὁ κίνδυνος, τὰ
 μαρμαρένια ἀλώνια τοῦ Χάροντα.

Ὁ στίβος τοῦ κινδύνου εἶναι ὁ στί-
 βος τοῦ ἀξίου ἀνθρώπου, τοῦ ἀνθρώ-
 που τοῦ μέλλοντος, τοῦ πολίτη τοῦ
 ἀνακαινισμένου κόσμου.

Γι' αὐτὸ καὶ ἠλεκτρίζει ὁ κίνδυνος,
 καὶ συναγείρει καὶ γεμίζει ἀπὸ ἱερῆ μέ-
 θη τίς προνομιοῦχες ψυχές. Πάνω
 στὴν ἀγάπη τοῦ κινδύνου πυργώνεται
 κάθε μεγαλωσύνη.

Ὁ Περικλῆς ἀπὸ τὴν ἀρχαία Πνύκα
 «ἤστραπτε, ἐβρόντα, ξυνεκίκα τὴν Ἑλ-
 λάδα». Καὶ ἡ παλλόμενη φωνή του ἀν-
 τηχεῖ μέχρι σήμερα:

«Οὓς νῦν ἡμεῖς ζηλώσαντες καὶ τὸ εὖ-
 δαιμον τὸ ἐλεύθερον, τὸ δ' ἐλεύθερον
 τὸ εὐψυχον κρίναντες, μὴ περιορᾶσθε
 τοὺς πολεμικοὺς κινδύνους» (Θουκυδ.
 II 43).

Τὸ φιλοκίνδυνο τάσσει ἀφετηρία ὁ
 Περικλῆς. Τὸ εὐψυχο, τὴν εὐψυχία βά-
 ζει ἀκρογωνιαίῳ λίθῳ. Ἐπάνω σ' αὐτὸ
 οἰκοδομεῖ τὴν ἐλευθερία. Καὶ ἐπάνω
 στὴν ἐλευθερία ἐδράζει τὴν εὐδαιμο-
 νία.

Ἡ εὐψυχία τοῦ Περικλῆ, ἡ δόξα τοῦ
 Κάλβου, ἰδοὺ τὸ μέγα ὀρμέφυτο, ἡ
 θεία πυροδότηση τῆς ψυχῆς τοῦ ἐλεύ-
 θερου σκοπευτῆ τῆς Κρήτης. Ὑπόθε-
 ση καθαρὰ προσωπική. Ὅλα τὰ ἄλλα
 ἔρχονται ἀπότοκα.

Ὅ,τι λοιπὸν προκήρυξε μεγαλόφωνα
 καὶ καταξίωτικά ἡ Μάχη τῆς Κρήτης εἶ-
 ναι ἡ κεντρικότητα τῆς ἀνθρώπινης ὑ-
 παρξης σάν πηγῆς κάθε αὐθεντικότη-
 τας, κάθε ἐξουσίας καὶ κάθε ἀξίας.

Στὰ πύρινα Τελεστήρια τῆς Μάχης
 τῆς Κρήτης νίκησε ὁ ριψοκίνδυνος
 Κρητικὸς νίκη τρανὴ, μεταξίωτική.

ὁριακὴ ἔναντι θεσμῶν καὶ ἀναγκαιοτή-
 των.

Μὲ τὴν πρωτοβουλία του ἀνέλαβε
 τὸ διᾶδημα τῆς ἀρχέτυπης πολιτικῆς
 Ἐξουσίας, τὴν ὥρα ποὺ ἡ θετὴ ζητοῦ-
 σε σωτηρία διὰ τῆς φυγῆς.

Μὲ τὸ πολεμικὸ τοῦ μένος ντύθηκε
 τὸ διᾶδημα τῆς στρατιωτικῆς ἐξουσίας,
 τὴν ὁποία κατοχικὰ συνέχισε στὰ βου-
 νὰ σὲ δίπτυχη παρουσία (ΕΑΜ-ΕΟΚ
 κατ' ἀλφαβητικὴ σειρὰ) τὴν ὁποίαν ἐξ
 ἴσου τιμῶ.

Μὲ τὸ θάνατό του ντύθηκε τὸ ἔν-
 δυμα τῆς ἀθανασίας-νικητῆς τῶν βιο-
 λογικῶν καὶ φυσικῶν ἀναγκαιοτήτων,
 «θανάτῳ θάνατον πατήσας»!

Καὶ μὲ τὴν τριπλὴ αὐτὴ κοσμοϊστο-
 ρικὴ αὐτοπραγμάτωσή του προχάραξε
 νέα θέσφατα, προκαλώντας τὸ
 Διεθνὲς Δίκαιο σὲ ριζικὲς ἀναθεωρή-
 σεις καὶ ἀνακατατάξεις.

Ἕνας νέος κόσμος σπαργανώθηκε
 στὴν πύρινη φάτνη τῆς Κρητικῆς Κο-
 σμογονίας!

Ἐλᾶτε ὅλοι μαζί νά στήσουμε χορὸ
 μὲ τὸν Κάλβο καὶ νά ψάλομε μαζί του:

Ἔσφαλεν ὁ τὴν δόξαν
 ὀνομάσας ματαίαν,
 καὶ τὸν ἄνδρα μαινόμενον
 τὸν πρὸ τοιαύτης καίοντα
 θεᾶς τὴν σμύρναν.

Δίδει αὐτὴ τὰ πτερὰ,
 καὶ εἰς τὸν τραχύν, τὸν δύσκολον
 τῆς Ἀρετῆς τὸν δρόμον
 τῶν ἀνθρώπων τὰ γόνата
 ἰδοὺ πετάουιν.

Νέοι, γυναῖκες, γέροντες
 —ἐλληνικά θηρία—
 φιλοῦσιν, ἀποσπάουσι
 τοὺς κλάδους, στεφανώνουσι
 τὰς κεφαλὰς των.

Τὴν λάμψιν τῶν ὀργάνων
 ἀρειμανίων ἴδε,
 ἀκουσον τὴν βοήν
 τῶν θάνατον πνεόντων
 ἢ ἐλευθερίαν».

Τὸ μουσικόδραμα «Πάρσιφαλ» τοῦ Βάγκνερ

Πράξη Α

Σκηνή 1. Δάσος πλησίον λίμνης.

Ὁ γέρων Ἱππότης Γκούρνεμαντζ ἀφυπνίζει τοὺς κοιμωμένους ὑπηρέτες τοῦ Ναοῦ.

Ἡ ἀδελφότης τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Γκράαλ, στὴν ὁποία μόνον οἱ ἀγνοὶ καὶ οἱ ἐκλεκτοὶ ἔχουν θέση, ἔχει περιπέσει σὲ ραθυμία. Ὁ βασιλεύς των Ἀμφόρτας ἔχει πέσει στὴν ἀμαρτία καὶ εἶναι πληγμένος καὶ ἄρρωστος. Οἱ Ἱππότες, ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον, πέφτουν στὴν κυριαρχία τοῦ μαγγανευτοῦ (μαύρου μάγου) Κλίγκσορ. Φέρουν τὸν Ἀμφόρτα σὲ φορεῖο, γιὰ νὰ λουσθῇ στὰ ἱαματικά νερά τῆς λίμνης. Ἡ Γούντρυ κομίζει βάλσαμα γιὰ τὴν πληγὴ του. Ὁ Ἀμφόρτας προσεύχεται γιὰ νὰ πεθάνῃ καὶ νὰ ἔλθῃ ὁ «Ἀγνός-Μωρός», πού θὰ σώσῃ τὴν Ἀδελφότητα τοῦ Γκράαλ.

Ὁ Γκούρνεμαντζ διηγεῖται τὴν πτῶση τοῦ Ἀμφόρτα, πού ὑπέκυψε στὰ θέληγτρα τῆς Γκούντρυ, καὶ τὴν ἱστορία τοῦ Γκράαλ, τοῦ ἱεροῦ κρυστάλλινου κυπέλλου, στὸ ὁποῖο φυλάσσεται τὸ αἷμα τοῦ Ἑσταυρωμένου καὶ τῆς χαλκίνης λόγχης πού τὸν ἐκέντησε στὴν πλευρά. Ἕνας κύκνος πετᾷ ἐπάνω ἀπὸ τὴ λίμνη καὶ πέφτει νεκρός, κτυπημένος ἀπὸ ἕναν νεανία, τὸν ὁποῖον ἐπιπλήττει ὁ Γκούρνεμαντζ. Ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἀντιλαμβάνεται τὸν λόγο τῆς ἐπιπλήξεως καὶ δὲν γνωρίζει οὔτε τὸ ὄνομά του γιὰ τὸ ὁποῖο λέγει: «Πολλὰ εἶχον, ἀλλ' ὅλα τὰ ἐλήσμονησα» (ὑπαινιγμὸς γιὰ τὶς μετενσαρκώσεις του). Ὁ Γκούρνεμαντζ ὑποπτεύεται μήπως εἶναι ὁ «Ἀγνός-Μωρός» καὶ τὸν ὁδηγεῖ στὸ φρούριο γιὰ νὰ παρευρεθῇ στὴν τελετουργία τοῦ Γκράαλ.

Σκηνή 2. Ἡ αἶθουσα τοῦ Γκράαλ.

Οἱ Ἰππόται συγκεντρώνονται γιὰ τὴν τελετουργία στὴ μνήμη τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου. Ἡ φωνὴ τοῦ Τίτουρελ διατάσσει τὸν Ἀμφόρτα νὰ ἐκπληρώσει τὸ ἱερὸν καθῆκον νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ Γκράαλ. Ὁ Ἀμφόρτας, βασανιζόμενος πνευματικὰ καὶ φυσικὰ, δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀποκαλύψῃ. Τέλος τὸ κατορθώνει, ἐνῶ γονυπετοῦν ὅλοι ἐκτὸς τοῦ νεανία, ποὺ παραμένει ὀρθίος, μὴ ἐννοώντας τί συμβαίνει. Οἱ Ἰππόται μεταλαμβάνουν ἀπὸ τὸ κύπελλον τοῦ Γκράαλ. Ψάλλουν τὸ ᾄσμα τῆς Ἀδελφότητός τους «Ἀληθινὸς μέχρι θανάτου, σταθερὸς στὸ μόχθο, ἕκαστος ἀδελφὸς πιστὸς στὸν ἄλλο». Ἡ τελετουργία τελειώνει καὶ ὁ Ἀμφόρτας μεταφέρεται ἔξω. Ὁ Γκούρνεμαντζ ρωτᾷ τὸν νεανία ἐὰν ἐννόησε τὴ σημασίαν τῆς τελετουργίας. Ὁ νεανίας κινεῖ τὴν κεφαλὴ ἀρνητικὰ καὶ ὁ Γκούρνεμαντζ τοῦ λέει: «Δὲν εἶσαι, παρὰ ἓνας μωρός». Καὶ τὸν σπρώχνει ἔξω ἀπὸ τὴν αἶθουσα.

Πράξη Β'

Σκηνή 1. Φρούριον τοῦ Κλίγκσορ.

Ὁ μαγγανευτὴς Κλίγκσορ δίνει ὁδηγίες στὴν Γκούντρου γιὰ ν' ἀποπλανήσῃ τὸν Πάρσιφαλ — αὐτὸ εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ νεανία — τὸν ὁποῖον καὶ οἱ δύο ἀνεγνώρισαν ὡς τὸν μόνον δυνατὸ λυτρωτὴ τοῦ Ἀμφόρτα.

Σκηνή 2. Ὁ μαγικὸς κήπος τοῦ Κλίγκσορ.

Ὁ Πάρσιφαλ, τριγυρισμένος ἀπὸ διαβολικῆς ὁμορφίαν γυναικες, ἀνθίσταται στοὺς πειρασμούς τους. Ἡ Γκούντρου ἐμφανίζεται καὶ τὸν φωνάζει «Πάρσιφαλ». Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἀκούει τὸ ὄνομά του, ἀπὸ τότε ποὺ τὸν ἐφώνωζε ἡ μητέρα του, ὅταν ἦταν μικρός. Ἡ γοητευτικὴ Γκούντρου τοῦ ὑπενθυμίζει τὴν παιδική του ἡλικία καὶ τελικὰ σκύβει καὶ τὸν φιλεῖ περιπαθῶς στὰ χεῖλη. Ὁ «Ἀγνός-Μωρός» τὴν ἀποκρούει. Ἡ Γκούντρου καλεῖ σέ βοήθεια τὸν Κλίγκσορ. Ὁ μαγγανευτὴς ἐμφανίζεται στὰ τεῖχη τοῦ φρουρίου καὶ ἐξακοντίζει τὴν ἱερὴ λόγχη κατὰ τοῦ νεανίου. Ἀλλ' ἐκεῖνος ποὺ ἔχει ἀγνὴ καρδιά εἶναι ἀπρόσβλητος. Ἡ ἱερὴ λόγχη αἰωρεῖται στὸν ἀέρα. Ὁ Πάρσιφαλ τὴν πιάνει καὶ κάνει μ' αὐτὴ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, ὅποτε τὸ φρούριον τοῦ Κλίγκσορ καταρρέει σέ ἐρείπια.

Πράξη Γ'

Σκηνή 1. Στὸ κράτος τοῦ Γκράαλ. Μεγάλῃ Παρασκευῇ.

Ἐπέρασαν πολλὰ χρόνια. Ὁ Γκούρνεμαντζ ἐγέρασε καὶ εἶναι

έρμητης. Βρίσκει τὴν Γκούντρυ πού μετενόησε γιὰ τὴ διαγωγὴ της καὶ βρίσκεται ἐξαντλημένη κοντὰ στὴν καλύβα του. Τὴν ἀναζωογονεῖ καὶ τὴν στέλνει σὲ μιά πηγὴ νὰ φέρη νερὸ. Ἐνας Ἱππότης μέ μαύρη πανοπλία πλησιάζει. Εἶναι ὁ Πάρσιφαλ. Τὸν ἀναγνωρίζει ἡ Γκούντρυ, ὅχι ὅμως καὶ ὁ Γκούρνεμαντζ, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπιτιμᾷ διότι ἔρχεται στὸ ἱερὸ ἔδαφος ὀπλισμένος, τὴν ἀγία ἡμέρα πού εἶναι Μεγάλη Παρασκευή. Ὁ Ἱππότης ἐμπήγει τὴ λόγχη στὸ ἔδαφος, ἀφαιρεῖ τὸ κράνος, γονυπετεῖ καὶ προσεύχεται. Ὁ Γκούρνεμαντζ ἀναγνωρίζει τὸν Ἱππότη καὶ τὴν ἱερὴ λόγχη. Ἀφαιρεῖ τὴν πανοπλία τοῦ Πάρσιφαλ καὶ τὸν ἐνδύει μέ τὸν μανδύα τοῦ Ἱππότη τοῦ Γκράαλ, ἐνῶ ἡ Γκούντρυ πλένει τὰ πόδια του καὶ τὰ στεγνώνει μέ τὰ μαλλιά της. Ὁ Γκούρνεμαντζ τοῦ δίνει τὸ χρῖσμα τοῦ βασιλέα τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Γκράαλ. Ὁ Πάρσιφαλ βαπτίζει τὴν Γκούντρυ καὶ παινεύει τὴν ὠραιότητα τῶν πεδιάδων καὶ τῶν λειμῶνων. Ὁ Γκούρνεμαντζ ἀπαντᾷ ὅτι ἡ ὠραιότης τους ὀφείλεται στὴν γοητεία τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς. Κώδωνες σημαίνουν ἀπὸ μακριὰ, ἀγγέλλοντες τὸν θάνατο τοῦ Τιτουρέλ.

Σκηνὴ 2. Ἡ αἴθουσα τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Γκράαλ.

Τὸ φέρετρον τοῦ Τιτουρέλ τοποθετεῖται μπροστὰ στὸ φορεῖο τοῦ Ἀμφόρτα. Οἱ Ἱππῶται ζητοῦν ἀπὸ τὸν Ἀμφόρτα νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ κύπελλον τοῦ Γκράαλ. Ὁ Ἀμφόρτας εἶναι ἀνίκανος νὰ τὸ πράξῃ. Σχίζει τὰ ἐνδύματά του καὶ ἀποκαλύπτει τὴν πληγὴ του, ζητώντας ἀπὸ τοὺς Ἱππῶτας νὰ τὸν θανατώσουν. Εἰσέρχεται ὁ Πάρσιφαλ καὶ ἐγγίζοντας τὴν πληγὴ μέ τὴν Ἱερὴ Λόγχη, τὴν θεραπεύει. Ὁ Πάρσιφαλ ἀνοίγει τὸν βωμὸ καὶ ἀποκαλύπτει τὸ Γκράαλ. Οἱ Ἱππῶται προσφέρουν τὰ σεβάσματά τους στὸν νέο βασιλέα τους. Ἡ Γκούντρυ τὸν ἀτενίζει μέ εὐγνωμοσύνη καὶ πέφτει νεκρή. Ὁ Πάρσιφαλ ἀνυψώνει τὸ κύπελλον τοῦ Γκράαλ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον λάμπει θεῖον φῶς. Ὁ Τιτουρέλ σηκώνεται στὸ φέρετρο γιὰ νὰ εὐλογήσῃ καὶ μία λευκὴ περιστέρα, κατερχόμενη σὲ ἓνα κῆμα φωτός, πετάει ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ Πάρσιφαλ, τοῦ ὁποῖου συντελεῖται ἡ Ἀπολύτρωση.

... νὰ στείλῃς τὴ συνδρομὴ σου
γιὰ τὸ 1982 δραχ. 400

Ἡ ἑτήσια συνδρομὴ γιὰ τὸ 1982 ΓΕΝΙΚΕΥΕΤΑΙ στὸ ΕΠΙΠΕ-
ΔΟ ΦΙΛΙΑΣ, ποὺ τὴν ἀνέβασαν ἐθελοντικὰ τὸ μέγιστο μέρος τῶν
συνδρομητῶν, ἐκτιμώντας τὴν δημιουργηθεῖσα κατάσταση στὸν
χώρο τῶν τυπογραφικῶν ἐργασιῶν. Πραγματικά, ἡ αὐξησις αὐτὴ
καλύπτει ΕΝ ΜΕΡΕΙ μόνον τὴν ἀνατίμηση τοῦ χαρτιοῦ καὶ τῶν ἐρ-
γατικῶν, ποὺ συνεχίζεται περαιτέρω. Ο ΙΛΙΣΟΣ θὰ μπορέσῃ νὰ
ἀνταποκριθῇ στὰ ἐξοδὰ του, ΜΟΝΟΝ ἂν οἱ συνδρομηταὶ ἐμβά-
σουν ΑΜΕΣΩΣ τὴν συνδρομὴ τοῦ ἔτους καὶ ἀναπτύξουν δραστη-
ριότητα γιὰ τὴν ΑΥΞΗΣΙ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ τῶν συνδρομητῶν.

Ἐλπίζομε, ὅτι δὲν θὰ χρειασθῇ ὑπόμνησις. Καὶ μὲ τὴν
προσδοκίᾳ αὐτῇ, ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ θερμὰ γιὰ ὅλα ὅσα οἱ ἀγαπητοὶ
συνδρομηταὶ μας θὰ πράξουν.

Ο ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ;

ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΠΑΝ. ΑΘΗΝΩΝ
 άειμνήστου ΘΡΑΣ. ΒΛΗΣΙΔΗ
 ΤΕΩΣ ΜΕΓ. ΔΙΔ. ΤΗΣ ΜΕΓ. ΣΤ. ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έπειδή πολλοί έχουν την γνώμην ότι ο Τεκτονισμός άποτελεῖ θρησκείαν, νομίζομεν ότι επιβάλλεται μία έμπεριστατωμένη ανάπτυξις του ζητήματος τούτου διά βραχέων, όπως δυνηθῶσι νά λάβωσι θέσιν ἐπ' αὐτοῦ ἰδία οἱ νεομυσούμενοι άδ. καίτοι ως γράφει ο μέγας 'Ιστορικὸς Κ. Παπαρρηγόπουλος εἰς τὸν Α' τόμον τῆς 'Ιστορίας του «ζητήματα οἷα τὸ τί εἶναι θρησκεία, τί εἶναι μυστήρια, τί εἶναι συμβολισμός κλπ. άποτελοῦν θέματα εύρυτάτων έπιστημονικῶν μελετῶν καί συζητήσεων καί άπασχολοῦν διαφόρων Έπιστημῶν έρευνήτας (θρησκευολόγους, κοινωνιολόγους, ψυχολόγους, ιστορικούς κλπ.). Καί έν πρώτοις νομίζω έπάναγκες νά έπιστήσω τήν προσοχήν του άναγνώστου ἐπὶ τῆς ανάγκης τῆς άντιδιαστολῆς μεταξύ θρησκείας καί Έκκλησίας, διότι πράγματι ἡ έννοια τῆς θρησκείας δέν εἶναι τί τὸ άπολύτως δυνάμενον νά καθορισθῇ, καθότι αὕτη άναφέρεται εἰς τήν έσωτέραν ψυχικήν διάθεσιν τοῦ άτομου καί εἰς τήν σχέσηιν αὐτοῦ πρὸς τὸ θεῖον, εἰς τήν ὑπαρξιν τοῦ όποίου άκραδάντως

τοῦτο πιστεύει. Τοῦτο διατυποῖ σαφῶς ὁ Καθηγητῆς Άνδρουτσος γράφων: «Θρησκεία εἶναι σχέσις τοῦ ανθρώπου πρὸς τὸν Θεόν» (Έγκ. Λεξ. ἁρθρ. Θρησκεία τομ. 6ος). Επίσης κατὰ τὸν καθηγητὴν Jeremias (ἱστορία τῶν θρησκευτῶν) «θρησκεία εἶναι ἡ έπιθυμία πρὸς ένωσιν μετὰ τοῦ θεοῦ καί τῶν θεῶν πραγμάτων, θέμα δέ ἔλων τῶν θρησκευτῶν εἶναι ἡ άπολύτρωσις τῆς ψυχῆς ἀπὸ τῶν δυνάμεων αἱ όποῖαι ἀντιτίθενται πρὸς τήν ένωσιν ταύτην».

Κατὰ τὸν Κικέρωνα ἡ λέξις religio (=θρησκεία) προέρχεται ἀπὸ τὸ relēgo - relegere = άνατυλίσσω, ἀναλέγω κλπ. καί σημαίνει τὰς έκδηλώσεις τῆς ζωῆς βάσει τῆς συνειδήσεως τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Αύγουστίνος δέχεται ως έννοιαν τοῦ relegere τὸ έπανευρίσκειν (τί τὸ άπολεσθέν), ένῶ ὁ Lactantius παράγει τήν λέξιν religio ἀπὸ τὸ religo - religare, ἥτοι νά έννοῇ τις έαυτὸν συνδεδεμένον μὲ άνωτέρα πινά δύναμιν. Ἡ έσωτέρα αὕτη ψυχική διάθεσις άποτελεῖ συνεπῶς ἴδιον άτομικὸν βίωμα έκά-

στου ανθρώπου. Πηγή λοιπόν τῆς θρησκείας καὶ τοῦ θρησκευέσθαι γενικῶς, εἶναι τὸ ἔμφυτον εἰς τὸν ἄνθρωπον θρησκευτικὸν συναίσθημα, ἥτοι πηγή ψυχολογική, ἐνῶ ἡ γένεσις τοῦ Τεκτονισμοῦ ὀφείλεται εἰς ἱστορικῶς γνωστούς λόγους καὶ πόρρω ἀπέχει ἀπὸ τῆς τοιαύτης γενεσιουργοῦ αἰτίας τῶν θρησκειῶν. Τοῦτο καθορίζει σαφῶς ὁ Τεκτονισμὸς εἰς τὸ Σύνταγμα αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ τυπικά του καὶ διὰ τοῦτο ἀπαγορεύει ρητῶς καὶ τὴν συζητήσιν ἀκόμη ἐπὶ θρησκευτικῶν (καὶ πολιτικῶν) ζητημάτων. Τὴν τοιαύτην πράγματι ἐσωτέραν συνείδησιν τοῦ ἀτόμου οὐδεὶς εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐλέγξῃ, διότι τότε θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρήσῃ τις ὡς μὴ θρησκευομένου καὶ ἀθέου πάντας τοὺς ἐπιστήμονας καὶ φιλοσόφους, οἵτινες ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ τῆς σκέψεως διατυποῦν διαφόρους θεωρίας καὶ γνώμας καὶ νὰ κάμῃ πλήρη σύγχισιν μεταξὺ Ἐπιστήμης, Θρησκείας καὶ Φιλοσοφίας.

Ἐκκλησία, κατὰ τὸ Κανονικὸν Δίκαιον, εἶναι νομικὸν πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου αὐτόνομον καὶ ἀποτελεῖ σύνολον ἀτόμων (κοινωνίαν ἀνθρώπων) βεβαπτισμένων καὶ ἐχρισμένων. Ἐξοδος δὲ ἐκ τῆς ἐκκλησίας, μόνον δι' ἀρνήσεως τοῦ Βαπτίσματος καὶ τοῦ Χρίσματος, δύναται νὰ γίνῃ.

Ἐπίσης κατὰ τὸν καθηγητὴν Ἀλιβιζᾶτον «ἡ Ἐκκλησία εἶναι

αἰσθητικὴ ἐκπροσώπησις τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας, ἴδρυμα ὀργανικὸν καὶ κοινωνικόν». (Παρασ. Τετρακάκου, ἄρθρ. Ἐκκλησία «Ἐγκυκλ. Λεξ. τόμ. 5ος», Ἀλιβιζᾶτου «Ἀποστολὴ Ἐκκλησίας» 1933. Εὐταξία: «Ἐκκλησ. Δίκαιον» κλπ.). Καὶ ἐκ μόνης συνεπῶς τῆς σαφοῦς αὐτῆς σχέσεως μεταξὺ Θρησκείας καὶ Ἐκκλησίας προκύπτει ὅτι οἱ Ἕλληνες Τέκτονες, βεβαπτισμένοι καὶ ἐχρισμένοι κατὰ τὸ δόγμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς καταλόγους τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ μηδέποτε οὔτε ἀτομικῶς οὔτε ὁμαδικῶς ὡς Ἐταιρεία ἀρνηθέντες τὴν Ἐκκλησίαν ἢ πράξαντες τι κατ' αὐτῆς, ἀνήκουν εἰς αὐτήν, νυμφεύονται καὶ βαπτίζουν τὰ τέκνα των κατ' αὐτήν καὶ συνεπῶς οὐδεὶς δύναται νὰ αἰτιάται ὅτι οὗτοι δὲν ἀνήκουσι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ Τεκτονισμὸς δὲ ὡς Ἐταιρεία ἀφήνει πλήρη ἐλευθερίαν εἰς ἕκαστον ν' ἀνήκῃ εἰς οἶαν οὗτος θρησκείαν πιστεύει.

Ὅτι ἡ ἀντιδιαστολὴ μεταξὺ Θρησκείας καὶ Ἐκκλησίας ἔχει σπουδαιοτάτην σημασίαν, καταφαίνεται καὶ ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ μὲν Χριστιανικὴ Θρησκεία εἶναι μία κατ' οὐσίαν, αἱ ἐξ αὐτῆς ὅμως Ἐκκλησίαι πλείονες. Ἐπεταὶ ἄραγε ἐκ τούτου ὅτι οἱ μὴ ἀνήκοντες εἰς τὴν Ὁρθόδο-

ξον Ἐκκλησίαν κατὰ τοὺς Καθολικούς, ἢ εἰς τὴν Καθολικὴν κατὰ τοὺς Ὀρθοδόξους δὲν εἶναι Χριστιανοί; Τούτου ἕνεκα ἔκαστος Τέκτων ἀνήκει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του καὶ εἰς τὴν δι' αὐτῆς ἐκπροσωπουμένην Θρησκείαν. Ὁλόκληρος πρᾶγματι ὁ ἀνώτερος ἰδία Ἀγγλικὸς κλῆρος καὶ ἡ Βασιλικὴ οἰκογένεια τῆς Ἀγγλίας ἀνήκουν εἰς τὸν Τεκτονισμόν, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ὑποτεθῇ ἀσφαλῶς ὅτι οἱ Ἱεράρχαι οὗτοι εἶναι τόσο ἀσυνείδητοι, ὥστε ν' ἀνήκουν εἰς δύο συγχρόνως θρησκείας. Καὶ οἱ Ἕλληνες Ὀρθόδοξοι Ἱεράρχαι συνειργάσθησαν ἐσχάτως μετὰ τῶν Ἀγγλῶν ἱεραρχῶν εἰς τὸ συνέδριον τοῦ Amsterdam χωρὶς νὰ θεωρήσωσι τούτους, καίτοι Τέκτονας, ἀθέους ἢ μὴ Χριστιανούς. Οἱ πλεῖστοι ἐπίσης τῶν τὰ πρῶτα φερόντων τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας μὲ ἐπικεφαλῇ τὸν Πρόεδρον αὐτῆς (Τρούμαν) εἶναι Τέκτονες καὶ οὐδεὶς Ἱεράρχης ἡρνήθη τὰς τόσας ἀγαθοεργοὺς αὐτῶν πράξεις.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν αὐτὸς οὗτος ὁ Τεκτονισμὸς διακηρύττει ἐπίσημως ὅτι δὲν ἀποτελεῖ θρησκείαν καὶ ἀφ' ἑτέρου οὔτε καν ἑτέρους προσπαθεῖ νὰ προσελκύσῃ, ἀποτελεῖ οὗτος μόνον Ἑταιρείαν μὲ ἠθικὸς ἀνθρωπιστικὸς σκοποὺς συμφῶνως πρὸς τὸ βαθὺ πνεῦμα τῆς Χριστιανοσύνης, ἐχόμενος στερρῶς, τῆς πίστεως πρὸς τὸν

Θεὸν καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, ὡς καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν ἐλευθερίαν, καὶ ὑποβοηθεῖ οὕτω ἐμπράκτως τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς. Ἀκόμη καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι Χριστιανοὶ Τέκτονες συνεργάζονται μετὰ Ἰουδαίων, Μουσουλμάνων, κλπ. ἀποτελεῖ πολὺ ἀνωτέραν Χριστιανικὴν πράξιν κατὰ τὸ ρητόν: «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, Ἑλλην κλπ.» κατὰ τὴν φρασεολογίαν τοῦ Καθηγητοῦ Ἀλιβιζάτου «καὶ οἱ μὴ Χριστιανοὶ εἶναι Τέκνα τοῦ Θεοῦ». Διότι ἡ συνεργασία ἀκριβῶς ὄλων τούτων δὲν γίνεται διὰ θρησκευτικῶν ἢ δογματικῶν λόγους, ἀλλὰ δι' ἀνθρωπιστικὸς τοιοῦτους καὶ ἀσχέτως πρὸς τὰ δόγματα ἐκάστης θρησκείας, ἀκριβῶς δὲ ταῦτο ἔχει σημασίαν, ὅτι διάφοροι ἄνθρωποι δύνανται νὰ συνεργασθοῦν, ὅταν ἀφήσουν ἔξω τοῦ πλαισίου τῶν συζητήσεων τῶν ὅ,τι δύναται νὰ τοὺς χωρίσῃ, ὅπως π.χ. δύνανται ἄνθρωποι ἀνήκοντες εἰς διάφορα κόμματα νὰ συνεργασθοῦν δι' ἓνα κοινωφελῆ σκοπὸν ἀφῆνοντες τὰς κομματικὰς τῶν διαφορὰς, χωρὶς νὰ ἔπεται ἐκ τούτου, ὅτι ἀπεμπολοῦν ταύτας.

Ἡ θρησκεία (τὸ θρησκεύεσθαι) ἀπετέλεσεν ὡς προείπομεν, ἀνέκαθεν γενικὸν φαινόμενον, τὸ ὁποῖον εἰς τὰς ὀργανωμένας Πολιτείας ἀνεγνωρίσθη πάντοτε ὡς κοινὸν καὶ χαρακτηριστικὸν δι' ὅλον τὸν λαόν. Τὰ ἀναφερόμενα τουναντίον μυ-

στήρια ἐλειτούργησαν πάντοτε μεταξύ ὀλίγων καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς κρατοῦσης ἐκάστοτε Πολιτείας, ὡς οὐδόλως ἀντιτιθέμενα συνεπῶς πρὸς τὴν κρατοῦσαν θρησκείαν καὶ μὴ θεωρούμενα ὡς θρησκεία. Πάντως ταῦτα ἐδίδαξαν ὑψηλὰ διδασκαλίας, περὶ ἀθανασίας ψυχῆς, ζωῆς, ὑπερπέραν κλπ. Ὡστε νὰ μὴν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀντίθετα πρὸς τὰς θρησκείας. (Παραβ. ἄρθρ. «Μυστήρια» εἰς Ἑγκ. λεξ. καὶ σχετ. βιβλιογραφίαν). Τὰ μυστήρια ἐπίσης ὡς γράφει καὶ ὁ καθηγητὴς Jeremias, ἀντιτίθενται γενικῶς εἰς τὴν μηχανικιστικὴν ἐρμηνείαν τοῦ κόσμου καὶ δίδουν ἐλπίδα ἐνώσεως μετὰ τοῦ Θεοῦ πέραν τοῦ θανάτου, ἐλειτούργησαν δὲ τοιαῦτα ἤδη καὶ εἰς τοὺς ἀρχηγόνους λαούς, κρυπτόμενα ἀπὸ τῶν γυναικῶν, τῶν παίδων καὶ τῶν ξένων. Καὶ μόνη συνεπῶς ἡ ἀντιδιαστολὴ αὕτη μεταξύ θρησκειῶν, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουν τὸ σύνολον ἐνὸς λαοῦ, καὶ Μυστηρίων καὶ Τεκτονισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἑταιρείαν ὀλίγων ἀνθρώπων, θὰ ἤρκει ὅπως ἀναιρέσει εὐθύς ἀμέσως τὸ νομιζόμενον ὅτι ὁ Τεκτονισμὸς εἶναι θρησκεία.

Διατείνονται ὁμως πολλοὶ ὅτι τὰ Μυστήρια ὑπῆρξαν καὶ εἶναι εἰδωλολατρεία, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου ἀναγνωρίζουν ὅτι ταῦτα ἐνέχουν συμβολισμόν. Συμβολι-

σμὸς ὁμως καὶ εἰδωλολατρεία εἶναι δύο τινὰ ἀσυμβίβαστα. Διότι εἰδωλολατρεία σημαίνει λατρεία ἀψύχων ἀντικειμένων, ἐνῶ συμβολισμὸς σημαίνει παράστασιν ὑψηλῶν ἐννοιῶν δι' ὠρισμένων ἀψύχων συμβόλων. Καὶ τὸ διατυπούμενον ἀκόμη ὅτι ὁ Τεκτονισμὸς δέχεται μόνον φυσικὰ ἀληθείας καὶ ὄχι τοιαύτας ἐξ ἀποκαλύψεως δὲν εὐσταθεῖ, διότι τὰς μὲν φυσικὰς ἀληθείας, ὑπὸ τὴν στενὴν ἐννοίαν τοῦ πράγματος προσπαθοῦν ν' ἀνεύρουν αἱ Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι καὶ ὄχι αἱ Θρησκείαι, τὴν δὲ σύλληψιν τοῦ ἀπολύτως ἀληθοῦς ἐπεδίωξαν τὰ διάφορα φιλοσοφικὰ συστήματα. Ἡ δι' ἐνοράσεως τέλος, δι' ἐκστάσεως καὶ δι' ἀποκαλύψεως ἀλήθεια εἶναι τι, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπόκειται εἰς ἄμεσον ἀπόδειξιν, ἀλλ' εἰς πίστιν καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἡ βάσις τῶν θρησκειῶν καὶ τῶν μεγάλων ἴσως μυστῶν.

Ὁ Τεκτονισμὸς ἐπίσης ἔχει μὲν ἱεραρχίαν, δὲν ἔχει ὁμως ἱερατεῖον. Διότι τὸ ἱερατεῖον προέρχεται ἐκ τῆς Θείας Χάριτος καὶ δημιουργεῖται δι' αὐτῆς πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἀπαραίτητον βάσιν πάσης εἰς Ἐκκλησίαν ὀργανωμένης θρησκείας, διότι καὶ ἡ Ἐκκλησία ἔλκει τὴν γένεσιν, δύναμιν καὶ αὐτοτέλειαν αὐτῆς ἐκ τῆς Θείας Χάριτος πρᾶγμα, ὅπερ δὲν συμβαίνει διὰ τὸν Τεκτονισμόν. Ἱεραρχίαν τουναντίον ἔχει πᾶσα πλήρης ὀργάνωσις Πολιτεία,

κλπ. 'Επίσης αἱ Τεκτονικαὶ τελετουργίαι (υἱοθεσία Λυκιδέως, συζυγική ἀναγνώρισις, Τεκτονικὸν Μνημόσυνον) οὔτε μυστήρια ἀποτελοῦν, οὔτε ἀφοροῦν αὐτὸν τοῦτον τὸν Τέκτονα, ὡς συμβαίνει μὲ τὰ θρησκευτικὰ Μυστήρια, οὔτε καὶ εἶναι ὑποχρεωτικαὶ δι' αὐτόν. Τουναντίον αὗται γίνονται διὰ νὰ φέρουν τὸν Τεκτονισμόν εἰς ἐπαφήν πρὸς τοὺς μὴ Τέκτονας, ὅπως οἱ τελευταῖοι οὗτοι λάβωσι τὴν εὐκαιρίαν νὰ σχηματίσωσιν γνώμην ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως περὶ τοῦ Τεκτονισμοῦ καὶ τῶν δῆθεν ὑπόπτων μυστικῶν του καὶ διότι ἐξ ἄλλου εἰς μὲν τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας γίνεται ἐπίκλησις τῆς Θεῆς Χάριτος διὰ τῆς ὁποίας καὶ μόνης πραγματοποιεῖται ὁ σκοπὸς αὐτῶν, ἐνῶ εἰς τὸν Τεκτονισμόν πρόκειται μόνον περὶ τελετῶν. Ἐπιπροσθέτως παρατηροῦμεν ὅτι ἐκαστὴ θρησκεία ἔχει τὰ ἱερὰ θεόπνευστα αὐτῆς βιβλία, ἐνῶ ὁ Τεκτονισμὸς δὲν ἔχει ἴδια ἱερὰ βιβλία, τὰ δὲ τυπικὰ αὐτοῦ εἶναι ἀνθρώπινα ἔργα πρὸς κανονισμόν τῶν τελετῶν αὐτοῦ. Εἰς τὰ ἀνωτέρω δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν ἀκόμη ὅτι πᾶσα θρησκεία ἐπιθυμεῖ τὴν αὔξησιν τῶν ὁπαδῶν της ἐν τῇ πεποιθίσει ὅτι αὕτη κατέχει τὴν ἀληθειαν καὶ ὅτι δύναται νὰ φέρῃ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. Θέλει συνεπῶς νὰ εἶναι καθολικὴ, εἰ δυνατόν, θρησκεία. Ὁ Τεκτονι-

σμὸς, ὅμως, ὡς γνωστὸν ἀποτελεῖ μὲν παγκόσμιον Ἐνωσιν, ἀλλὰ μεταξύ ὀλίγων (ἐκλεκτῶν). Διότι πράγματι πολλοὶ ἐπιθυμοῦν καὶ ζητοῦν νὰ γίνουν Τέκτονες, ὀλίγοι ὅμως γίνονται καὶ ἐξ αὐτῶν ἀκόμη ἀρκετοὶ ἀποχωροῦν τῶν τάξεών του, μετὰ τὴν εἰσδοχὴν των εἰς αὐτάς. Συγκροτεῖται δηλαδή οὗτος δι' ἐπιλογῆς. Καὶ τὸ γεγονός τοῦτο συνεπῶς δεικνύει καταφανῶς ὅτι ὁ Τεκτονισμὸς δὲν εἶναι θρησκεία. Ἐξ αὐτῆς ἄλλωστε τῆς οἰκογενείας τοῦ Τέκτονος μόνον αὐτὸς συνήθως εἶναι Τέκτων, ἐνῶ ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα του δὲν εἶναι Τέκτονες.

Εἰς οὐδεμίαν ὅμως οἰκογένειαν Τέκτονος ὑπάρχει ἡ ἀντίληψις ὅτι ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς ἀνήκει εἰς ἄλλην θρησκείαν, ἐκείνης εἰς ἣν ἀνήκουν τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του. Οὔτε ἄλλως ὑπάρχει θρησκεία τις ἀποκλείουσα τῶν κόλπων της τὰς συζύγους, τὰς ἀδελφάς, τὰς θυγατέρας καὶ τοὺς ἀνηλίκους υἱοὺς τῶν ὁπαδῶν της καὶ μὴ ὑποχρεοῦσα οὔτε τοὺς ἀνηλίκους τοιοῦτους νὰ τὴν δεχθοῦν ὡς συμβαίνει μὲ τὸν Τεκτονισμόν.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, διὰ πάντα καλῆς πίστεως συζητητὴν, σεβόμενον τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως ἐκάστου ἀνθρώπου, ὅτι ὁ Τεκτονισμὸς δὲν ἀποτελεῖ θρησκείαν.

ΜΟΛΙΣ ΕΞΕΔΟΘΗ

ΠΕΤΡΟΥ ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ

**Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ
ΚΑΙ Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΥ**

**Η ΧΑΡΑΥΓΗ ΤΟΥ ΔΥΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΟΣΜΟΥ**

ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ - ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

σελ. 500 — Μὲ 42 εἰκ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ «ΣΦΙΓΓΟΣ»
ΑΘΗΝΑΙ 1982
Τηλ. 7783.781

ΠΕΤΡΟΥ ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ

Ὁ Πυθαγόρας καὶ ἡ μυστικὴ Διδασκαλία τοῦ Πυθαγορισμοῦ

Τὸ μόλις ἐκδοθὲν βασικὸν ἔργον περὶ Πυθαγορείου διδασκαλίας (ὀγκώδης τόμος ἐκ 500 σελ.) δὲν παρουσιάζει μίαν ἀπλῶς ἱστορικὴν ἢ φιλολογικὴν ἔκθεσιν τῆς προσωπικότητος τοῦ μεγάλου Διδασκάλου τῆς Δύσεως, ἀλλ' ἀποβλέπει, μὲ βάσιν πλήθους ἀποσπασμάτων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἐν μεταφράσει, εἰς τὴν ἀνάπλασιν καὶ ἀναδιάρθρωσιν τοῦ **συγχρόνου** ἀνθρώπου καὶ γενικὰ τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ, εἰς τὴν μεταστροφὴν του πρὸς τὸ Ἀληθές, τὸ Ἀγαθὸν καὶ τὸ Ὠραῖον τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς Μυσταγωγίας.

Ὁ συγγραφεὺς ἀποτείνεται πρὸς τοὺς Ἀνθρώπους ποὺ μὲ δέος διαπιστώνουν τὴν ἄβυσσον ποὺ ὀδηγεῖται ἡ σύγχρονος κοινωνία καὶ θέλουν νὰ βοηθήσουν τὸν Ἀνθρώπον νὰ καταστῇ ἀληθὲς ὁμοῖωμα τοῦ Θεοῦ.

Διαιρεῖται εἰς τρία μέρη:

Τὸ πρῶτον πραγματεύεται τὸν βίον τοῦ Πυθαγόρου, τὰς ἀποδημίας του, τοὺς διδασκάλους του, τὴν ἵδρυσιν τῆς Πυθαγορείου Κοινότητος εἰς νότιον Ἰταλίαν καὶ τὴν ἐξωτερικὴν διδασκαλίαν ποὺ παρεδίδετο εἰς τοὺς Ἀκροατὰς (Ἠθική, Κοινωνιολογία).

Τὸ δεῦτερο μέρος εἶναι ἀφιερωμένο εἰς τὴν διερεύνησιν τῶν 5 Παραδοσιακῶν Ἐπιστημῶν (Ἀριθμολογίας, Γεωμετρίας, Στερεομετρίας, Μουσικῆς, Ἀστρονομίας) αἱ ὁποῖαι ἐχρησίμευον διὰ τὴν **Κάθαρσιν** τῶν «Μαθηματικῶν».

Τὸ τρίτον μέρος, ἀσχολεῖται μὲ τὰς ἐσωτερικὰς διδασκαλίας, ποὺ ἐδίδοντο εἰς τοὺς Ἐκλεκτοὺς («Σεβαστικούς») καὶ εἶχον σχεσιν μὲ τὰς ἀνωτέρας Ἀρετὰς («Παραδειγματικές», «θεωρητικές» καὶ «θείας ἢ θεουργικές») μὲ σκοπὸν τὴν Λύτρωσιν καὶ Θέωσιν τοῦ Ἀνθρώπου. Τοῦτο ἐπετυγχάνετο διὰ συστηματικῆς καλλιέργειας τῶν ἀνωτέρων συστατικῶν τοῦ ἀνθρώπου (Ψυχὴ καὶ Νοῦ) διὰ συμβόλων καὶ μύθων.

Τὸ ἔργον χαρακτηρίζεται ἀπὸ μεθοδικότητα καὶ λογικὴν ταξινόμησιν τοῦ τεραστίου θέματος, στηρίζει δὲ τὰς θέσεις του ἐπὶ περιλήψεων καὶ ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἀποφευγομένου παντὸς δογματισμοῦ καὶ φαντασιώσεων. Ἔχει γραφῇ ὄχι διὰ νὰ ἐμπλουτίσῃ μὲ ἐγκυκλοπαιδικὰς γνώσεις τὸν ἐγκέφαλον τῶν ἀναγνωστῶν περὶ τοῦ Πυθαγόρου, ἀλλὰ διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνθρωπον νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ἐπὶ τῆς γῆς προορισμόν του διὰ συνθέσεως Ὁρησκείας-Φιλοσοφίας-Ἐπιστήμης.

Διатиθεται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως Ἀρκαδίας 64 Ἀθῆναι 608 Τηλ. 7783781 ἀντὶ δρχ. 1300 ἢ 1700 διὰ δερματόδετον-χρυσόδετον.

Εὐστάθιου Β. Κουτσοθοδῶρου

«ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ, Τὸ πανανθρώπινο Σύμβολο»

Βιβλιοκρισία ὑπὸ Κώστα Α. Φαλῖδα

Ὁ συγγραφεὺς κ. Εὐστάθιος Κουτσοθόδωρος μὲ τὴν ἐργασία του ξεφεύγει ἀπὸ τὶς συνηθισμένες ἀναλύσεις τῶν ἔργων τῶν ἀρχαίων τραγικῶν καὶ βλέπει τὸν Οἰδίποδα σὰν ἓνα πανανθρώπινο σύμβολο.

Ἐξετάζει τὸ μῦθο τοῦ Οἰδίποδα μέσα ἀπὸ τὶς δύο ὁμῶνυμες τραγωδίες τοῦ Σοφοκλῆ. Τὸ Οἰδίποδα Τύραννο καὶ Οἰδίποδα στὸν Κολωνό. Πέρα ὅμως ἀπὸ τὴν ἀνάλυση τοῦ μύθου ἀναζητεῖ τὸ βαθύτερο νόημα τῶν ἀρχαίων τραγωδιῶν καὶ προσπαθεῖ ν' ἀποκρυπτογραφήσῃ τὸ μήνυμα τοῦ Σοφοκλῆ, ἀκολουθώντας τὴν πορεία τοῦ ἥρωα πρὸς τὴν κατάκτηση τῆς σοφίας καὶ τὴν λύτρωση.

Τὰ τρία μέρη τοῦ ἀξιόλογου αὐτοῦ ἔργου εἶναι: α) Ὁ μῦθος καὶ ἡ ἐννοια τῶν ὀνομάτων β) Τὸ βαθύτερο νόημα τοῦ μύθου (ὅπου προσπαθεῖ νὰ πετύχῃ κάποιον ἀποσυμβολισμό τοῦ μύθου) καὶ τὸ γ) μέρος ποὺ νομίζω πὼς εἶναι καὶ τὸ σημαντικώτερο καὶ ποὺ ἐπιγράφεται: ἀπὸ τὴν ἀγνοια στὴ γνώση. Ἐδῶ ὁ συγγραφεὺς θέτει ἓνα πρόβλημα καὶ καταβάλλει μιὰ προσπάθεια γιὰ βαθύτερη κατανόηση τοῦ σχετικοῦ μὲ τὸν Οἰδίποδα μύθου ὅπως παρουσιάζεται ἀπὸ τὸν Σοφοκλῆ στὴν τραγωδίαν Οἰδίποδας τύραννος.

Ἄν παραμείνουμε στὸ ἐξωτερικὸ ἔνδυμα τοῦ μύθου, ποῖα μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ διδακτικὴ ἐπίδραση τοῦ τελευταίου τόσο στὸ σύγ-

χρονο, ὅσο καὶ στὸ διὰχρονικὸ θεατρικὸ κοινὸ τοῦ μεγάλου τραγικοῦ; Πῶς εἶναι δυνατόν δηλ. νὰ συμπορεύεται ἡ τραγωδία αὐτὴ μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀρχαίου θεάτρου, ποῦ εἶχε χαρακτῆρα ἀποκλειστικὰ μορφωτικό, ὅταν ἐπιδιώκεται ἡ πνευματικὴ ἐξύψωση τοῦ θεατῆ μὲ μιὰ δραματικὴ ὑπόθεση, στὴν ὁποία ὁ πρωταγωνιστὴς διαπράττει ἀπὸ ἄγνοια διπλὸ ἀποτρόπαιο ἐγκλημα, δηλ. τὸν φόνο τοῦ πατρὸς του καὶ τὸν γάμο μὲ τὴν μητέρα του;

Δὲν γνωρίζω ἂν καὶ ἄλλος χρησμός τοῦ Δελφικοῦ — ἢ καὶ ὁποιουδήποτε — μαντείου ἔχει ἀναλάβει τὴν εὐθύνη ἐνὸς ἐγκλήματος, ἀφοῦ στὴν περίπτωσή μας, ὁ Φοῖβος ὑποδεικνύει ἕνα φόνο σὰν μέσο ἀπαλλαγῆς τῆς Θήβας ἀπὸ τὴ νόσο ποὺ τὴν μαστίζει. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ὁ φόνος, ποῦ μὲ τὸν χρησμό του ὁ Θεὸς τοῦ φωτὸς ἐπέβαλε, πραγματοποιεῖται στὸ τέλος ἐκούσια καὶ μὲ τὴν καθαρὰ πνευματικὴ ἔννοια στὸν Οἰδίποδα στὸν Κολωνὸ σὰν φόνος τοῦ κατώτερου, χωριστοῦ ἑαυτοῦ, ἀφοῦ ὁ Οἰδίποδας ἀναλήφθηκε μυστηριωδῶς στὸν οὐρανό, ὅπως ὁ Ἐνῶχ, ὁ Ἡλίας, ὁ Μωϋσῆς, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Ἐμπεδοκλῆς, Ἀληθινὰ ὅποιος ἀγαπᾷ τὴν ψυχὴ του τὴν χάνει, ἐνῶ ὅποιος τὴν μισεῖ τὴν σώζει.

Ἄν αὐτὴ ἡ τραγωδία εἶναι τῆς Εἰμαρμένης, ὅπως παρατηρεῖ ὁ Γ. Κ. Γαρδίκας στὴν Γραμματολογία του, καὶ εἰκονίζει τὸν Οἰδίποδα σὰν ὄργανον ἅμα καὶ θῦμα τῆς τύχης, πῶς συμβιβάζεται αὐτὴ ἡ ἀποψη μὲ τὴν ἀντίληψη τοῦ Σοφοκλῆ ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι πρὸ πάντων ἐλεύθερος; Ὅταν ἡ Μοῖρα συθλίβει κυριολεκτικὰ τὸν ἥρωα αὐτῆς τῆς τραγωδίας, τότε ποῖο μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ νόημα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ἀλλὰ καὶ τὸ μήνυμα τοῦ Σοφοκλῆ; Ἦταν λοιπὸν τόσο ἀπαισιόδοξος γιὰ τὴ ζωὴ ὁ μεγάλος τραγικός, ποῦ 4 αἰῶνες πρὸ Χριστοῦ εἶχε γίνει κήρυκας τῆς ἀγάπης θέτοντας στὸ στόμα τῆς Ἀντιγόνης τὰ περίφημα λόγια: Οὔτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν» (στ. 523 τῆς «Ἀντιγόνης»); Ἦ μήπως ἡ ἀγάπη μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ μέσα σὲ συνθήκες ἀνελευθερίας, ὅπου ὁ ἄνθρωπος γίνεται παιχνίδι στὰ χέρια τῶν θεῶν; Πάντως, ὁ «Οἰδίποδας Τύραννος θεωρεῖται τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ Σοφοκλῆ.

Ἀντίθετα, ἂν θεωρήσουμε σὰν συνέχεια τοῦ Οἰδίποδα Τυράννου τὸν Οἰδίποδα στὸν Κολωνό, τὴν ἄλλη τραγωδία, τὸ ζήτημα φαίνεται νὰ περιπλέκεται κάπως ἢ νὰ βρίσκη κάποια λύση:

Ἄν πίσω ἀπὸ τίς ἔννοιες «πατὴρ», «μήτηρ» θελήσουμε νὰ ἰδοῦμε τὸν πραγματικὸ καὶ τελικὸ πατέρα, τὸ Πνεῦμα, καὶ τὴν ἀληθινὴ μητέρα, τὴν Ὑλὴ, ποῦ ἡ σχέση τους ἀποτελεῖ ἔκφραση τοῦ γάμου στὴν πρωταρχικὴ μορφή του, τότε ὁ μοναδικὸς υἱός-Οἰδίποδας εἶναι ἀσφαλῶς ὁ Υἱός, ἡ Ψυχὴ, ποῦ δημιουργεῖται ἀπὸ τὴ σχέση τῶν Πρωταρχικῶν Γονέων καὶ ὁ μῦθος γιὰ τὸν Οἰδίποδα κινεῖται

σέ δύο επίπεδα: Τὸ φυσικό, ὅπου ἐκφράζεται ἡ σχέση τοῦ φυσικοῦ υἱοῦ Οἰδίποδα πρὸς τοὺς φυσικοὺς γονεῖς του, καὶ τὸ πνευματικό, ὅποτε ἔχομε τὴν ἱστορία τῆς Ψυχῆς, ποὺ ἀπὸ δική της ἐπιθυμία ἐγκαταλείπει τὸν πατρικὸ Οἶκο, τὴν ἐνιαίαν ζωὴ τοῦ πνεύματος, καὶ ἀρχικὰ περνᾷ μιὰ ζωὴ μορφικῇ-ἀτομικῇ καὶ ὕλικῇ. Ἔτσι, ὁ φόνος τοῦ πατρὸς καὶ ὁ γάμος μὲ τὴν μητέρα ἀποκτοῦν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν λογικὴ συνέπεια, μιὰ νέα καὶ πιὸ ἀληθινὴ διάσταση. Στὸ τέλος τῆς μακρᾶς ἐξελικτικῆς πορείας τῆς ἡ Ψυχῆ — ὁ Υἱός — ἐπιστρέφει στὸν Πατέρα, τὸν ἀληθινό, καὶ ἡ θέωση τοῦ Οἰδίποδα, ποὺ πραγματοποιεῖται στὸν ἱερὸ χώρὸ τῆς Παλλάδας Ἀθηνᾶς, ἔχει τώρα ἀποχρῶντα λόγο.

Εἶναι φανερὴ ἡ ἀναλογία, ποὺ ὑπάρχει ἀνάμεσα στὸν μῦθο γιὰ τὸν Οἰδίποδα καὶ ἐκεῖνον τοῦ Δία καὶ τῆς Μήτηδος ποὺ ἀφορᾷ στὴ γέννηση τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς, ὅπου ὁ υἱός, ποὺ ἀπειλεῖ νὰ ἐκθρονίσει τὸν πατέρα Δία, ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν βασιλιά τῶν θεῶν μαζί μὲ τὴν μητέρα του.

Ἄν στὸν Οἰδίποδα Τύραννο ὁ ἥρωας ἀπὸ ἄγνοια διαπράττει ἀνάρμοστες καὶ φρικιαστικὲς πράξεις καὶ συγκρούεται μὲ τὸν Τειρεσίαν, στὸν Οἰδίποδα στὸν Κολωνὸ καταλήγει ὁ ἴδιος νὰ κατακτήσει ἐξελικτικὰ τὸ γνωστικὸ ἐπίπεδο αὐτοῦ τοῦ μάντη, ὁ ὁποῖος εἶχε, ὡς γνωστόν, τὶς ἴδιες γνωστικὲς δυνατότητες μὲ τὸν Ἀπόλλωνα. Στὸ σημεῖο αὐτὸ δὲν ὑπάρχει κανένας καταναγκασμὸς τῆς Μοίρας, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν πόνο, ἀλλὰ ἀντίθετα ἀκολουθεῖται μιὰ σταθερὴ συνειδησιακὴ διεύρυνση καὶ πνευματικὴ ἀφύπνιση.

Προσεκτικὴ μελέτη δείχνει ὅτι στὸν Οἰδίποδα Τύραννο συχνὸς εἶναι ὁ ἀριθμὸς 2 σάν ἐκφραση τῆς χαώδους ψυχολογικῆς κατάστασης τοῦ Οἰδίποδα, ἐνῶ ὁ ἀριθμὸς 3 ἐκφράζει μιὰ ἐπὶ κληση στοὺς θεοὺς, γιὰ τὴ σωτηρίαν καὶ πιὸ συχνά μιὰ ὁλοκληρωμένη συμφορὰ.

Ἀντίθετα στὸν Οἰδίποδα στὸν Κολωνὸ κυριαρχεῖ ὁ ἀριθ. 3 σάν ἐκφραση μιᾶς σταθερῆς ἐξελικτικῆς ἀνάπτυξης. Σύμφωνα μὲ Πυθαγόρειες ἀντιλήψεις ἓνα εἶναι ὁ ἀριθμὸς τοῦ πνεύματος, δύο ὁ ἀριθμὸς τῆς ὕλης καὶ τοῦ χάους καὶ τρία ὁ ἀριθμὸς τῆς ψυχῆς, ποὺ ἐκφράζει τὴν τέλεια σχέση τῶν ἀριθμῶν ἓνα καὶ δύο, ἢ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ὕλης.

Ἡ ἀναλογία ποὺ ὑπάρχει ἀνάμεσα στὸν Οἰδίποδα Τύραννο καὶ τὸν Οἰδίποδα στὸν Κολωνὸ φαίνεται —γιὰ παράδειγμα— ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι στὴν πρώτη τραγωδίαν, ὁ φόνος τοῦ φυσικοῦ πατρὸς συνεπάγεται τὴν φυσικὴ τύφλωση τοῦ Οἰδίποδα, ἐνῶ στὸν Οἰδίποδα στὸν Κολωνὸ μιὰ μυστηριώδης ἱκανότητα ὄρασης τοῦ ἴδιου τοῦ ἥρωα προαναγγέλλει τὴν θέωσή του ἢ τὴν ἐπιστροφή του

στον Ουράνιο Πατέρα. Ἐτσι ὁ μῦθος τοῦ Οἰδίποδα φαίνεται νὰ ἀποτελῇ μία ἄλλη διατύπωση τῆς παραβολῆς τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ μὲ τὶς δύο φάσεις της: Τὴν κάθοδο στὸν κόσμον τῆς ὕλης, πού συνεπάγεται τὴν ἀπάρνηση τοῦ πνεύματος ἢ τὴν παράδοσή του στὸ ὕλικὸ στοιχεῖο μὲ ὅλα τὰ ἐπακόλουθα καὶ τὴν ἐπιστροφή στὸν Οὐράνιο Πατέρα μὲ κέρδος τὴν Σοφία πού ἀποκτᾶται στὴν διάρκεια τοῦ μακροῦ ταξιδιοῦ, πού ἀκολουθεῖ σύμφωνα μὲ τὸν θεῖο νόμον κάθε Ψυχῇ.

Ἡλία Σιμπούλου

Ἐπαφές καὶ Προσεγγίσεις

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν Ἡλίας Σιμπούλος ἐκυκλοφόρησε ἓνα καινούργιο βιβλίο του «Ἐπαφές καὶ προσεγγίσεις», μὲ τὸν ὁποῖο ἀναφέρεται σὲ δέκα προσωπικότητες τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας, Βαλαβάνης, Βάρναλης, καζαντζάκης, Κάλβος, καρυωτάκης, Μαλακάσης, Παλαμᾶς, Παπαντωνίου, Σεφέρης, Σικελιανός.

Εἶναι τόσο γνωστός καὶ καταξιωμένος ὁ κ. Ἡλίας Σιμόπουλος, ὥστε νὰ μὴ χρειάζεται νὰ ποῦμε τίποτε γι' αὐτὸν. Θέλουμε ἀπλῶς νὰ παρουσιάσωμε τὸ πολῦτιμο βιβλίο του, μὲ τὸ ὁποῖο μᾶς θυμίζει τοὺς μεγάλους μας ποιητές.

Ἀντιγράφουμε μόνο ἓνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν πρόλογό του: «Βέβαια, κάθε ποιητῆς ὅταν μιλάει γιὰ ποίηση δὲν κάνει παρὰ μιὰ ἐξομολόγηση. Ἐνὰν ἀπολογισμὸ τοῦ δικοῦ του «Δοῦναι» καὶ «λαβεῖν». Γιατὶ ξέρεي πῶς ἦρθε στὴ ζωὴ κουβαλώντας ἓνα φορτίο ἀσήκωτο. Νὰ παραμείνει ὁ μεγάλος ὀφειλέτης ὅλων τῶν ποιητῶν πού προϋπῆρξαν καὶ ὁ μεγάλος υπεύθυνος γιὰ ὅλους τοὺς ποιητές πού θά'ρθουν. Μπορεῖ μὲ τὴ φαντασία του νὰ ζεῖ σ' ἓνα κόσμον δικό του, πυρετικό καὶ ἀσύνορον. Ἐνὰ κόσμον γεμάτο φαντασμαγορίες καὶ φωτοσκιάσεις, ἡρωϊσμούς καὶ ἀθλιότητες. Ἐνὰ κόσμον γεμάτο δημιουργίες καὶ λάσπες καὶ σκοτάδια καὶ φῶς. Κόσμον πού δὲν ἔγινε, οὔτε θὰ γίνηι ποτὲ δυνατό νὰ προσδιορισθοῦν μὲ κοινά, ἀνθρώπινα μέτρα τὰ σύνορά του. Ὅμως ζώντας σ' ἓνα τέτοιο κόσμον ὁ ποιητῆς μὲ τὸν ἀπλὸ ἀνθρωπο συνομιλεῖ καὶ σ' αὐτὸν ἀπευθύνεται μὲ τὸ ἔργον του. Καὶ βέβαια τελικὰ ἀπ' αὐτὸν θὰ κριθῇ καὶ σ' αὐτὸν θὰ λογοδοτήσῃ. Ὅμως ἀκριβῶς στὸ σημεῖο τοῦτο ἀρχί-

ζουν οί μεγάλες δυσκολίες και οί εϋθύνες του. Γιατί πῶς εἶναι δυνατόν ὁ καθημερινὸς ἄνθρωπος νὰ παρακολουθήσῃ τὸν ποιητὴ σ' ὅλη ἐκείνη τὴ δαιδαλώδη καὶ ἐξαλλῇ διαδρομὴ τῆς ἀχαλίνωτης φαντασίας του. Τῆς φαντασίας τοῦ ποιητῆ ποὺ μπορεῖ νὰ δίνει ὑπόστασι καὶ ζωὴ στὸ καθετὶ ποὺ σωπαίνει μέσα στὸν ἄνθρωπο καὶ στὰ πράγματα, ἔτσι ποὺ διασώζοντάς το ἀπὸ τὴν ἀνυπαρξία νὰ τὸν παραδίδει ἀκατάλυτο στὴν αἰωνιότητα. Ἐκεῖνο ποὺ μπορεῖ νὰ γνωρίσει καὶ νὰ χαρεῖ ὁ ἀπλὸς ἄνθρωπος στὴν ποίησι εἶναι ἡ ἀφάνταστὴ ποικιλία τῶν δυνατῶν προσεγγίσεων. Τοῦτες τὶς ἐπαφές καὶ προσεγγίσεις ποὺ κατορθώσαμε κι ἐμεῖς νὰ ἐπιτύχουμε, ἀνατρέχοντας στὴ ζωὴ καὶ στὸ ἔργο δέκα ποιητῶν ἀπὸ τοὺς πιὸ σημαντικοὺς τοῦ τόπου μας, προσπαθήσαμε νὰ διατυπώσουμε στίς σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν».

Krishnamurti

Στὰ πόδια τοῦ Διδασκάλου

Δρχ. 80

Βενετοῦ - Ἰλαρίωνος

Φῶς στὴν Ἀτραπὸ

Δρχ. 80

Κωστὴ Μελισσαροπούλου

Ὁ Κριشناμοῦρτι γιὰ τὸν Διαλογισμό

Δρχ. 80

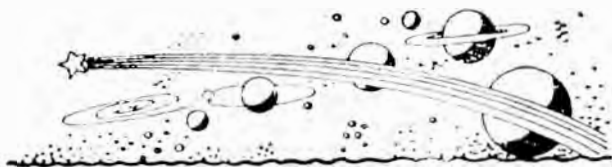

Κωστὴ Μελισσαροπούλου

Ἀποκρυφισμὸς — Μυστικισμὸς

Ἄδ. Δρχ. 80

Δεμ. Δρχ. 160

Τὸ πρόβλημα τῶν Ἰπταμένων δίσκων

Ὅποιοδήποτε πρόβλημα, διὰ νὰ λυθῇ ὀρθῶς, πρέπει νὰ τεθῇ ὀρθῶς. Ἄς προσπαθήσωμεν, ὄχι βεβαίως νὰ λύσωμεν, ἀλλὰ τοῦλάχιστον νὰ «θέσωμεν» τὸ πρόβλημα τῶν Ἰπταμένων δίσκων. Ἀπασχολεῖ χιλιάδας ἀνθρώπων καὶ ἐξάπτει τὴν φαντασίαν μυριάδων.

Τὶ εἶναι οἱ ἱπτάμενοι δίσκοι; Οὐδεὶς μέχρι στιγμῆς γνωρίζει μετὰ βεβαιότητος καὶ πολὺ πιθανόν ἢ ἀγνοοῖ αὐτὴ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ μακρὰ ἔτη. Ἐν τῷ μεταξύ μόνον «ὑποθέσεις» δυνάμεθα νὰ κάνωμεν. Ἄς ἴδωμεν ποῖαι ὑποθέσεις εἶναι δυναταὶ καὶ ἃς τὰς ἐξετάσωμεν διὰ τῆς λογικῆς. Ἄς ἀνεύρωμεν ποῖαι λύσεις εἶναι λογικαί. Ἄλλο ζήτημα κατὰ πόσον μία «λογικὴ» λύσις εἶναι καὶ μία «ὀρθή» λύσις.

Α'. ὑπόθεσις: Οἱ ἱπτάμενοι δίσκοι εἶναι ἀνύπαρκτοι καὶ ὅλη ἡ περὶ αὐτῶν εἰδησεογραφία ὀφείλεται εἰς τὴν ἐξημμένην φαντασίαν εὐπίστων ἀφελῶν ἀτόμων, τὰ ὅποια «ἐνόμισαν» ὅτι εἶδον ἱπταμένους δίσκους, εἴτε λόγῳ ὑστερικῆς ἰδιοσυγκρασίας, εἴτε διότι παρεσύρθησαν ἀπὸ φυσικὰ ὀπτικά φαινόμενα ἀντανακλάσεως ἢ ἀντικατοπτρισμοῦ, εἴτε διότι -ἀπλούστατα- εἶδον συνήθη ἀεροπλάνα, ἀerioωθούμενα ἢ ἐλικοπτερά, τὰ ὅποια ἐξέλαβον ὡς δίσκους.

Β'. ὑπόθεσις: Οἱ ἱπτάμενοι δίσκοι εἶναι πτητικαὶ μῆχαναί, τηρούμεναι ἐπὶ τοῦ παρόντος μυστικά ὑπὸ τοῦ ἐφευρέτου των ἢ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Κράτους τὸ ὅποιον τὰς κατέχει, ἀποτελοῦσαι πιθανότατα μυστικόν ὄπλον, τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ὁποίου θὰ ἔχωμεν τὴν δυσάρεστον ἐκπληξιν νὰ πληροφορηθῶμεν ὅσοι ἐπιζήσωμεν εἰς ἓνα μελλοντικόν πόλεμον.

Γ'. ὑπόθεσις: Οἱ ἱπτάμενοι δίσκοι εἶναι πτητικαὶ μηχαναὶ ἐξωγήϊνοι, προερχόμενοι ἀπὸ ἄλλους πλανήτας τοῦ Ἡλιακοῦ μας συ-

στήματος, πιθανώτατα ἀπὸ τὸν Ἄρην, μὲ τὰς ὁποίας ἐξωγήϊνα λογικά ὄντα ἔρχονται νὰ κάμουν ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Γῆς, πιθανώτατα λόγῳ τῶν ἐπ' αὐτῆς σημειωθεισῶν ἀτομικῶν ἐκρήξεων.

Δ': ὑπόθεσις: Ὅχι ἀπὸ πλανήτας τοῦ ἰδιοῦ μας Ἑλίου συστήματος, ἀλλὰ ἀπὸ ἄλλα Ἑλιακὰ συστήματα.

Ε': ὑπόθεσις: Οἱ ἱπτάμενοι δίσκοι εἶναι ἱπτάμενα φυσικὰ ζωϊκὰ ὄντα τῆς Γῆς, ἀποτελούμενα ἀπὸ λεπτοτάτην φωσφορίζουσαν ὕλην (ἀεριώδη), τῶν ὁποίων ἡ συνήθης διαμονὴ εἶναι εἰς τὴν στρατόσφαιραν καὶ τὰ ὁποῖα κατόπιν τῶν ἀτομικῶν ἐκρήξεων ἢ τῶν πτητικῶν μηχανῶν αἱ ὁποῖαι προσήγγισαν καὶ διετάραξαν τὴν περιοχὴν τῆς διαβιώσεώς των, κατέρχονται ἐνίοτε εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν, ὑπὸ διάφορα κυκλικά πάντοτε σχήματα, δίκην νεφῶν, κινούμενα μετὰ μεγίστης εὐχερίας, ταχύτητος καὶ φωσφορισμοῦ.

ΣΤ': ὑπόθεσις: Οἱ ἱπτάμενοι δίσκοι εἶναι ὑλοποιήσις (συμπύκνωσις) αἰθερικῶν μορφῶν δηλαδὴ ὄντων ἀποτελουμένων ἐξ ὕλης λεπτοτέρας ὕψους τῆς φυσικῆς ὕλης (ἀραιότερας πάσης ἀεριώδους γνωστῆς καταστάσεως), τὰ ὁποῖα ὑλοποιοῦνται, ὅπως τὸ ἐκτόπλασμα εἰς τὰ πνευματιστικὰ πειράματα.

Ἐτέραν ὑπόθεσιν, ἡμεῖς τοῦλάχιστον, δὲν βλέπομεν ἄλλην. Καὶ ἤδη ἂς ἐξετάσωμεν συντόμως τὰς 6 αὐτάς ὑποθέσεις.

Ἡ Α' εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ ἀπλουστερά ὄλων. Ἀλλὰ μία ἀπλὴ λύσις δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως καὶ μία ὀρθὴ λύσις. Ἀνατρέπεται τελεσιδικῶς «ἐάν» βεβαιωθῇ κατὰ τρόπον ἐξηκριβωμένον καὶ ἀδιαφιλονείκητον ἡ αὐθεντικὴ ὑπαρξὶς τῶν ἱπτάμενων δίσκων.

Ἡ Β' ἐνδέχεται νὰ εἶναι ἀκριβής, μολονότι φαίνεται ἀδικοιολόγητος ἡ τήρησις ὡς μυστικοῦ ἐνὸς ὄπλου, τοῦ ὁποίου τὴν κατοχὴν ἡ κυβέρνησις παντὸς Κράτους θὰ εἶχε πᾶν συμφέρον νὰ διακηρύξῃ, ὥστε νὰ αὐξήσῃ τὸ γόητρόν της, καθισταμένη σεβαστὴ εἰς τοὺς φίλους καὶ φοβερὰ εἰς τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἀντιπάλους.

Ἡ Γ' ὑπόθεσις, κατόπιν τῆς ἀλματώδους ἐξελίξεως τῆς ἐπιστήμης ἡ ὁποία μᾶς ἐσυνήθισεν ὥστε τίποτε νὰ μὴ θεωρῶμεν ὡς ἀδύνατον, δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, ὅπως θὰ ἦτο πρὸ ὀλίγων μόλις δεκαετηρίδων. Εἶναι δὲ καὶ ἡ πλέον ἐλκυστικὴ, ἐμπνέουσα τοὺς γελοιογράφους καὶ ἐξάπτουσα τὴν φαντασίαν καὶ τὴν περιέργειαν, ὅπως ἄλλοτε ἡ ἀνακάλυψις νέων χωρῶν. Πρὸς ταύτην, ὅθεν, στρέφεται ἡ σκέψις τῶν περισσοτέρων καὶ ἰδίως ὄσων ἀγαποῦν

τὰ ἔργα φρίκης (γκίνιόλ), οἱ ὅποιοι περιμένουν τρομερὰν ἐπίθεσιν τῶν ἔξωγηϊνων κατὰ τῆς Γῆς.

Ἡ Δ': ὑπόθεσις, εἶναι ἀπαράδεκτος. Ἐκαστον Ἑλλιακὸν Σύστημα ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον κόσμον καὶ αἱ μεταξύ Ἑλλιακῶν συστημάτων ἀποστάσεις εἶναι τόσον ἰλιγγιωδῶς μακραί, ὥστε πᾶσα μηχανικὴ μεταξύ των ἐπικοινωνία εἶναι ἀνέφικτος καὶ ἀποκλείεται.

Ἡ Ε': ὑπόθεσις πιθανὸν νὰ φανῇ παράδοξος καὶ καινοφανής. Ἐξεταζομένη ὁμως ἀπροκαταλήπτως, δέν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἀπορριπτέα. Διατί, τάχα, εἰς τὰ βάθη τῶν θαλασσῶν καὶ ὑπὸ τρομακτικὴν πίεσιν νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ζωὴ θαλασσίων ὄντων τὰ ὁποῖα ζοῦν ἐκεῖ ὑπὸ ἀκατανοήτους δι' ἡμᾶς συνθήκας, καὶ νὰ μὴ εἶναι ἐπίσης δυνατὴ ἡ ζωὴ ἀεροβίων ἀερῶδων ὄντων, τὰ ὁποῖα νὰ ζοῦν εἰς τὰ στρατοσφαιρικὰ ὕψη ὑπὸ ἐπίσης ἀκατανοήτους δι' ἡμᾶς συνθήκας ζωῆς; Τόσον ἀκατανοήτους ὅσον καὶ τοῦ ταξιδίου τῶν «Ἀρειανῶν»; Διατί εἰς μίαν σταγὸνα νὰ ἐμπεριέχωνται τόσαι χιλιάδες ὄντων (μικροβίων) καὶ εἰς τὴν ἀχανῆ στρατόσφαιραν νὰ μὴ κατοικοῦν ἐπίσης χιλιάδες ἐμβίων ὄντων (ἀεροβίων), τὰ ὁποῖα νὰ κινοῦνται μετὰ καταπληκτικῶς ταχύτητος καὶ νὰ φωσφορίζουν παρουσιάζοντας τοὺς χρωματισμοὺς οἱ ὅποιοι ἀναφέρεται ὅτι σημειοῦνται εἰς τοὺς ἰπταμένους δίσκους; Πῶς βλέπομεν τὰ σύννεφα νὰ σχηματίζονται καὶ νὰ κινοῦνται εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν; Κατὰ παρεμφερῆ τρόπον ἐνδέχεται νὰ κινοῦνται εἰς στρατόσφαιραν ἔμβια ἀεριώδη ὄντα ζῶα τῆς στρατόσφαιρας, ἐκτάκτως ἤδη κατερχόμενα εἰς τὰ κατώτερα στρώματα τῆς ἀτμοσφαιρας, διὰ νὰ ἀπομακρυνθοῦν εὐθύς ἀμέσως εἰς τὸ σύνθηδες ἐνδιαίτημά των. Αἱ συνθήκαι τῆς ζωῆς των εἶναι βεβαίως τελείως διάφοροι παντὸς ὅ,τι γνωρίζομεν καὶ δυνάμεθα νὰ υποθέσωμεν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ὑπόθεσις αὕτη δέν εἶναι περισσότερον ἀπίθανος τῆς ἀφίξεως πτητικῶν μηχανῶν ἐξ Ἀρεως, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐπιβαίνουν λογικά ὄντα πρὸς ἐπιστημονικὰς μελέτας ἢ στρατιωτικὰς παρατηρήσεις εἰς τὸν ἐν πολλαῖς ἀμαρτίαις γηράσκοντα πλανήτην μας. Ἐπεμείναμεν περισσότερον ἐπὶ τῆς Ε': υποθέσεως, ὅχι διότι τὴν ὑπερασπιζόμεθα ἰδιαιτέρως, ἀλλὰ διὰ νὰ κατανοηθῇ πληρέστερον, λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι καινοφανής.

Ἡ ΣΤ': ὑπόθεσις ἀνάγεται εἰς τὴν σφαῖραν τῆς Μεταφυσικῆς ἢ τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ. Εἶναι ἐπίσης πιθανὴ καὶ λογικὴ διὰ πάντα μελετητὴν τοῦ Πνευματισμοῦ ἢ τῆς Μεταψυχικῆς (ὅπως ἐπεκράτησε καὶ λέγεται ὁ Πνευματισμὸς εἰς τὴν ἐποχὴν μας) καὶ ἐν γένει εἰς πάντα «ἄκροισ δακτύλοις» ἀπτόμενον τῶν Ἀποκρύφων Ἐπιστη-

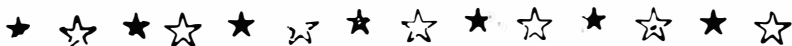
μῶν», ἀκατανόητος ὅμως καὶ παράλογος διὰ πάντα ἄλλον, ἀγνοοῦντα ἢ ἀρνούμενον τὴν ὑπαρξιν αἰθερικοῦ κόσμου, πλήρους αἰθερικῶν μορφῶν, αἱ ὁποῖαι δύνανται ὑπὸ ὠρισμένης ἐκτάκτους συνθήκας νὰ ὑλοποιηθοῦν (ὅπως περίπου συμβαίνει μὲ τὸ ἐκτόπλασμα κατὰ τὰς πνευματιστικὰς συνεδριάσεις), καθιστάμεναι ὁραταὶ εἰς πάντα παρατηρητὴν ἢ ἄλλοτε μόνον εἰς εὐαίσθητα ἄτομα.

Ὑπὲρ τῆς πρώτης καὶ τῶν δύο τελευταίων ὑποθέσεων συνηγορεῖ καὶ τὸ γεγονός τῆς ἐμφανίσεως τῶν δίσκων ὑπὸ ποικίλην μορφήν (δίσκοι, ποῦρα, σωλῆνες, μανιτάρια, βαρέλια, κλπ) ὡς καὶ ὑπὸ διαφόρους χρωματισμούς.

Πρὶν τελειώσωμεν δὲν εἶναι ἄσκοπον νὰ ἀναφέρωμεν καὶ τοῦτο ἀφορᾷ ὅλας τὰς ὑποθέσεις πλην τῆς Β΄: ὅτι ἴσως δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὅπου ἐμφανίζονται οἱ ἱπτάμενοι δίσκοι. Καθόλου παράδοξον νὰ ἔχουν παρατηρηθῇ καὶ παλαιότερον παρόμοια φαινόμενα, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ νὰ ὀφείλονται οἱ καταλειφθέντες λαϊκοὶ γνωστοὶ θρύλοι περί ἱπταμένων χαλιῶν εἰς τοὺς Ἰνδοὺς, καὶ ἱπταμένων μαγισσῶν «καβάλα σὲ μιὰ σκοῦπα» κατὰ τὸν Μεσαίωνα, περί κυκλικοῦ χοροῦ «ποὺ χορεύουν νεράϊδες καὶ τὶς βλέπουν οἱ ἀλαφροῖσκιωτοι» κατὰ τὴν λαογραφίαν. Τότε δὲν ὑπῆρχον πτητικαὶ μηχαναί, ὥστε τὰ «φαινόμενα» νὰ ἀποδοθοῦν εἰς φυσικὰ ὄντα, καὶ ἐφορτώθησαν ἀπλούστατα εἰς τὴν καμπούραν τῆς Μεταφυσικῆς. Σήμερον, εἰς τὸν αἰῶνα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς μηχανῆς, τὶ φυσικότερον ἀπὸ τὸ νὰ ἀποδοθοῦν τὰ φαινόμενα εἰς χειροποιήτους «πτητικὰς μηχανάς» γηϊνῶν ἢ ἐξωγήϊνων λογικῶν ὄντων; Ἐν τούτοις καὶ αἱ δύο τελευταῖαι ὑποθέσεις δὲν πρέπει νὰ ἀποκλείωνται ἀπὸ πάντα ἀπροκατάληπτον ἐρευνήτην.

Οὕτω τίθεται, καθ' ἡμᾶς, τὸ πρόβλημα τῶν «ἱπτάμενων δίσκων». Ἡ λύσις τοῦ προβλήματος ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀνήκει εἰς τὸ μέλλον. Ἀναντιρρήτως, ἄλλων προβλημάτων ἡ λύσις εἶναι πλέον χρήσιμος, ἐπείγουσα καὶ ἐπιτακτικὴ.

ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

Ἀνάμνησις Ἀλεξ. Παπαναστασίου

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 60ετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Δημοκρατικοῦ Μανιφέστου, αἱ ἐφημερίδες —ἀλλὰ καὶ ἡ τηλεόρασις— ἀνεμνήσθησαν τὸν Ἀλεξ. Παπαναστασίου.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀναδημοσιεύομεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὸ περιοδικὸν «Γνώμων» Σεπτεμβρίου 1931:

Στὶς 28 Αὐγούστου 1931 ἐγίνε στὸ Τεκτονικὸ Μέγαρο πανηγυρική συνεδρία τῆς Στοᾶς «Ἀδελφοποιήσις» κατὰ τὴν ὁποίαν αὕτη ἐδεξιῶθη τέκτονας ἐλθόντας ἐκ Τριπόλεως κατὰ τὴν ὁποίαν παρευρέθη καὶ ὁ πρῶην Πρωθυπουργὸς καὶ εἰσηγητὴς τῆς Βαλκανικῆς Ἐνώσεως ἀδ. Ἀλέξ. Παπαναστασίου, ὅστις εἶπε τὰ κάτωθι:

«Ἐπιλαμβάνομαι τῆς σημερινῆς εὐκαιρίας ὅπως ἐκφράσω δημοσίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην, ἣν αἰσθάνομαι διὰ τὸν Τεκτονισμόν. Ἐάν ἡ πολιτικὴ μου δρᾶσις ὑπῆρξε κατὰ τι καρποφόρος καὶ κοινωφελής, τοῦτο ὀφείλεται κατὰ ὅχι μικρὸν μέρος, εἰς τὸν Τεκτονισμόν, διότι τὰς θε-

μελιώδης ἀρχάς, ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζεται ἡ πολιτικὴ μου δρᾶσις, τὰς ἐμόρφωσα ἐντὸς τοῦ Τεκτονικοῦ Ἑργαστηρίου. Καὶ αἱ θεμελιῶδεις αὗται ἀρχαὶ εἶνε ὅτι σχετικῶς μὲν μέτῃν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν, ἀνωτάτῃ ἠθικὴ ἀξία πρέπει νὰ θεωρεῖται ὁ ἄνθρωπος, ἡ ἀνθρωπίνη ὑπαρξις· ὡς πρὸς δέ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, πρέπει νὰ ἐπικρατῇ ἡ ἀντίληψις, ὅτι ἡ εὐημερία καὶ ἡ πρόοδος τῶν λαῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν συνεργασίαν καὶ τὴν συναδέλφωσιν αὐτῶν.

«Αὐτῶν τῶν ἀρχῶν τὴν πραγματοποιήσιν προσεπάθησα καὶ προσπαθῶ νὰ ἐπιτύχω, καὶ ἐάν τυχαῖαι περιστάσεις συντελέσων ὥστε νὰ παύσω δρῶν ἐντὸς τῆς Τεκτονικῆς Ὀργανώσεως, νομίζω ὅτι ἐπραξα ὅ,τι ἡδυνάμην, ὁρῶν ἐκτὸς αὐτῆς, ὅπως ἐπικρατήσουν αἱ ὑψηλαὶ ἀνθρωπιστικαὶ τεκτονικαὶ ἀρχαί.

«Εὕρισκόμενος σήμερον ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν μετὰ τόσον μακρὰν ἀπουσίαν, δέν δύναμαι ν'

ἀποκρύψω τὴν συγκίνησιν, ἥτις μὲ κατέχει, διότι δὲν βλέπω με-
ταξὺ ὑμῶν πολλοὺς προσφιλεῖς
Ἀδελφούς, μετὰ τῶν ὁποίων
κοινοὺς διεξηγάγομεν ἀγῶνας,
καὶ οἱ ὅποιοι μᾶς ἐγκατέλιπον
προώρως. Μὲ συγκίνησιν ἀνα-
πολῶ σήμερον τὴν πρὸ τριά-
κοντα καὶ πλέον ἐτῶν δρᾶσιν
μας εἰς τὴν Στοάν «Ρήγας Φε-
ραῖος», ὅπου εἰργαζόμεθα ὅπως
καταστήσωμεν συνειδητὸν εἰς
τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ἐκτὸς τῶν
δικαιωμάτων τοῦ πολίτου, ἅτινα
ἀνεκέρυξεν ἡ μεγάλη Γαλλικὴ
Ἐπανάστασις, ὑπάρχουν καὶ
ὕποχρεώσεις τοῦ πολίτου, ἔ-
χουσαι ὄχι μικρότεραν ἠθικὴν
ἀξίαν ἀπὸ τῶν δικαιώματα.

«Τὴν βαθυτάτην λύπην μου,
διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν παλαιῶν
ἐκεῖνων προσφιλῶν συνεργα-
τῶν, μετριάζει ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ
παρουσία ὀλίγων ἐκ τῶν πλέον
ἐκλεκτῶν Ἀδελφῶν τῆς πα-
λαιᾶς ἐποχῆς, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ
γεγονός, ὅτι βλέπω πυκνωμέ-
νας τὰς στήλας τοῦ Ναοῦ, ἐγ-
καθιδρυμένους εἰς ἄξιον τοῦ
ὑψηλοῦ σκοποῦ τοῦ Τάγματος
Μέγαρον.

«Παρά τὴν ἀπουσίαν μου ἐκ
τῶν Τεκτονικῶν Ἐργαστηρίων,
κοινοὶ σκοποὶ ἐπροκάλεσαν
στενὴν συνεργασίαν μου μετὰ
τῆς Γαλ. Μεγάλης Ἀνατολῆς
τῆς Ἑλλάδος. Λέγων ταῦτα, ἔ-
χω ὑπ' ὄψει μου τὴν προσπά-
θειαν πρὸς ἔνωσιν τῶν βαλκα-
νικῶν λαῶν, τὴν πραγματοποιή-

σιν, δηλαδή, τοῦ μεγάλου ἰδανι-
κοῦ τοῦ Ρήγα τοῦ Φεραίου, τοῦ
ὁποίου τὸ ὄνομα ἔφερεν ἡ
Στοά, εἰς τὴν ὁποίαν εἶδον τὸ
Τεκτ. Φῶς. Εἰς τὴν προσπά-
θειαν αὐτὴν μᾶς ἤλθε βοηθὸς ἡ
Γαλ. Μεγάλῃ Ἀνατολῇ τῆς Ἑλ-
λάδος καὶ ἡ συμβολὴ τῆς, πρὸς
ἐπιτυχίαν τῶν προσπαθειῶν
μας, ἡ ὁποία εἶμαι βέβαιος ὅτι
θὰ συνεχισθῇ, εἶνε βεβαίως
πολλοῦ λόγου ἀξία, δι' ὃ καὶ ἐκ-
φράζω ἐξ ὀνόματος τῆς ἑλληνι-
κῆς ὁμάδος τῆς Βαλκανικῆς
Διασκέψεως θερμὰς εὐχαρι-
στίας.

«Ἡ πανηγυρικὴ αὕτη συνε-
δρία μοῦ εἶνε ἰδιαίτερως εὐχά-
ριστος λόγῳ τῆς παρουσίας
συμπatriωτῶν μου Ἀρκάδων
καὶ τῆς ἀγγελθείσης ἀποφά-
σεως τῶν ὅπως ἀνεγείρῳσιν
εἰς τὴν Τρίπολιν, τὴν ἰδιαίτεραν
μου πατρίδα, Ναὸν τῆς Ἀρετῆς,
τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Ἀγάπης,
ὁ ὁποῖος, εἶμαι βέβαιος, θὰ
συμβάλῃ τὰ μέγιστα καὶ εἰς τὴν
κραταίωσιν τοῦ Τεκτονισμοῦ ἐν
Ἑλλάδι καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν ἐξύ-
ψωσιν τῶν συμπatriωτῶν μου.

«Περὶ τῆς Ἀρκαδίας ὠμίλη-
σε λίαν εὐγλώττως ὁ Φιλ. Ἀδ.
Σεβάσμιος, ὥστε δὲν παρίστα-
ται ἀνάγκη νὰ προστεθῇ τι ἐκ
μέρους μου. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψη-
τε μόνον, Ἀδ., νὰ εἶπω δι' ὃ-
σους δὲν ἐγνώρισαν ἐκ τοῦ
πλησίον τὴν Ἀρκαδίαν ὅτι οἱ
Ἀρκάδες εἶνε λαὸς κατ' ἐξοχὴν
φίλεργος καὶ θετικός. Ἡ θετι-

κότης του δὲ αὕτη συντελεῖ πολλάκις νὰ παρέχη τὴν ἐντύπωσιν συντηρητικότητος, ἣτις δύναται νὰ παραπλανήσῃ, διότι οἱ Ἀρκάδες εἶνε ἐπίσης λαὸς προοδευτικός, τὴν στιγμὴν δὲ καθ' ἣν πείθονται περὶ τοῦ κοινωνοφελοῦς μιᾶς ἀρχῆς, τὴν ἐγκολποῦνται καὶ ἐπιμένουν ἀενότως εἰς τὴν πραγματοποιήσιν της. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι οἱ Ἀδ. οἵτινες ἀνέλαβον νὰ ιδρύσουν Τεκτονικὴν Στοὰν εἰς Τρίπολιν, θὰ ἐργασθοῦν μετὰ συνέσεως ὅπως διαφωτίσουν τὸν ἐκεῖ λαὸν περὶ τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς

τοῦ Τεκτονισμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ ἀκίνδυνος οἰαδήποτε διαβολή, προερχομένη τυχὸν ἀπὸ ἰδιοτελεῖς ἐχθροὺς τοῦ Τεκτονισμοῦ.

«Εἶμαι βέβαιος ὅτι εἰς τὰς προσπάθειάς των ταύτας θὰ ἔχουν πάντοτε ὁδηγὸν καὶ ἀντιλήπτορα τὴν Γαλ. Μεγάλην Ἀνατολὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν αὐθόρμητον συνδρομὴν ὅλων τῶν ἐμπνεομένων ἀπὸ τὰ κοινωνοφελῆ ἔργα Ἀρκάδων, μετὰ τῶν ὁποίων παρακαλῶ νὰ συγκαταλέγουν καὶ ἐμέ».

Ἕνα πολύτιμο βιβλίο

ΕΚΛΟΓΑΙ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ

άνθολογία ἀπὸ τῆς ὁμιλίας καὶ τὰ βιβλία του
1926 — 1966

Ἑπιλογή ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ φιλόσοφος τῆς ἐσωτερικῆς
ἀπελευθερώσεως τοῦ ἀτόμου
γιά μιὰ νέα Ἀνθρωπότητα

Ἀποστέλλεται ἐλεύθ. ταχ. τελῶν
ἀντὶ δρχ. 150

Ὁ Κρισναμουρτι ὑποδεικνύει τὴν ὁδὸ τῆς Ἀλήθειας

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΝΑ ΠΕΙΣΘΟΥΝ ΟΙ ΗΠΑ ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΣΟΥΝ ΤΗ ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ

Τά μέλη τής Διεθνούς 'Αμνηστίας σ' όλον τόν κοσμο ξεκίνησαν μιά παγκόσμια προσπάθεια γιά νά πεισθούν οι άρχές των ΗΠΑ νά έγκυαταλείψουν τή θανατική καταδίκη πού άποτελεί αύθαιρετη καί μεροληπτική ποινή καί νά σώσουν τή ζωή χιλίων περίπου ανθρώπων πού ένδέχεται νά έκτελεστούν.

Στό τέλος του 1981 τουλάχιστον 924 άτομα είχαν καταδικαστεί σέ θάνατο, άριθμός πού θεωρείται ό πιό μεγάλος στην Ιστορία των ΗΠΑ. Κατά τό έτος 1981 4 άτομα καταδικάστηκαν σέ θάνατο, κατά μέσον όρο, κάθε βδομάδα. Οι στατιστικές δείχνουν πώς οι περισσότεροι κατάδικοι άνήκουν στις φτωχότερες ομάδες καί στους άνεργους, ένώ πάνω από τό 40% των 924 είναι μαύροι.

Έκκλησεις θά σταλούν από πολλές χώρες, κυρίως στις 28 πολιτείες όπου υπάρχουν θανατοποινίτες, γιά νά τονίσουν τό άδικο των περισσοτέρων έκτελέσεων καί τό γεγονός ότι δέν έχει άποδειχθεί πώς ή θανατική ποινή καταστέλλει τό έγκλημα πιό άποτελεσματικά από τις άλλες ποινές.

Είναι γνωστό πώς ή Διεθνής 'Αμνηστία είναι αντίθετη στα βασανιστήρια καί τή θανατική ποινή σέ κάθε περίπτωση, γιατί θεωρεί πώς έρχονται σέ σύγκρουση με τά βασικά ανθρώπινα δικαιώματα.

Από τή Δ.Α. τονίζεται πώς πρόσφατες μελέτες στις ΗΠΑ, ή διεθνής έμπειρία καί μιά ειδική μελέτη του ΟΗΕ

έδειξαν πώς ή θανατική ποινή δέν έχει άποτρεπτικό άποτέλεσμα. Οι στατιστικές στην πολιτεία τής Νέας 'Υόρκης έδειξαν πώς οι άνθρωποκτονίες αύξάνουν ύστερα από κάθε θανατική έκτέλεση, ίσως έπειδή οι έκτελέσεις καλύτερονται από μεγάλη δημοσιότητα. Πάντως ή θανατική ποινή δέν χρησιμοποιοείται στη Νέα 'Υόρκη.

Μιά ειδική έπιτροπή πού είχε όριστεί από τόν πρόεδρο Τζόνσον, διαπίστωσε τό 1967 πώς ή θανατική ποινή έπιβάλλεται με τρόπο δυσανάλογο σέ φτωχούς, μαύρους καί μέλη όμάδων πού δε συγκεντρώνουν τή γενική συμπάθεια. Περισσότεροι από τους μισούς πολίτες πού θανατώθηκαν από τό 1930 στις ΗΠΑ, ήσαν μαύροι, σέ σύνολο 3.863 έκτελέσεων. Άς σημειωθεί πώς τήν έποχή εκείνη, οι μαύροι άποθεοούσαν τό 10% του συνολικού πληθυσμού.

Πρόσφατη μελέτη έδειξε πώς στη Φλωρίδα, τήν πολιτεία με τους περισσότερους θανατοποινίτες, οι μαύροι πού σκότώσαν λευκούς είχαν 40 πιθανότητες περισσότερες νά καταδικαστούν σέ θάνατο από τους μαύρους πού είχαν σκοτώσει άλλους μαύρους καί 5 πιθανότητες περισσότερες από τους λευκούς πού σκότωσαν λευκούς. 'Η πιθανότητα όμως νά έπιβληθεί ή ποινή του θανάτου διαφέρει από πολιτεία σέ πολιτεία.

'Η Διεθνής 'Αμνηστία τονίζει, πώς ή ζωή του θανατοποινιτή είναι καθεαυτή άπάνθρωπη. Όσοι περιμένουν τή σει-

ρά τους στα «κελιά θανάτου» στερούνται συνήθως την ανθρώπινη έπαφή που απολαμβάνουν οι άλλοι κρατούμενοι. Συχνά παραμένουν για χρόνια κάτω από συνθήκες ζωής στις οποίες τονίζεται ο αναμενόμενος θάνατος.

Η Διεθνής Αμνηστία είχε ήδη ζητήσει από τον πρόεδρο Κάρτερ το 1980, να όρίσει μία επιτροπή για να μελετήσει το πρόβλημα της θανατικής ποινής (όπως έγινε σε άλλες χώρες) και να εξαφανίσει το συναισθηματικό και πολιτικό κλίμα που βαραίνει σήμερα πάνω στο όλο θέμα.

Η Διεθνής Αμνηστία χαιρετίζει το γεγονός ότι στη Δυτική Ευρώπη κυριαρχεί η τάση της κατάργησης της θανατικής ποινής. Η μόνη χώρα από τις 21 που συμμετέχουν στο Συμβούλιο της Ευρώπης και όπου έγιναν πρόσφατα θανατικές εκτελέσεις είναι η Τουρκία.

Οι θανατικές εκτελέσεις είχαν ανασταλεί επί 10 χρόνια στις ΗΠΑ από το 1967, όταν το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε νόμους που προέβλεπαν την θανατική ποινή. Από το 1977, όταν άρχισαν πάλι, ως σήμερα, έχουν γίνει 4 θανατικές εκτελέσεις στις ΗΠΑ.

Το Βήμα 17/2/82

Ο δρόμος προς την ειρήνη, την δικαιοσύνη, τήν έλευθερία και τόν ανθρωπισμό

ΤΟΥ Κ. ΘΑΝΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗ

Τόν Αύγουστο του 1945 η Ανθρωπότητα πέρασε στην εποχή της Ατομικής Βόμβας. Και με μιās όλες οι ευαίσθητες συνειδήσεις πάγωσαν. Γιατί στο έξης η Ανθρωπότητα θα ζει κάτω από την ολέθρια σκιά της.

Το πρόβλημα τώρα τίθεται μ' αυτή τη διαζευκτική σχέση: ή θα καταστραφεί ή Ανθρωπότητα ή ο άνθρωπος θ' αλλάξει κατά την πολιτική και την ήθική του συμπεριφορά. Κι η βόμβα δεν απειλεί μονάχα τη ζωή του Ανθρώπου, αλλά και την αξία του.

Η ατομική βόμβα βρίσκεται στα χέρια των πολιτικών. Η πολιτική όμως πρέπει να γονιμοποιείται και από υπερπολιτικές ιδέες, οι οποίες πηγάζουν από την υπόσταση του Ανθρώπου. Το ζήτημα συνεπώς δεν είναι μόνο θέμα αλλαγής θεσμών, αλλά —πρό παντός— μεταμόρφωση της πολιτικής ήθικης. Και το πρόβλημα της εποχής μας μπορούμε να το συνοψίσουμε στη σχέση ανάμεσα στη βία και την έλευθερία.

Στο έρώτημα, αν θα έπρεπε ν' άπαρνηθούμε όλη την Τεχνική, θάλεγα, ότι ο άνθρωπος

πρέπει ν' αλλάξει αντίστοιχα, ἂν εἶναι νὰ σταθεῖ ἀκίνδυνα μπροστά στὰ τεχνικά του ἐπιτεύγματα. Γιατί ἡ Τεχνική εἶναι πια ὁ δρόμος τοῦ Ἀνθρώπου.

Ἔχω τὴ γνώμη, ὅτι σήμερα δὲν ὑπάρχει οὔτε ἓνας λογικὸς ἄνθρωπος, ποὺ ν' ἀποδέχεται ἓνα πυρηνικὸ πόλεμο. Γιατί αὐτὸ εἶναι συνυφασμένο μὲ τὴν ἐπιβίωση τοῦ Ἀνθρώπινου Γένους.

Καὶ τὸ λέω αὐτό, γιατί ποτὲ πρὶν τὰ κράτη δὲν εἶχαν ὅπλα τέτοιαις καταστροφικῆς δυνατότητας. Καὶ ποτὲ πρὶν ἡ Ἀνθρωπότητα δὲν ἀντιμετώπισε ἓνα πραγματικὸ κίνδυνο ὁλοσχεροῦς αὐτοεξοντώσεως.

Κι ἡ Ἱστορία ἀτυχῶς, δὲν ἔχει κανένα παράδειγμα, ποὺ ν' ἀναπτύχθηκαν ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους τεράστιες ἔνοπλες δυνάμεις, χωρὶς νὰ φθάσουν τελικὰ σὲ πόλεμο.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά δὲν πιστεύω στὴν αὐταπάτη — κι ὅσο ὠραία κι ἂν ἦχε στ' αὐτιά μας — ὅτι εἶναι δυνατόν, ἀπὸ τὴ μία μέρα στὴν ἄλλη, νὰ δημιουργηθεῖ ἓνας κόσμος χωρὶς πυρηνικὰ ὅπλα.

Εἰδικώτερα, πιστεύω, ὅτι γιὰ τὴν ἐπιβίωση τῆς Ἀνθρωπότητος καὶ γιὰ νὰ ἀνοιχτεῖ ὁ δρόμος πρὸς ἓνα διεθνῆ ἀτομικὸ ἀφοπλισμό, ὁ δρόμος αὐτὸς πρέπει νὰ περνάει ἀπὸ μιὰ κάποια ἰσορροπία δυνάμεων, ἀπὸ μιὰ ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη κι ἀπὸ μιὰ ἠθική, ποὺ θὰ ὁδηγή-

σὴ σὲ μιὰ ἐντιμὴ καὶ εἰλικρινῇ διάσκεψη, γιὰ μιὰ φιλικὴ κι ἀνθρώπινη συμφωνία γιὰ χάρη τῆς εἰρήνης καὶ τὴν ἐπιβίωση τοῦ ἀνθρώπινου Γένους. Καὶ θὰ πρέπει ἀκόμα κάθε κίνδυνος νὰ ἀποφεύγεται εἰλικρινὰ ἀπ' ὅλους. Κι ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανούς καὶ ἀπὸ τοὺς Ρώσους καὶ ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους κι ἀπ' ὅλα τὰ κράτη, μικρὰ καὶ μεγάλα.

Στὴν τρομερὴ σημερινή τεχνολογικὴ ἐποχὴ, ἡ Ἀνθρωπότητα ἔχει ἐλπίδες γιὰ ἐπιβίωση μονάχα ἐφ' ὅσον οἱ ἄνθρωποι θὰ φθάσουν στὸ σημεῖο νὰ δεχθοῦν κοινούς παρονομαστὲς στὸν ἀξιολογικὸ τομέα.

Θὰ ὑπάρξουν ὅμως ἀξίες καὶ νοήματα, ποὺ θὰ γίνουιν ἀποδεκτὰ ἀπὸ ὅλους.

Τὸ μόνο πράγμα, ποὺ πιστεύω, εἶναι, ὅτι γιὰ νὰ βρεθοῦν κοινοὶ παρονομαστὲς καὶ κοινὰ νοήματα, χρειάζεται ἡ συνειδητοποίηση τῆς ἑννοίας Ἀνθρώπου, ἡ συνειδητοποίηση τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπινου Γένους, ἡ συνειδητοποίηση τῆς ἐνότητος τῆς Ἀνθρωπότητος.

Θὰ χρειασθεῖ ἀκόμα νὰ δημιουργηθοῦν παντοῦ συνθήκες γιὰ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ἐκφράσεως, νὰ καταργηθεῖ παντοῦ ἡ λογοκρισία, νὰ διευκολυνθεῖ ἡ ἐπικοινωνία μεταξὺ ὅλων τῶν Λαῶν τῆς Γῆς, νὰ ἀναγνωρισθοῦν, νὰ γίνουιν σεβαστὰ καὶ νὰ ὑποστηριχθοῦν τὰ φυσικὰ δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου, νὰ ἐκλείψει πια τὸ

φαινόμενο νά υπάρχουν πολιτικοὶ κρατούμενοι.

Σήμερα ἡ Ἀνθρωπότητα δὲν κινδυνεύει μονάχα ἀπὸ ἓνα θερμοπυρηνικὸ πόλεμο. Κινδυνεύει κι ἀπὸ τὴν πείνα, ποὺ ἐξοντώνει κάθε χρόνο, ἓνα μεγάλο μέρος τῶν κατοίκων τῆς Γῆς, κινδυνεύει ἀπὸ τὸ γιγαντούμενο δημογραφικὸ πρόβλημα, κινδυνεύει ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια, κινδυνεύει ἀπὸ τὴν ἀνιση ἀνάπτυξη τῶν κοινωνιῶν, κινδυνεύει ἀπὸ τὴν μισαλλοδοξία, τὶς φυλετικὲς διακρίσεις, ἀπὸ τὸ νarkωτικὸ τοῦ δογματισμοῦ.

Θά πρέπει, ἀκόμα, τὰ πλεονάσματα τῶν προηγμένων Κρατῶν — ποὺ διαθέτουν σήμερα τρομερά οἰκονομικά μεγέθη γιὰ ἐξοπλισμούς — θά πρέπει, λέω, τὰ πλεονάσματα τῶν χωρῶν αὐτῶν νά διατίθενται γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν παραπάνω κρισίμων προβλημάτων τοῦ κόσμου.

Μπροστά σ' αὐτοὺς τοὺς κινδύνους, ποὺ ἀντιμετωπίζει τὸ ἀνθρώπινο Γένος, ὁποιαδήποτε προσπάθεια, ποὺ ἐντείνει τὴ διαίρεση τῆς ἀνθρωπότητας, ὁποιαδήποτε προπαγάνδα σχετικὴ μὲ τὸ ἀσυμβίβαστο τῶν ἰδεολογιῶν κι ὁποιαδήποτε προσπάθεια γιὰ παγκόσμια ἐπικράτηση, ἀπ' ὁποιονδήποτε, πρέπει νά καταγγέλεται σὰν τρέλλα καὶ σὰν ἐγκλημα κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος.

Καὶ θά πρέπει κάποτε, ὅλοι οἱ ἔντιμοι καὶ φωτισμένοι ἄν-

θρωποι, σ' ὅλη τὴν Ὑφήλιο, νά περπατήσουν στὴν Κοινὴ Λεωφόρο, ποὺ ὁδηγεῖ στὴ γνώση τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ. Ναί, τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ, δηλαδή, τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας, χωρὶς φυλετικὲς ἢ θρησκευτικὲς ἢ ταξικὲς διακρίσεις. Καὶ τῆς ἀναγνώρισεως τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ὑποστηρίξεως τῶν φυσικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ τῆς ἐκδηλώσεως εἰλικρινοῦς ἐνδιαφέροντος γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὴν εὐημερία καὶ τῶν ἐπὶ μέρους ἀτόμων καὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἀνθρωπότητας.

Νομίζω, ὅμως, ὅτι δὲν εἶναι ἀρκετὴ ἡ ἀπλὴ λεκτικὴ ἢ διανοητικὴ παραδοχὴ αὐτῶν. Τὶς ἀξίες αὐτὲς πρέπει νά τις συνειδητοποιήσουμε ἀπόλυτα.

Ὁφείλουμε νά τις κάνουμε βίωμά μας. Καὶ νά τις ἐφαρμόζουμε στὴν Κοινωνικὴ μας ζωὴ χωρὶς δισταγμούς, χωρὶς ἀμφιταλαντεύσεις.

Ἔτσι, ἴσως κάποτε ἡ Εἰρήνη βασιλεύσει ἀδιατάραχτα σ' ὅλοκληρο τὸν κόσμο, ὁ ὁποῖος τόσο μεγάλη ἀνάγκη ἔχει αὐτῆς καὶ σήμερα καὶ πάντοτε. Νά βασιλεύσει ἡ Εἰρήνη μαζί μὲ τὴ Δικαιοσύνη καὶ τὴν Ἐλευθερία σ' ὅλοκληρο τὸν κόσμο. Κι ἀκόμα, νά βασιλεύσει στὸν ἐσωτερικὸν κόσμον κάθε ἀνθρώπου.

Ἡ Λάρισα 15/3/82

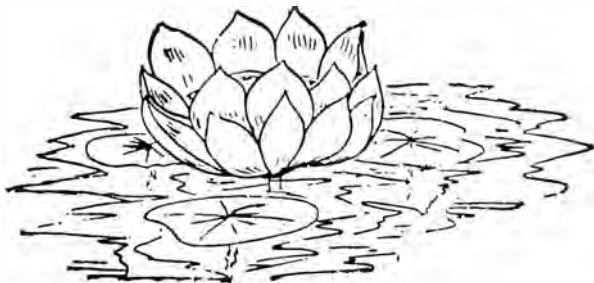

Τυπώνεται

4η Έπιλογή ΙΛΙΣΟΥ

Πενταετίας 1966-1970

Άπο τὸ 1971 ὑπάρχουν Τόμοι

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΕΝΟΣ «ΒΑΣΙΛΗΔΑ»

Πρίν από λίγο διάστημα έγκατέλειψε τόν κόσμο τής φθοράς για εκείνον τής αιωνιότητας μία μεγάλη μορφή τής εποχής μας, ο Πρόεδρος τής Παγκόσμιας Κοινότητας τών Τσιγγάνων Βαϊντα Βοεβόντ ο 3ος.

Γεννήθηκε στή Ρωσσία τό 1918 και τ' όνομά του ήταν 'Ιβάν Ρόταρου, αλλά ζούσε από χρόνια στό Παρίσι. Τόν τίτλο του «βασίληδα» τής φυλής του διατηρούσε από τό 1949 πού άρχισε έναν άδιάκοπο άγώνα για τήν υπεράσπιση και τήν «άποκατάσταση» τών τσιγγάνων μεταξύ τών άλλων λαών τής γής.

Τό 1968 ο Βαϊντα σχημάτισε Κυβέρνηση «έν έξορία», διαθέτοντας 14 έκατομμύρια υπήκοους, για να πετύχει τήν καταβολή άποζημιώσεων από τήν Κυβέρνηση τής Δυτ. Γερμανίας για τα όσα υπέστησαν από τούς ναζί.

Παράλληλα προσπάθησε ή 'Οργάνωσή του να άναγνωριστεί από τα 'Ηνωμένα Έθνη διεκδικώντας όρισμένα έδάφη στή Σομαλία τήν όποία θεωρούσε σαν τήν πατρίδα τών Τσιγγάνων, τό παραδοσιακό Ρομανιστάν.

Έκτός από τό τσιγγάνικο αλφάβητο και τή γραμματική πού είχε συντάξει, ο Βαϊντα υπήρξε ο ίδρυτής Μορφωτικής Λέσχης και Κέντρου Σπουδών στίς Βρυξέλλες του Βελγίου πού περιλά-

βάνει Μουσείο, Βιβλιοθήκη και Δισκοθήκη.

Τό Παγκόσμιο Μήνυμά του καλής θέλησης για τό λαό τών Ρόμ (Τσιγγάνων), στήν πρόχειρη μετάφρασή μας, δημοσιεύτηκε σε 3-4 ελληνικά περιοδικά και εφημερίδες. 'Η έπιθυμία του όμως να δημιουργηθεί κι έδώ τμήμα τής Κοινότητας, σαν εκείνο του Λονδίνου πού τελούσε υπό τήν προστασία του διάσημου Γιεχούντι Μενουχίμ, δυστυχώς δέν έστάθει μπορετό τελικά να καρποφορήσει.

Άπραγματοποίητο παρέμεινε επίσης τό ταξίδι του στήν Ελλάδα για μία σειρά διαλέξεων.

Ο Βαϊντα Βοεβόντ ο 3ος υπήρξε μέλος πολλών φιλοσοφικών και φιλανθρωπικών Έταιριών πού πρεσβεύουν τήν Άδελφότητα του Άνθρώπου και τήν Πατρότητα του Θεού. Όλοι γι' αυτόν ήσαν άδελφοί και τα άτομα τής φυλής του άδελφοί καταδιωγμένοι και περιφρονημένοι πού άρίζουν περισσότερης στοργής από τόν κόσμο.

Εύχόμαστε, τώρα πού δέν υπάρχει πιά ο μεγάλος και ο πρώτος τής φυλής του, οι συνεχιστές του έργου του να μήν μειώσουν τίς δραστηριότητές τους και ή φυλή τών Ρόμ να βρεί κάποτε τήν δική της θέση και πατρίδα επάνω στή γή.

Δ. ΚΟΥΛΕΝΤΙΑΝΟΣ

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τά Γραφεία του «Ίλισου», Δραγατσάνιου 6, δροφος 6ος, (Πλατ. Κλαυθμώνος), είναι ανοικτά καθημερινώς πλην Σαββάτου, 9 - 12.30 π.μ. Τηλ. Γραφείων 3246.837.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλούμεν, αποστέλλετε με ταχυδρομικήν ή τραπεζικήν επίταγήν εἰς τὴν διεύθυνσιν: «Κωστήν Μελισσαρόπουλον, Δραγατσάνιου 6, Ἀθήνας, 122». Ἀποστολαί με τραπεζικάς ἐντολάς μᾶς δυσκολεύουν.

ΑΛΛΑΓΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Τεύχη ἀποσταλέντα στοὺς κατωτέρω συνδρομητάς μας ἐπεστράφησαν ἀπὸ τὸ Ταχυδρομεῖον μετὰ τὴν σημείωσιν: «μετώκησε» ἢ «ἀγνώστος». Παρακαλοῦνται ὅσοι τοὺς γνωρίζουν νὰ τοὺς εἰδοποιήσουν ἢ νὰ μᾶς δώσουν τὰς διευθύνσεις των:

ΑΘΗΝΩΝ

Δημ. Δοκόπουλος, Κασσαβέτη 3
Ἀλ. Μπενάκης, Καρ. Σερβίας 12-14
Θεμ. Παπασωτηρίου, ἱατρός, Φιλοθέη
Εὐθ. Πετρολάκης, Χρ. Σμύρνης 61
Μαρ. Πιτσούνη, Ἀχαρνῶν 48
μαρ. Ταμπουράκη, Κέας 12
Δημ. Δοκόπουλος, Κασσαβέτη 3
Γεωργ. Δρακάτος, Κορυδαλλός
Δρακ. Σαραντέας, Ν. Ἡράκλειον

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Ἰω. Γιάκας, Δράμα
Μωϋσῆς Καλδεργών, Λάρισα
Σπ. Καραθανάσης, Ζάκυνθος
Ἀβρ. Ὁβαδίας, Βόλος
Ἀθ. Τυσοῦσης, Βόλος

Γεω. Θεοδωρόπουλος, Ναύπακτος
βασ. Ἰωαννίδης, Δράμα
Βλασ. Μάρκος, Γαμίαι
Σοφ. Μουρατίδου, Θεσ/νίκη
Ἀλ. Μπρουσκάκης, Καβάλα
Βασ. Παπαδόπουλος, Θεσ/νίκη
Νικ. Σγουρόπουλος, Θεσ/νίκη
Ἰω. Σιφοδασκαλάκης, Χανιά
Νικ. Ταρτιλίδης, Δράμα
Χαρ. Τσοῦλας, Βόλος

ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΑΝ ΤΟΝ ΓΗΙΝΟΝ ΒΙΟΝ

Ἠλίας Βενιόπουλος, Ἀθήναι
Ἰω. Μουζάκης, Ἀθήναι
Σπ. Σούστας, Χαλάνδρι
Ἀγησ. Τσαρμουλίδης, Κομοτινή
Σωτ. Ζοῦμπος, Ἰωάννινα
Αργ. Πάχου, Ρόδος
Ἐλ. Πετράκης, Ἀθήναι
Μαρ. Ταζεδάκη, Ἀθήναι
Μαργ. Δάντης, Ἀθήναι

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ»

Ἀλεξανδρούπολις: Ἐλ. Γιαννιωτας
Βόλος: Γ. Κουκουβίνος
Δράμα: Φιλ. Τζάλλας
Ζάκυνθος: Ν. Ταμπαλῆς
Ἡράκλειον: Λ. Κουντῆς
Θεσ/νίκη: Εὐ. Ψαρᾶς, Βιβλιοπωλεῖον
Ἱπποδروμίου 10, τηλ. 265 042

«ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΛΙΣΟΣ»

τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας ἐν Ἑλλάδι
Δραγατσανίου 6 - Ἀθήναι
Ἐκδότης Διευθυντής:
Κωστής Ν. Μελισσαρόπουλος
Πλατ. Ἐθνικῆς Τραπεζῆς 3, Φιλοθέη
Τιμὴ τεύχους Δρχ. 80
Μάρτιος - Ἀπρίλιος 1982

Ἰωάννινα: Μιχ. Πραπίδης
Καβάλα: Πέτρος Φραγκίδης
Καλαμάτα: Π. Γκλεγκλές
Κέρκυρα: Κ. Ἀγίους
Κομοτινὴ: Ἰω. Σαμουρκασιδης
Λαμία: Κ. Φαλίδας
Λάρισα: Βασ. Παπαζήσης
Μυτιλήνη: Ἀρ. Ἀρμουῦντας
Πάτραι: Ἀθ. Κοντοσάκης
Σῦρος: Π. Ζαραφωνίτης
Χαλκίδα: Γ. Λαμπρού
Χανιά: Βασ. Σπυριδάκης
Ἀμμόχωστος: Ἀνδρ. Τσόκκος
Λεμεσός: Ἀντ. Στυλιανοῦ
Λευκωσία: Ἀχ. Ζαβαλλῆς, Π. Δεκατρῆς
Πάφος: Κ. Καθητζιώτης

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ
(μὲ τὴ σειρὰ λήψεως)

Β.Η. Βογιατζόγλου: Οἱ γειτονιές τῶν
ἀπίστων. 1981.
Σωσώ Πέτρου-Βλάσση: Ἀγαπημένε
(ποιήματα). Ἀθήνα 1981.
Ναδὶνα Δημητρίου: Οἱ πρῶτοι ἄνθρω-
ποι (ποιήματα) Λευκωσία 1981
Εὐσ. Β. Κουτσοθόδωρος: Οἰδιποδας,
τὸ πανανθρώπινο σύμβολο. Ἀθήνα
1982.
Πέτρος Γράβιγγερ: Ὁ Πυθαγόρας καὶ

ἡ Μυστικὴ Διδασκαλία τοῦ Πυθα-
γορισμοῦ. Βιβλιοθήκη Σφιγγός,
Ἀθήνα 1982.

Χρυσούλα-Βαρβέρη-Βάρρα: Οἱ ἀρ-
χάγγελοι τῶν Ἀθηνῶν (ποιήματα).
Ἀθήνα 1982.

Κίμων Τζάλλας: Σκάκι (νουβέλλα).
Γιάννινα 1976.

Ἡλίας Σιμόπουλος: Ἐπαφές καὶ προ-
σεγγίσεις. (Βαλαβάνης, Βάρναλης,
Καζαντζάκης, Κάλβος, Καρυωτά-
κης, Μαλακάσης, Παλαμᾶς, Παπαν-
τωνίου, Σεφέρης, Σικελιανός).
Ἀθήνα.

Πᾶνος Μπαστάνης: Ὁ χρόνος εἶναι
ἀπόλυτος. Ἀθήνα 1981.

Πᾶνος Μπαστάνης: Ὁ κόσμος μας καὶ
ἡ Ἀλήθεια. Ἀθήνα 1982.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Τριφυλιακὴ Ἑστία (Νοέμ.-Δεκ.)
Βωμός Τέχνης (Σεπ.-Ὀκτ., Νοεμ.-Δεκ.)
Ἐλεύθερη Σκέψη (Ἰαν.)
Σύγχρονη Σκέψη (Ἰαν., Φεβρ., Μάρτ.)
Σταθμοί (Ἰαν.)
Κρίκος (Ἰαν.-Φεβρ.)
Ἰσραηλινὰ Νέα (Ἰαν., Φεβρ.)
Πνευματικὴ Κύπρος (Δεκ.-Ἰαν.).
Σμύρνα (Ἰαν.-Μάρτ.)
Ἀρχαῖκά Χρονικά(Φεβρ.)
Προσανατολισμοί (Φεβρ.-Μάρτ.)
Χρονικά (Μάρτ.)
Ὁ Φυσιολάτρης (Μάρτ.-Ἀπρ.)
Περιοδικὸ Ἑλληνίδων Βορ. Ἑλλάδος
(Ἀπρ.-Μαΐος)
Ὁ Κόσμος τῆς ψυχῆς (Σεπτ.-Δεκ.)
Τριφυλιακὴ Ἑστία (Γεν.-Μάρτ.)

Βιβλία Krishnamurti

Στα ποδια του Διδασκαλου (έκδ. 1966)	80
Εκλογαι απο τον Κρισναμουρτι (Κ. Μελισσαροπουλου)	150
Ο Κρισναμουρτι για τον Διαλογισμο (Κ. Μελισσαροπουλου)	80
Εκπαίδευση και σημασια ζωής	1953 150
Ελευθερια — η αρχη και το τέλος	1954 300
Στοχασμοι πανω στη ζωη (Α σειρά)	1956 300
Στοχασμοι πανω στη ζωη (Β σειρά)	1958 300
Στοχασμοι πανω στη ζωη (Γ σειρά)	1960 350
Ομιλιες στην Ευρωπη	1967 250
Στη σιγη του Νου	1970 200
Η αναγκαιότητα της αλλαγής	1970 200
Το πεταγμα του αετου	1971 200
Τα πρωτα βηματα της μαθησης	1975 300

Εγγράψετε νέους συνδρομητάς

Συνδρομή 1982 δρχ. 400 — εξωτερικού \$ 12
— αεροπορικώς \$ 20

«Επιλογαί» ΙΛΙΣΟΥ

Α' Τριετίας 1956—1957—1958

Β' Τριετίας 1959—1960—1961

Γ' Τετραετίας 1962—1965

εκάστη χρυσόδετη προς δρχ. 300

Αι συνδρομαι η αντιτιμον βιβλιων, γι αποστελλονται με ταχυδρομικην η τρα-
πεζικην επιταγην — οχι με εντολην — επι ονοματι Κωστή Μελισσαροπουλου η ΙΛΙ-
ΣΟΥ Δραγασιανου, 6 Αθηνas 122

ΧΡΙΣΤΟΥ Α. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

Βασικές πληροφορίες περι Τεκτονισμού
και το «περιβολι» του Αντεκτονισμού στο βιβλιο
ΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΣΤΟΩΝ Δρχ. 200

ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

**ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ**

**Ἀπὸ τὴν Ἀναγέννηση
ὥς τοὺς σημερινούς**

Μὲ 46 κλισέ Φιλοσόφων

Τιμᾶται ὀρχ. 150